

T.C.
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
GELENEKSEL TÜRK SANATLARI ANASANAT DALI
HALI, KİLİM VE ESKİ KUMAŞ DESENLERİ PROGRAMI

İNCE (YÜKSEK) KALİTE
HEREKE İPEK HALILARI DESEN TASARIMLARI

(Yüksek Lisans Tezi)

Hazırlayan:
20152309017 : Reyhan POLAT

Danışman:
Dr. Öğr. Gör. Mehmet Latif TARAŞLI

İSTANBUL – 2018

T.C.
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
GELENEKSEL TÜRK SANATLARI ANASANAT DALI
HALI, KİLİM VE ESKİ KUMAŞ DESENLERİ PROGRAMI

İNCE (YÜKSEK) KALİTE
HEREKE İPEK HALILARI DESEN TASARIMLARI

(Yüksek Lisans Tezi)

Hazırlayan:
20152309017 : Reyhan POLAT

Danışman:
Dr. Öğr. Gör. Mehmet Latif TARAŞLI

İSTANBUL – 2018

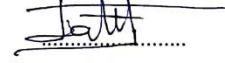
Reyhan POLAT tarafından hazırlanan **İnce (Yüksek) Kalite Hereke İpek Halıları Desen Tasarımları** adlı bu çalışma aşağıda adları yazılı jüri üyelerince Oybirliğiyle / Oyçokluğuyla Yüksek Lisans Tezi olarak Kabul Edilmiştir.

Kabul (Sınav) Tarihi : 19 / 06 / 2018

(Jüri Üyesinin Ünvanı , Adı , Soyadı ve Kurumu) :

İmzası :

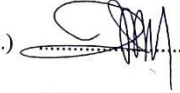
Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi M.Latif TARAŞLI (Danışman)

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi N.Didem ÖZ

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Ülkü GEZER (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Ünv.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No.</u>
ÖNSÖZ.....	IV
ÖZET.....	VI
SUMMARY.....	VIII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	X
FOTOĞRAF LİSTESİ.....	XI
ÇİZİMLER LİSTESİ.....	XXV
TABLolar LİSTESİ.....	XXVI
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Çalışmanın Amacı.....	3
1.2. Çalışmanın Kapsamı.....	3
1.3. Çalışmanın Yöntemi.....	3
2. DOKUMAYA HAZIRLIK.....	4
2.1. İpeğin Kullanıma Hazır Hale Getirilmesi.....	4
2.2. Hereke İpek Halı Dokuma Tekniği.....	8
2.3. Desen Tasarımı ve Şematiği.....	19
3. İNCE (YÜKSEK) KALİTE HEREKE İPEK HALILARI ÜRETİMİNE GEÇİŞ DÖNEMİ.....	25
4. ÜRETİCİ FİRMALAR.....	32
4.1. Şirinoğlu Halı.....	32
4.1.1. Özgeçmiş.....	33
4.1.2. Cm ² 'de 12x12 ila 14x14 Düğümlü Halıların Envanter	

Çalışmaları.....	34
4.2. Özipek Halı.....	47
4.2.1. Özgeçmiş.....	47
4.2.2. Cm ² 'de 10x10 ila 40x40 Düğümlü Halıların Envanter Çalışmaları.....	49
4.3. Çınar Halı.....	81
4.3.1. Özgeçmiş.....	81
4.3.2. Cm ² 'de 10x10 ila 50x50 Düğümlü Halıların Envanter Çalışmaları.....	83
4.4. Has Halı.....	158
4.4.1. Özgeçmiş.....	158
4.4.2. Cm ² 'de 10x10 ila 23x23 Düğümlü Halıların Envanter Çalışmaları.....	159
4.5. Korhan Halı.....	189
4.5.1. Özgeçmiş.....	189
4.5.2. Cm ² 'de 12x12 Düğümlü Halıların Envanter Çalışmaları.....	190
5. VİDEO KAYITLARI.....	219
6. SONUÇ.....	220
7. KAYNAKLAR.....	221
8. ÖZGEÇMİŞ.....	223

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzu'na uygun olarak hazırladığım tez çalışmada;

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel etik kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Ücret karşılığı başka kişilere yazdırmadığımı,
- Dikteleri ve görsel düzenlemeleri şahsen yaptığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

Reyhan POLAT

ÖNSÖZ

Hereke halıcılığı; Türk ve dünya dokuma sanatları için her dönem kültürel bir varlığı sembolize etmiştir. Tamamı el dokuması olan halılar, sahip oldukları methi desen karakterinden dolayı almamışlardır. Çünkü Hereke halılarının kendine özgü bir desen karakteri yoktur. Onları değerli kılan özellik, kendine has dokuma tekniğidir.

1891 yılından sonra Hereke Fabrikası'nda başlayan halı üretimi, 1. ve 2. Dünya Savaşı yıllarında azalmıştır. 1959 yılından sonra Kayseri'den gelen üreticiler, Hereke el dokuması ipek halıcılığı üretimine ivme kazandırmıştır. 1980 yılından sonra ise genel standart kalitesi olan cm²'de 10x10 kalite (cm²'de 100 düğüm) halılar yerini ekstra ince olarak da adlandırılan yüksek kalite dokumalara bırakmıştır. Ne var ki, dünyanın da yakinen tanıdığı dokuma sanatımızın 1980 yılından sonraki dönemi arşivlenmemiştir.

Bu sebeple, dönemin mevcut ince kalite üreten firmaları ile gerekli görüşmeler sağlanarak "İnce (Yüksek) Kalite Hereke İpek Halıları Desen Tasarımları" başlıklı tez oluşturulmuştur. Envanter çalışmalarında kullanılmak üzere; gerek halı desen tasarımı görüntüsü gerekse kalite analizi yapılabilmesi adına, halılar sırtlarından fotoğraflanmıştır. Bu sayede, arşivlenmeleri yapılan Hereke ipek halı sanatımıza ait gelişen – değişen desen tasarımı anlayışının, yurtiçinde ve yurtdışında gerekli farkındalığı yaratması amaçlanmıştır.

Geleneksel sanatlar için belge niteliği taşıyacağına inandığım tez çalışmamda; desteklerini hiçbir konuda esirgemeyen, yoluma ve aklıma her zaman ışık tutan saygıdeğer danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Latif

TARAŞLI'ya; 1980 yılı sonrası yaygınlaşan yüksek kalite halıların oluşum ve gelişim süreci ile ilgili değerli bilgilerini şahsımla paylaşarak tarihe tanıklık etmemde büyük bir payı olan, Şirinoğlu Halı'nın saygıdeğer sahibi Avak ŞİRİNOĞLU'na; yüksek kalite dokuma için hazırlanan ipek ipliğinin sürecini anlatan yazılı metinlerini paylaşarak teknik konudaki yardımlarıyla çalışmama ışık tutan Çınar Halı'ya; tema hikayelerini kullanabilmem için tema arşiv kataloğunu açan Korhan İSLAMCIOĞLU'na; envanter çalışmalarımda kullanabilmem adına halı tasarımlarını şahsımla paylaşan Şirinoğlu Halı'ya, Özipek Halı'nın değerli sahibi Haluk ÇINAR'a, Çınar Halı'nın değerli sahibi Mehmet ÇINAR ve Hasan ÇINAR'a, Has Halı'nın değerli sahibi Ahmet HASOĞLU'na ve Korhan Halı'nın değerli sahibi Korhan İSLAMCIOĞLU'na; yazılı halıların okunmasında emeği geçen Dr. Öğr. Üyesi Ali Rıza ÖZCAN'a ve Dr. Öğr. Üyesi Hasan Hüseyin GÜNDÜZ'e, Yalova Sugören Köyü'nün ipek halı dokuma atölyesi sorumlusu Hüseyin SOYARSLAN'a, video kaydı süresince görsel ve sözel bilgilendirmelerle değerli tecrübelerini aktaran sevgili halı dokumacıları Halime ÇAKICI ve Hafize ÖZKAN'a teşekkürü bir borç bilirim.

İstanbul, Mayıs 2018

Reyhan POLAT

İNCE KALİTE HEREKE İPEK HALILARI DESEN TASARIMLARI

ÖZET

“İnce (Yüksek) Kalite Hereke İpek Halıları Desen Tasarımları” adlı tez; Hereke ipek halılarının malzeme, teknik ve desen tasarımı konuları açısından incelenmesiyle başlamaktadır. 1980 sonrası dönem için yazılı kaynak olmamasından dolayı, döneme izleyici ve üretici olarak dahil olmuş olan değerli Avak ŞİRİNOĞLU ile yapılan röportaj vasıtası ile 1980 senesi sonrasında günümüze kadar olan süreç kayıt altına alınmıştır.

İkinci bölümde; belgeleme aşaması için ince kalite halıları üreten firmalar ile gerekli toplantılar yapılarak cm²'de 10x10 kaliteden (100 düğüm) 50x50 kalite (2500 düğüm) aralığında dokunmuş olan halılar fotoğraflanmıştır. Halılar; desen kompozisyon özelliklerinin incelenmesi için cepheden, kalite hesaplamaları için ise sırttan kayda alınmıştır.

Şirinoğlu Halı, Özipek Halı, Çınar Halı, Has Halı ve Korhan Halı'ya ait olan envanter çalışmalarında halılara yazılan isimler veya numaralandırmalar firmalar tarafından verilmiştir. Korhan Halı, desen tasarımlarını belirli bir tema başlığı altında, hikayeleri ve envanter çalışmaları ile birlikte oluşturmuştur. Korhan İSLAMCIOĞLU'nun da bilgisi dahilinde, tez çalışmasında kendileri için ayrılan bölümde; tasarımlara ait tema metinleri, desen tasarımcılarının isimleri, fotoğrafları ve tasarımların eskizleri yer almaktadır. Firmanın kendi envanter çalışmalarından alıntılar yapılarak farklı detaylardaki incelemeler de yazılı olarak eklenmiştir.

Günümüzde üretime devam eden atölyelerin yerinde tespiti bölümünde; Şirinoğlu Halı'nın Yalova İli Sugören Köyü'ndeki dokuma atölyesinde gerçekleştirilen video kaydı, Özipek Halı'nın Kocaeli'ne bağlı Hereke İlçesi'ndeki atölyesinde gerçekleştirilen kenar örgüsü dokuma videosu çekimi ve Çınar Halı'nın kendi arşivine ait olan halı dokuma videosu ile tez çalışmasının video görsel içeriği dijital kayıt tekniği kullanılarak oluşturulmuştur.

ANAHTAR KELİMELELER: Halı, El Dokuması, İpek, İnce Kalite, Kompozisyon, Desen

PATTERN DESIGNS OF FINE QUALITY HEREKE SILK CARPETS

SUMMARY

The thesis titled "**The Pattern Designs of Fine (High) Quality Hereke Carpets**"; starts with the examination of Hereke Silk Carpets in terms of material, technique and pattern design. Due to the lack of written sources for the post-1980 period, the period from 1980 to the present day was recorded through the interview with Avak ŞİRİNOĞLU, who participated in the period as viewer and producer.

In the second part; carpets woven in a 50x50 quality range (2500 knots) with a size of 10x10 (100 nodes) in cm² were photographed by holding necessary meetings with companies producing fine quality carpets for the documentation phase. The carpets were recorded from the front part for examining pattern composition properties and from the back part for quality calculations.

In the inventory studies belonging to Şirinoğlu Halı, Özipek Halı, Çınar Halı, Has Halı and Korhan Halı, the names or numbers written on the carpets were given by the companies. Korhan Halı created pattern designs together with stories and inventory studies under a specific theme title. Within the knowledge of Korhan İSLAMCIOĞLU; there are theme texts of designs, names of pattern designers, sketches of photographs and designs in the section reserved for them in the thesis study. The examinations in different details have also been added in writing by making quotations from the company's own inventory studies.

In the part about on-site detection of ongoing workshops today; Video recording performed at the weaving workshop of Şirinoğlu Halı in Yalova Province Sugören Village, edge mesh weaving video carried out in Özipek Halı in the town of Hereke District of Kocaeli and Çınar Halı's own weaving videos and video visual content of the thesis study have been created by digital recording technology.

KEYWORDS: Carpet, Hand Woven, Silk, Fine Quality, Composition, Pattern

KISALTMALAR LİSTESİ

bkz.	: Bakınız
cm.	: Santimetre
cm ²	: Santimetrekare
m ²	: Metrekare
no.	: Numara
TDK	: Türk Dil Kurumu
s.	: Sayfa
c.	: Cilt

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Fotoğraf 2. 1. Boyanmış ipek iplik demetleri.....	5
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Yalova, Sugören Köyü, 14 Mayıs 2018)	
Fotoğraf 2. 2. Dokuma için hazırlanan renk uygulaması örneği.....	6
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dr. Öğr. Üyesi M. Latif TARAŞLI Arşivi, İstanbul)	
Fotoğraf 2. 3. Hüseyin SOYARSLAN / Dokuma Atölyesi.....	7
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Yalova, Sugören Köyü, 14 Mayıs 2018)	
Fotoğraf 2. 4. El dokuması ipek halı atölyesi, Yalova İli, Sugören Köyü.....	7
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Yalova, Sugören Köyü, 14 Mayıs 2018)	
Fotoğraf 2. 5. Atkılık ipliklerin incelik farkları.....	8
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Yalova, Sugören Köyü, 14 Mayıs 2018)	
Fotoğraf 2. 6. Çıkırık.....	9
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Yalova, Sugören Köyü, 14 Mayıs 2018)	
Fotoğraf 2. 7. Mekiklere sarılmış atkılık iplikler.....	9
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Yalova, Sugören Köyü, 14 Mayıs 2018)	
Fotoğraf 2. 8. Çözgünün gücü tezgâhında hazırlanması.....	10
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Yalova, Sugören Köyü, 14 Mayıs 2018)	
Fotoğraf 2. 9. Çözgü ipliklerinin eşit demetlerde gruplandırılması.....	11
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Yalova, Sugören Köyü, 14 Mayıs 2018)	
Fotoğraf 2. 10. Kilim ve çiti örgüsü.....	12
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Yalova, Sugören Köyü, 14 Mayıs 2018)	
Fotoğraf 2. 11. Kenar örgüsü.....	12
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Yalova, Sugören Köyü, 14 Mayıs 2018)	
Fotoğraf 2. 12. 100 sıralık desen kartonu.....	13
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Yalova, Sugören Köyü, 14 Mayıs 2018)	
Fotoğraf 2. 13. Kareleme işleminin yapıldığı desen atölyesi.....	14
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Yalova, Sugören Köyü, 14 Mayıs 2018)	

Fotoğraf 2. 14. Sekintilerin dokunması.....	15
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Yalova, Sugören Köyü, 14 Mayıs 2018)	
Fotoğraf 2. 15. Farklı kalitelere göre hazırlanmış olan kirkitlerin diş sıklığı farkları..	16
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Yalova, Sugören Köyü, 14 Mayıs 2018)	
Fotoğraf 2. 16. Kirkimin yapıldığı makas.....	17
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Yalova, Sugören Köyü, 14 Mayıs 2018)	
Fotoğraf 2. 17. Leventlere sarılmış dokuma görüntüsü ve ipek iplik atıkları.....	18
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Yalova, Sugören Köyü, 14 Mayıs 2018)	
Fotoğraf 3. 1. Avak Şirinoğlu, Bab-I Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 12 Aralık 2018.	31
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-I Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 12 Aralık 2018)	
Fotoğraf 4. 1. Şirinoğlu Halı, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı.....	32
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-I Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 12 Aralık 2018)	
Fotoğraf 4. 2. Örnek No. 1.	33
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-I Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 12 Aralık 2018)	
Fotoğraf 4. 3. Örnek No.1 sırt fotoğrafı.	34
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-I Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 12 Aralık 2018)	
Fotoğraf 4. 4. Örnek No. 1 detay.....	35
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-I Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 12 Aralık 2018)	
Fotoğraf 4. 5. Örnek No. 2.	37
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-I Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 12 Aralık 2018)	
Fotoğraf 4. 6. Örnek No. 2 sırt fotoğrafı.	38
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-I Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 12 Aralık 2018)	
Fotoğraf 4. 7. Örnek No.2 detay.....	39
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-I Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 12 Aralık 2018)	
Fotoğraf 4. 8. Dokuma yönü farklılığı sebebiyle oluşan renk görüntüsü farklılığı.	40
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-I Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 12 Aralık 2018)	
Fotoğraf 4. 9. Örnek No. 3.	41
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-I Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 12 Aralık 2018)	

Fotoğraf 4. 10. Örnek No. 3 sırt fotoğrafı.	42
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-I Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 12 Aralık 2018)	
Fotoğraf 4. 11. Örnek No. 3 detay.....	43
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-I Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 12 Aralık 2018)	
Fotoğraf 4. 12. Örnek No. 4.	44
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-I Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 12 Aralık 2018)	
Fotoğraf 4. 13. Örnek No. 4 sırt fotoğrafı.	45
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-I Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 12 Aralık 2018)	
Fotoğraf 4. 14. Örnek No. 4 detay.....	46
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-I Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 12 Aralık 2018)	
Fotoğraf 4. 15. Örnek No. 5.	49
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 16. Örnek No. 5 sırt fotoğrafı.	50
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 17. Örnek No. 5 detay.....	51
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 18. Örnek No. 6.	52
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 19. Örnek No. 6 sırt fotoğrafı.	53
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 20. Örnek No. 6 detay.....	54
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 21. Örnek No. 7.	55
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 22. Örnek No. 7 sırt fotoğrafı.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.6
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	

Fotoğraf 4. 23. Örnek No. 7 detay 2.....	57
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 24. Örnek No. 8	60
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 25. Örnek No. 8 sırt fotoğrafı.	61
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 26. Örnek No. 8 detay.....	62
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 27. Örnek No. 9.	64
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 28. Örnek No. 9 sırt fotoğrafı.	65
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 29. Örnek No. 9 detay.....	66
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 30. Örnek No. 10.	67
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 31. Örnek No. 10 sırt fotoğrafı.....	68
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 32. Örnek No. 10 detay.....	69
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 33. Örnek No. 11.	70
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 34. Örnek No. 11 sırt fotoğrafı.....	71
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 35. Örnek No. 11 detay.....	72
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 36. Örnek No. 12.	74

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 37. Örnek No. 12. sırt fotoğrafı.....	75
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 38. Örnek No. 12 detay.....	76
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 39. Örnek No. 13.	77
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 40. Örnek No. 13 sırt fotoğrafı.....	78
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 41. Örnek No. 13 detay.....	79
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Dokuma Atölyesi, Kocaeli, Hereke, 12 Aralık 2017)	
Fotoğraf 4. 42. Yüksek kalite halıların yer aldığı özel oda.	82
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 43. Örnek No. 14.	83
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 44. Örnek No. 14 sırt fotoğrafı.....	84
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 45. Örnek No. 14 detay.....	85
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 46. Örnek No. 15.	86
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 47. Örnek No. 15 sırt fotoğrafı.....	87
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 48. Örnek No. 15 detay.....	88
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 49. Örnek No. 16.	89

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 50. Örnek No. 16 sırt fotoğrafı..... 90

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 51. Örnek No. 16 detay..... 91

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 52. Örnek No. 17. 92

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 53. Örnek No. 17 sırt fotoğrafı..... 93

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 54. Örnek No. 17 detay..... 94

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 55. Örnek No. 18. 95

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 56. Örnek No. 18 sırt fotoğrafı..... 96

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 57. Örnek No.18 detay..... 97

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 58. Örnek No. 19. 98

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 59. Örnek No. 19 detay..... 99

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 60. Örnek No. 20. 101

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 61. Örnek No. 20 sırt fotoğrafı..... 102

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 62. Örnek No. 20 detay..... 103

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 63. Örnek No. 21.	104
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 64. Örnek No. 21 sırt fotoğrafı.....	105
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 65. Örnek No. 21 detay.....	106
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 66. Örnek No. 22	108
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 67. Örnek No. 22 sırt fotoğrafları.....	109
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 68. Örnek No. 22 detay.....	110
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 69. Örnek No. 23.	112
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 70. Örnek No. 23 sırt fotoğrafı.....	113
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 71. Örnek No. 23 detay.....	114
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 72. Örnek No. 24.	116
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 73. Örnek No. 24 sırt fotoğrafı.....	117
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 74. Örnek No 24 detay.....	118
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 75. Örnek No. 25.	119
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	

Fotoğraf 4. 76. Örnek No. 25 sırt fotoğrafı.....	120
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 77. Örnek No. 25 detay.....	121
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 78 Örnek No. 26.	123
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 79. Örnek No. 26 sırt fotoğrafı.....	124
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 80. Örnek No. 26 detay.....	125
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 81. Örnek No. 27.	127
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 82. Örnek No. 27 sırt fotoğrafı.....	128
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 83. Örnek No. 27 detay.....	129
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 84. Örnek No. 28	131
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 85. Örnek No. 28 sırt fotoğrafı.....	132
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 86. Örnek No. 28 detay.....	133
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 87. Örnek No. 29.	135
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 88. Örnek No. 29 sırt fotoğrafı.....	136
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 89. Örnek No. 29 detay.....	137

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 90. Örnek No. 30. 139

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 91. Örnek No. 30 sırt fotoğrafı..... 140

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 92. Örnek No. 30 detay..... 141

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 93. Örnek No. 31. 142

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 94. Örnek No. 31 sırt fotoğrafı..... 143

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 95. Örnek No. 31 detay..... 144

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 96. Örnek No. 32. 145

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 97. Örnek No. 32 sırt fotoğrafı..... 146

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 98. Örnek No. 32 detay..... 147

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 99. Örnek No. 33. 148

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 100. Örnek No. 33 sırt fotoğrafı..... 149

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 101. Örnek No. 34. 150

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 102. Örnek No. 34. 151

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)

Fotoğraf 4. 103. Örnek No. 34 sırt fotoğrafı.....	152
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 104. Örnek No. 34 detay.....	153
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 105. Örnek No. 35.	154
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 106. Örnek No. 35 sırt fotoğrafı.....	155
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 107. Örnek No. 35 detay.....	156
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Çınar Halı, İstanbul, 27 Mart 2017)	
Fotoğraf 4. 108. Örnek No. 36	159
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 109. Örnek No. 36 sırt fotoğrafı.....	160
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 110. Örnek No. 36 detay.....	161
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 111. Örnek No. 37.	163
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 112. Örnek No. 37 sırt fotoğrafı.....	164
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 113. Örnek No. 37 detay.....	165
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 114. Örnek No. 38	166
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 115. Örnek No. 38 sırt fotoğrafı.....	167
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 116. Örnek No. 38 detay.....	168

(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 117. Örnek No. 3	169
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 118. Örnek No. 39 detay.....	170
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 119. Örnek No. 40.	173
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 120. Örnek No. 40 detay.....	174
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 121. Örnek No. 41.	176
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 122. Örnek No. 41 sırt fotoğrafı.....	177
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 123. Örnek No. 41 detay.....	178
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 124. Örnek No. 42.	180
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 125. Örnek No. 42 sırt fotoğrafı.....	181
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 126. Örnek No. 42 detay.....	182
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 127. Kur'an'da adı geçen peygamber isimlerinden bazıları.	183
Fotoğraf 4. 128. Allah'ın isimlerinden bazıları.	184
Fotoğraf 4. 129. Fatih Suresi.....	184
Fotoğraf 4. 130. Örnek No. 43.	185
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	

Fotoğraf 4. 131. Örnek No. 43 sırt fotoğrafı.....	186
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 132. Örnek No. 43 detay.....	187
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Trendrugs, İstanbul, 25 Ocak 2017)	
Fotoğraf 4. 133. Örnek No. 44.	190
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	
Fotoğraf 4. 134. Örnek No. 44 sırt fotoğrafı.....	191
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	
Fotoğraf 4. 135. Örnek No. 44 detay.....	192
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	
Fotoğraf 4. 136. Nilüfer KURFEYZ tarafından çizilen desenin eskizi.	193
(Korhan İSLAMCIOĞLU, Ephesus Kataloğu)	
Fotoğraf 4. 137. Örnek No. 45.	194
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	
Fotoğraf 4. 138. Örnek No. 45.	195
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	
Fotoğraf 4. 139. Örnek No. 45 detay.....	196
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	
Fotoğraf 4. 140. Nilüfer KURFEYZ tarafından çizilen desenin eskizi.	197
(Korhan İSLAMCIOĞLU, Ephesus Kataloğu)	
Fotoğraf 4. 141. Örnek No. 46.	198
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	
Fotoğraf 4. 142. Örnek No. 46 sırt fotoğrafı.....	199
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	
Fotoğraf 4. 143. Örnek No. 46 detay.....	200
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	
Fotoğraf 4. 144. Selim SAĞLAM tarafından çizilen desenin eskizi.	201
(Korhan İSLAMCIOĞLU, Ephesus Kataloğu)	

Fotoğraf 4. 145. Örnek No. 47.	202
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	
Fotoğraf 4. 146. Örnek No. 47 sırt fotoğrafı.....	203
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	
Fotoğraf 4. 147. Örnek No. 47 detay.....	204
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	
Fotoğraf 4. 148. Nilüfer KURFEYZ tarafından çizilen desenin eskizi.	205
(Korhan İSLAMCIOĞLU, Yedi Tepe Yedi Hükümdar ile İstanbul Kataloğu)	
Fotoğraf 4. 149. Örnek No. 48.	206
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	
Fotoğraf 4. 150. Örnek No. 48 sırt fotoğrafı.....	207
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	
Fotoğraf 4. 151. Örnek No. 48 detay.....	208
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	
Fotoğraf 4. 152. Selim SAĞLAM tarafından çizilen desenin eskizi.	209
(Korhan İSLAMCIOĞLU, Yedi Tepe Yedi Hükümdar ile İstanbul Kataloğu)	
Fotoğraf 4. 153. Örnek No. 49.	210
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	
Fotoğraf 4. 154. Örnek No. 49 sırt fotoğrafı.....	211
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	
Fotoğraf 4. 155. Örnek No. 49 detay.....	212
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	
Fotoğraf 4. 156. Nilüfer KURFEYZ tarafından çizilen desenin eskizi.	213
(Korhan İSLAMCIOĞLU, Yedi Tepe Yedi Hükümdar ile İstanbul Kataloğu)	
Fotoğraf 4. 157. Örnek No. 50.	214
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	
Fotoğraf 4. 158. Örnek No. 50 sırt fotoğrafı.....	215
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)	

- Fotoğraf 4. 159. Örnek No. 50 detay..... 216
(Fotoğraf Çekimi: Reyhan POLAT, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 18 Nisan 2018)
- Fotoğraf 4. 160. Aysuluk Tepesi'nin tasarıma uygulanışı. 217
(Korhan İSLAMCIOĞLU, Ephesus Kataloğu)
- Fotoğraf 4. 161. Karatay Müzesi'nde bulunan Selçuklu karo örneklerinin tasarıma uygulanışı. 217
(Korhan İSLAMCIOĞLU, Ephesus Kataloğu)
- Fotoğraf 4. 162. İsa Bey Cami güney cephesi girişinin tasarıma uyarlanması. 218
(Korhan İSLAMCIOĞLU, Ephesus Kataloğu)
- Fotoğraf 4. 163. Selim SAĞLAM tarafından çizilen desenin eskizi. 218
(Korhan İSLAMCIOĞLU, Ephesus Kataloğu)

ÇİZİMLER LİSTESİ

Çizim 2. 1. Gördes düğümü ve atkılık ipliklerin hareketleri.	14
(Prof. İsmail ÖZTÜRK, Dokumaya Giriş, 60)	
Çizim 2. 2. Desenin bilgisayar ortamında çizilip renklendirilmesi.....	20
(Booria programında çizilmiştir.)	
Çizim 2. 3. Desenin bilgisayar ortamında karelenmesi.	20
(Booria programında çizilmiştir.)	
Çizim 2. 4. Bilgisayar programında çizilmiş Atatürk portresi.	21
(Booria programında çizilmiştir.)	
Çizim 2. 5. Atatürk portresinin çizildiği desende renklerin rakamlarla kodlanması.	22
(Booria programında çizilmiştir.)	
Çizim 2. 6. Halı şematiği 1.	23
(Çizim: Reyhan POLAT)	
Çizim 2. 7. Halı şematiği 2.	24
(Prof. İsmail ÖZTÜRK, Dokumaya Giriş, 62)	

TABLolar LİSTESİ

Tablo 4. 1. Örnek No. 1 envanter fişİ.....	34
Tablo 4. 2. Örnek No. 2 envanter fişİ.....	38
Tablo 4. 3. Örnek No. 3 envanter fişİ.....	42
Tablo 4. 4. Örnek No. 4 envanter fişİ.....	45
Tablo 4. 5. Örnek No. 5 envanter fişİ.....	50
Tablo 4. 6. Örnek No. 6 envanter fişİ.....	53
Tablo 4. 7. Örnek No. 7 envanter fişİ.....	56
Tablo 4. 8. Örnek No. 8 envanter fişİ.....	61
Tablo 4. 9. Örnek No. 9 envanter fişİ.....	65
Tablo 4. 10. Örnek No. 10 envanter fişİ.....	68
Tablo 4. 11. Örnek No. 11 envanter fişİ.....	71
Tablo 4. 12. Örnek No. 12. envanter fişİ.....	75
Tablo 4. 13. Örnek No. 13 envanter fişİ.....	78
Tablo 4. 14. Örnek No. 13 envanter fişİ.....	84
Tablo 4. 15. Örnek No. 15 envanter fişİ.....	87
Tablo 4. 16. Örnek No. 16 envanter fişİ.....	90
Tablo 4. 17. Örnek No. 17 envanter fişİ.....	93
Tablo 4. 18. Örnek No. 18 envanter fişİ.....	96
Tablo 4. 19. Örnek No. 19 envanter fişİ.....	99
Tablo 4. 20. Örnek No. 20 envanter fişİ.....	102
Tablo 4. 21. Örnek No. 26 envanter fişİ.....	105
Tablo 4. 22. Örnek No. 22 envanter fişİ.....	109
Tablo 4. 23. Örnek No. 23 envanter fişİ.....	113
Tablo 4. 24. Örnek No. 24 envanter fişİ.....	117
Tablo 4. 25. Örnek No. 25 envanter fişİ.....	120
Tablo 4. 26. Örnek No. 26 envanter fişİ.....	124
Tablo 4. 27. Örnek No. 27 envanter fişİ.....	128
Tablo 4. 28. Örnek No. 28 envanter fişİ.....	132
Tablo 4. 29. Örnek No. 29 envanter fişİ.....	136
Tablo 4. 30. Örnek No. 30 envanter fişİ.....	140
Tablo 4. 31. Örnek No. 31 envanter fişİ.....	143
Tablo 4. 32. Örnek No. 32 envanter fişİ.....	146

Tablo 4. 33. Örnek No. 33 envanter fişi.....	149
Tablo 4. 34. Örnek No. 34 envanter fişi.....	152
Tablo 4. 35. Örnek No. 35 envanter fişi.....	155
Tablo 4. 36. Örnek No. 36 envanter fişi.....	160
Tablo 4. 37. Örnek No. 37 envanter fişi.....	164
Tablo 4. 38. Örnek No. 38 envanter fişi.....	167
Tablo 4. 39. Örnek No. 39 envanter fişi.....	170
Tablo 4. 40. Örnek No. 40 envanter fişi.....	174
Tablo 4. 41. Örnek No. 41 envanter fişi.....	177
Tablo 4. 42. Örnek No. 42 envanter fişi.....	181
Tablo 4. 43. Örnek No. 43 envanter fişi.....	186
Tablo 4. 44. Örnek No. 44 envanter fişi.....	191
Tablo 4. 45. Örnek No. 45 envanter fişi.....	195
Tablo 4. 46. Örnek No. 46 envanter fişi.....	199
Tablo 4. 47. Örnek No. 47 envanter fişi.....	203
Tablo 4. 48. Örnek No. 48 envanter fişi.....	207
Tablo 4. 49. Örnek No. 49 envanter fişi.....	211
Tablo 4. 50. Örnek No. 50 envanter fişi.....	215

1. GİRİŞ

Dokumacılık da her sanat kolu gibi başlangıçta zorunlu bir ihtiyaçtan dolayı ortaya çıkmıştır. İnsanların hayvan postlarını şeritler halinde kesmesiyle ve bitki saplarını kullanmasıyla elde ettikleri dokumalar, vücutlarını değişen hava koşullarına karşı koruma amacı gütmüştür. İlerleyen süreç içerisinde insan, bitkisel ve hayvansal liflerden iplik yapmaya başlamış ve böylelikle dokumayı hayatının her alanına dahil etme şansı bulmuştur.

Toplumlar, göçebe yaşamın gerektirdiği çadır içi yaşam sebebiyle, mevsimsel koşullara karşı el dokuması halılar aracılığıyla dayanıklılık gösterebilmiştir. Orta Asya'nın önemli rol oynadığı bu evrede, dokumacılığın yaygınlaşmasının temelinde göçebe kavimlerin korunma ihtiyacı yer almaktadır.

Kafkasya, İran ve Anadolu'ya yapılan Türk göçleri sebebiyle halı dokumacılığı yaygınlaşmış, bu durum Türklerin tarih boyunca halı konusunda önemli bir rol almasını sağlamıştır.

Gündelik ihtiyaçlar sebebiyle kullanılan dokumalar, desenlendirme ve renklendirme ile kültürlerin kendine has varlığını ön plana çıkardığı bir sanat haline gelmeye başlamıştır. Bilhassa Selçuklu Devleti'nin hakimiyetini sürdürdüğü 11. yüzyılda, düğümlü halıların yaygınlaşması, desen zenginliğinin gelişmesini de beraberinde getirmiştir. Hatayi ve rumi gruplarındaki desenler ile sonsuz tekrar özelliği gösteren geometrik desenler sıklıkla kullanılmıştır.

13. ve 14. yüzyılda ilk parlak devrini yaşayan Türk halıları, Osmanlı Devri ile bağıını 15. yüzyılda kurmuştur. 16. yüzyılda Osmanlı sanatının gösterdiği gelişime, 15. yüzyıl zemin hazırlamıştır. 16. ve 17. yüzyıllarda halı dokumaları, desen kategorisi bakımından çeşitlendirilmiş; Anadolu, Holbein, Uşak ve Osmanlı halıları olarak dört ana kolda incelenmiştir.¹

İlk halı fabrikası, Kocaeli iline bağlı Hereke ilçesinde kurulmuştur. Osmanlı Dönemi'nde kurulan fabrikada önceleri yalnızca saray dekorasyonu için dokunan halılar, zaman içerisinde ticari bir boyuta evrilmiştir. 1. ve 2. Dünya Savaşı'nın olumsuz etkilerinden dolayı, Hereke halıcılığı zaman zaman üretime ara vermek zorunda kalmıştır.

1980 yılı sonrasında Hereke halıcılığı yeni bir döneme girmiştir. Kozalardan, önceki yıllara nazaran daha ince çekim yapılması ile elde edilen ipek iplikler, yüksek kalite dokumalara olanak tanımıştır. Söz konusu teknik sayesinde, desen tasarımlarında da daha detaylı ve zarif motiflerin dokunması mümkün hale gelmiştir.

¹ Kurt ERDMANN, **15. Asır Türk Halısı**, Çev. Haldun Taner, 84, 86, 92, 105.

1.1. Çalışmanın Amacı

Yakın döneme ait el dokuması yüksek kalite Hereke ipek halılarına ait desen tasarımlarının tespit edilmesinin ardından envanter çalışması yapılarak günümüze kadar arşivlenmemiş olmalarından dolayı yaşanabilecek eksikliğin ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

1.2. Çalışmanın Kapsamı

El dokuması Türk ipek halılarının malzeme, teknik ve desen konularındaki bilgilerinin yanı sıra, yüksek kalite dokumalar için geliştirilen iplik çekme metodu ile ilgili bilgilere de yer verilmiştir. Yakın döneme ait yazılı bir kayıt bulunmamasından dolayı döneme tanıklık etmiş olan T.C. vatandaşı Ermeni asıllı bir halı ustasıyla röportaj gerçekleştirilmiştir. Tez, 1980 yılından itibaren günümüze kadar üretilmiş ince kalite el dokuması halıları ve bu halıların yükseltilmiş dokuma kaliteleri vasıtasıyla farklı yoğunluktaki desen kompozisyonlarının incelenme sürecini kapsamaktadır.

1.3. Çalışmanın Yöntemi

El dokuması yüksek kalite Hereke ipek halılarını üreten firmaların belirlenmesinin ardından gerekli görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Üretici firmalarla yapılan ilk toplantılarda; özgeçmişleri, ürettikleri halıların kalite aralığı ve desen özellikleri ile ilgili bilgilere ulaşılmıştır. İkinci toplantıda; farklı desenlere ve kalite aralığına sahip olan halılar gruplandırılmıştır. Halılar, desen tasarımlarının incelenmesi için cepheden fotoğraflanmıştır. Kalite tespitleri için ise dokumaların sırtları 2,5 cm. çerçeveye sahip lup ile fotoğraflanarak incelenmiştir.

2. DOKUMAYA HAZIRLIK

2.1. İpeğin Kullanıma Hazır Hale Getirilmesi

Kozasından çıkarılan ham ipek kazanlara atılır. Kazanlardaki 70-80 derecelik su içinde sabunlar eritilir, yıkama ve pişirme işlemi² yapıldıktan sonra ipekler durulanır. Tercihe bağlı olarak, ipeklere ağartma işlemi uygulanır. Bu evreden sonra ise boyama işlemine geçilir.

“Hayvansal elyaf olması nedeniyle ipek boyanma özellikleri bakımından yüne benzer. İpek bazik, asit, direkt, metal kompleks, krom ve reaktif boyar maddeler ile boyanabilir. Egaliz maddesi olarak asitlendirilmiş (kırılmış) bast sabunu emülsiyonundan yararlanır.”³

100 kg. ipeğin boyama işlemi yaklaşık olarak 12 saat içinde tamamlanır. Bu süreç içinde, harcanan su miktarı 70 ila 80 ton arasında değişiklik göstermektedir.

Boyama işleminden sonra durulama işlemi yapılır. Sonrasında, "asitleme" olarak adlandırılan renk sabitleme işlemi gerçekleştirilir. Bahsi geçen işlemler tamamlandıktan sonra ipekler kazandan çıkarılarak sıkılır.

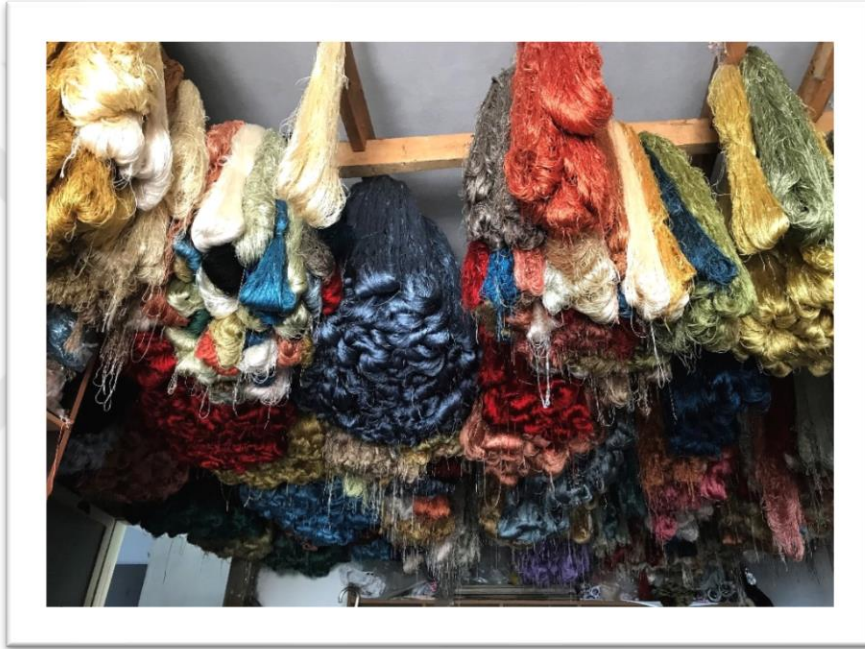
Sıkma sürecinin ardından ipekler kurutma depolarına taşınır. İpekler

² Elyafın “fibroin” adı verilen ipek proteinlerinden, bazik banyolarda yıkanarak arındırılması işlemi. (<https://www.tobb.org.tr>)

³ <https://www.tobb.org.tr>

burada renklerine göre kodlama işlemi ile kurutulur. Kurutma işleminin ardından bobin haline getirilme süreci başlar.

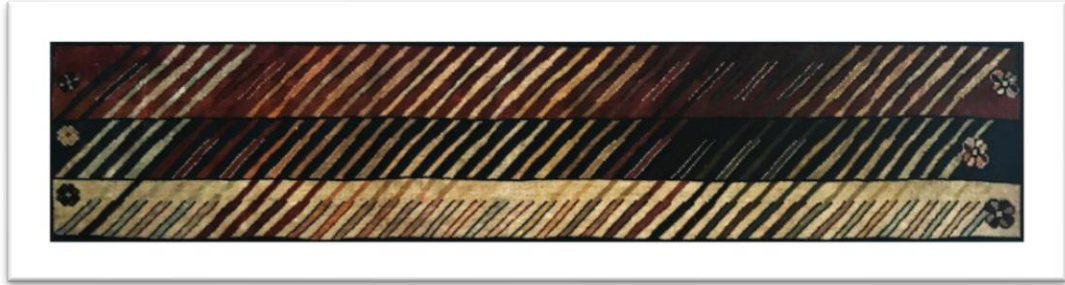
Devamlılığı olan ilmelik ipliğin, aynı renk etkisinde tekrar boyanabilmesi için boyamada kullanılacak sudaki minerallerin boyamaya etkisi düşünülerek bir önceki boyamanın yapıldığı aynı ay ve günlere rastlayan zaman diliminde boyanması gereklidir.

Fotoğraf 2. 1. Boyanmış ipek iplik demetleri.

Boyama işleminden önce düşünülmesi gereken önemli nokta; halının dokunup satılabilecek hale geldikten sonraki renk görüntüsünün tasarıma başlarken tercih edilen renklerle örtüşmesi gerekliliğidir. Elde edilmek istenen renk ile boyanmış ipliklerin karşılaştırılması için ipliklerden dokuma sıklığı görüntüsünde ve renk etkisinin gösterecek şekilde ponponlar (iplik demetleri) yapılır. Çünkü ponponların kesim yeri, dokumada o rengin değerinin ne olacağını verir. Bütün renklerin birbirleriyle olan ilişkisini görebilmek için dokumada kullanılacak renkler küçük ölçekte yan yana dokunarak dokuma

renk uygulaması yapılır. (Bkz. Fotoğraf 2.2.)

Fotoğraf 2. 2. Dokuma için hazırlanan renk uygulaması örneği.

İpeğin kullanıma hazır hale getirilme aşamalarına ilaveten; 22 Mart 2018 tarihinde Hasan ÇINAR ile yapılan görüşmede, 1980 sonrası yüksek kalite dokumalar için kullanılan ipek ipliğinin nasıl elde edildiği sorulmuştur. Cm²'deki 15x15 (225 düğüm) ve üzeri kalitede dokuma yapılabilmesi için 30 ila 40 adet kozadan çekim yapıldığı bilgisine ulaşılmıştır. 20 – 22 denye⁴ iplik kullanıldığı, ince ipek iplik çekiminin en kaliteli kozalardan yapılan çekimler sonucu elde edildiği ve kaliteli kozaların Brezilya ve Çin'den satın alındığı bilgileri elde edilmiştir.

Yurtdışından alınan kozaların çekilmesi, ipeklerin istenilen incelikte bükülmesi ve boyanması işlemlerinin Bursa İli'nde ve Bilecik İli'nin Söğüt İlçesi'nde yapıldığı bilgisi, 15 Mayıs 2018 tarihinde Yalova Sugören Köyü'ndeki ipek halı dokuma atölyesi sorumlusu Hüseyin SOYARSLAN tarafından verilmiştir.

⁴ 450 . uzunluğundaki tek kat ipliğin kaç denye (1 denye = 50 mg) olduğunu veya 9000 m uzunluğundaki tek kat ipliğin kaç gram geldiğini belirten bir ölçü birimi. (TDK, **Büyük Türkçe Sözlük**)

Fotoğraf 2. 3. Hüseyin SOYARSLAN / Dokuma atölyesi.

Fotoğraf 2. 4. El dokuması ipek halı atölyesi, Yalove İli, Sugören Köyü.

2.2. Hereke İpek Halı Dokuma Tekniği

Dokunacak halının kalitesine gre iplikler, iki adet farklı kalınlıkta atkılık (ince ve kalın), zgülk ve dğmlk olmak zere hazırlanır. (Bkz. Fotoğraf 2.5.)

Fotoğraf 2. 5. Atkılık ipliklerin incelik farkları.

Çıkırıklar⁵ yardımıyla çözümlük iplik bobinlere, atkılık iplikler ise mekiklere⁶ sarılır. (Bkz. Fotoğraf 2.6. – 2.7.)

Fotoğraf 2. 6. Çıkırık.

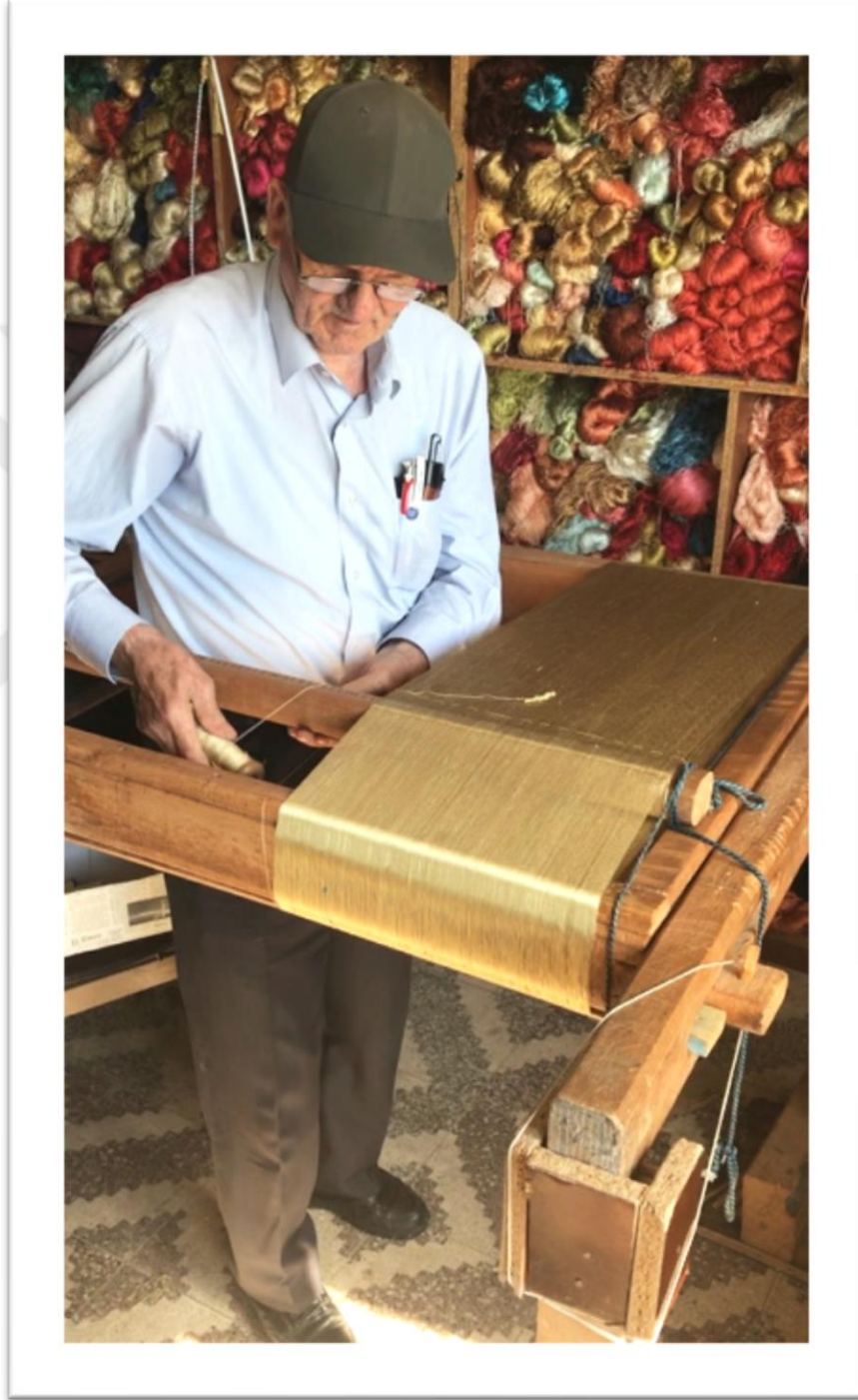

Fotoğraf 2. 7. Mekiklere sarılmış atkılık iplikler.

⁵ İplik bükme, iplik sarma vb. işlerde kullanılan, el veya ayakla çevrilen dolap. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

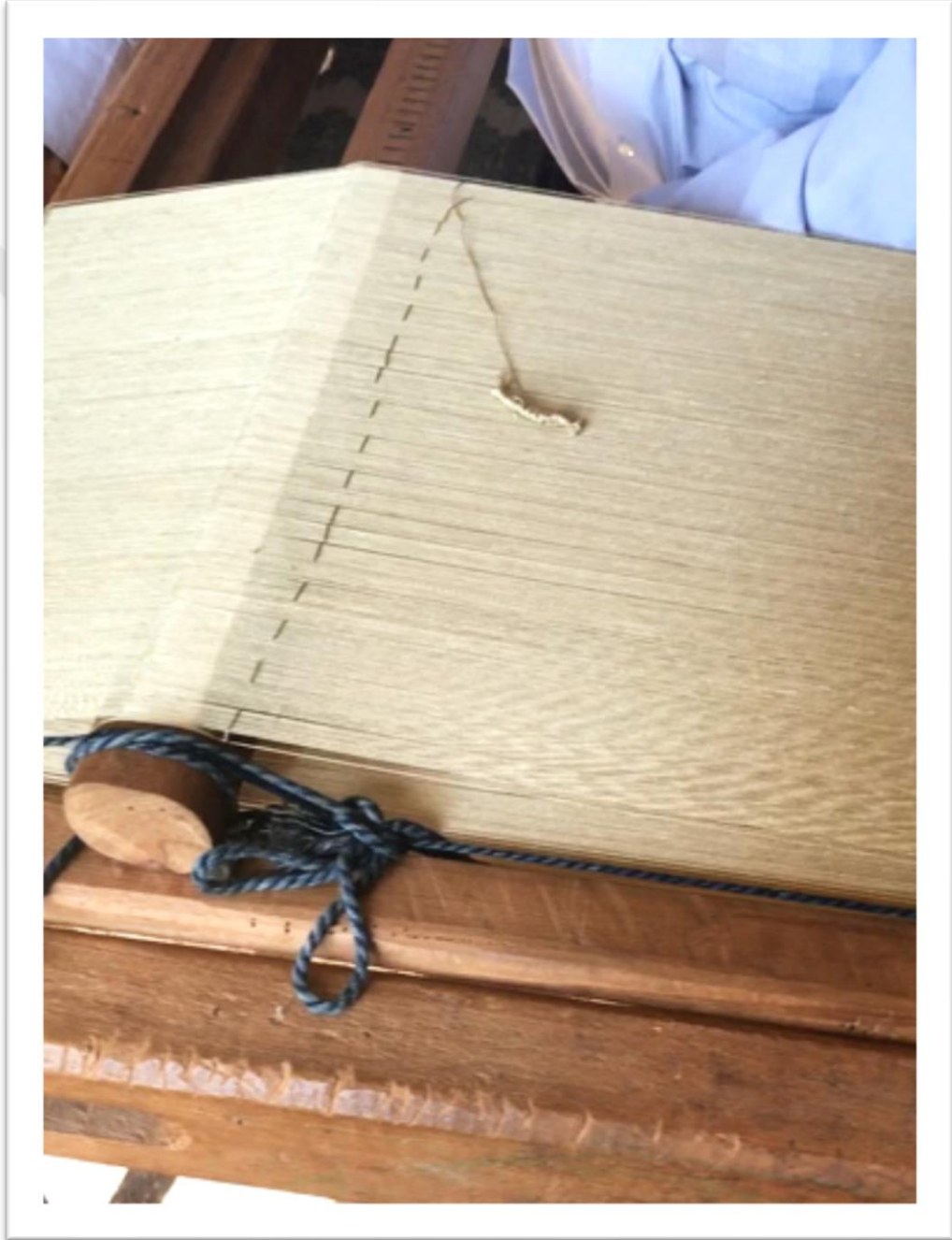
⁶ El veya otomatik dokuma tezgâhlarında atkı veya argaç denilen ve enine olan iplikleri, uzunlamasına olan arışların arasından geçirmeye yarayan masuralı araç. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

Uygulanması planlanan halı için belirlenen boyuta ve kaliteye göre çözüğü iplikleriyle halı dokuma tezgâhı hazırlanır. (Bkz. Fotoğraf 2.8.)

Fotoğraf 2. 8. Çözgünün gücü tezgâhında hazırlanması.

Dokunacak halının kalitesinin cm^2 'de 12x12 düğüm olduğu varsayılarak, her 12 adet çözümlük 1 cm. aralıklarla demet olarak işaretlenir. Böylelikle istenilen sayıda çözümlük çekilir ve olası bir karışılık engellenmiş olur. (Bkz. Fotoğraf 2.9.)

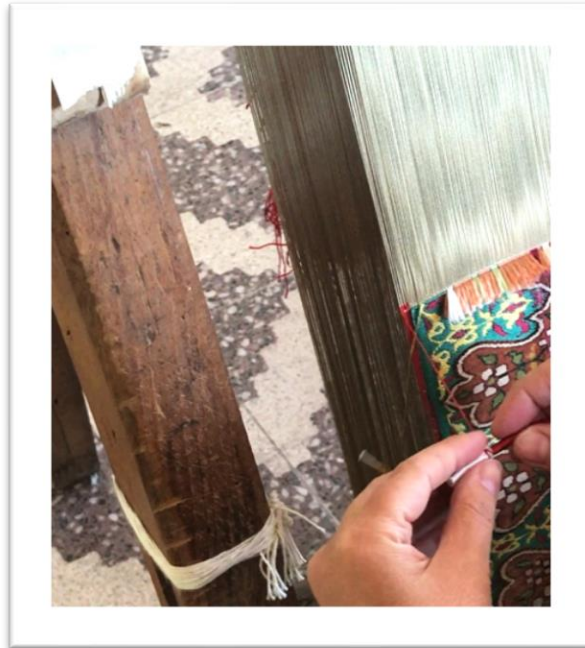

Fotoğraf 2. 9. Çözgü ipliklerinin eşit demetlerde gruplandırılması.

Hazırlanan tezgâh dokunmaya başlamak üzere atölyeye sevk edilir. Dokumacı ilk olarak çitileme ve 2 – 3 cm. eninde kilim dokuması yapar. Bitiminde, 2 – 3 sıra çiti örgüsü ile tezgâhı düğümlü dokumaya hazır hale getirir. Kilim örgüsü; halı dokumasının, çiti örgüsü ise kilim örgüsünün dağılmaması için yapılır. (Bkz. Fotoğraf 2.10.)

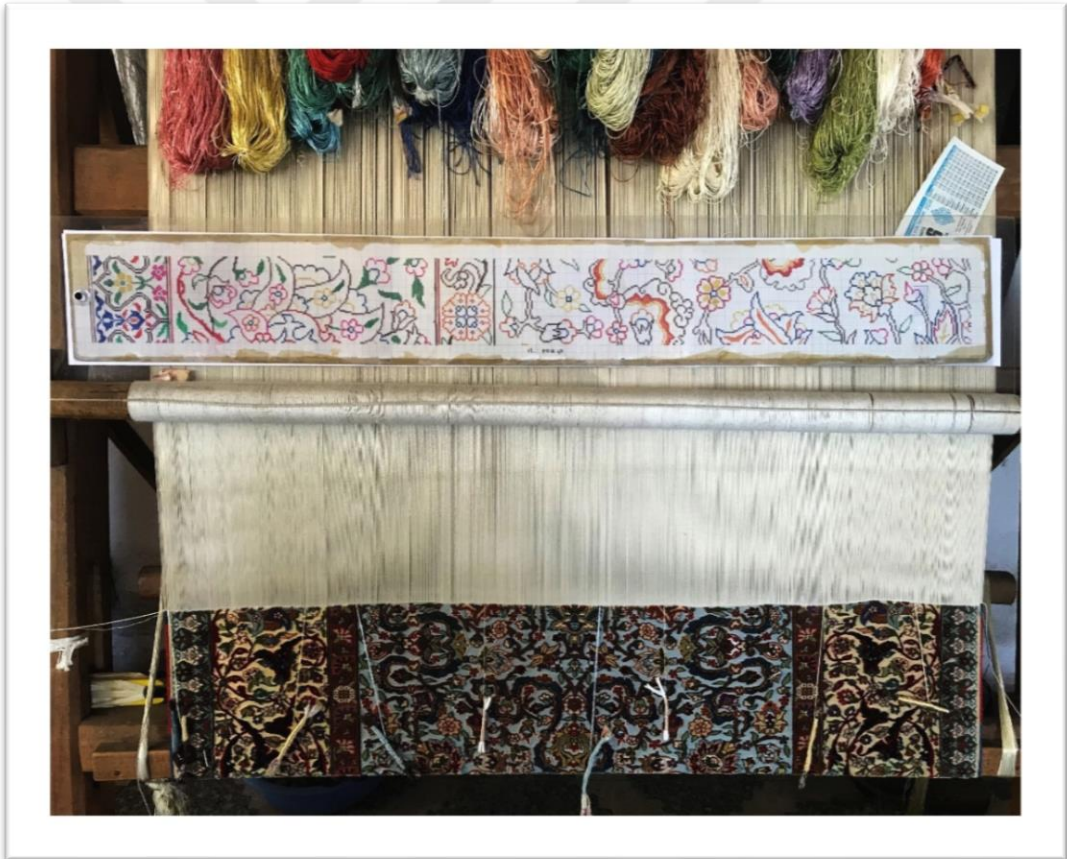
Fotoğraf 2. 10. Kilim ve çiti örgüsü.

Fotoğraf 2. 11. Kenar örgüsü.

Tezgâh hazırlanmadan önce, bilgisayarda dokuyucunun rahat seçebileceği büyüklükte hazırlanan karelenmiş ve renklendirilmiş desen tasarımı desen dağıtım atölyesine gönderilir. (Bkz. Fotoğraf 2.13.) 100'er sıra parçalar halinde kesilip kartonlar üzerine yapıştırılır ve ilmelik ipliklerle birlikte dokuyucuya verilir. Dokuması biten her 100 sıradan sonra, bir sonraki 100 sıralık desen kartonlarına geçilir.

Bu düzen, kartonların dokuma tezgâhı üzerindeki alana sığdırılması ve dokuyucunun deseni rahatça okuyabilmesi amacı taşır. (Bkz. Fotoğraf 2.12.)

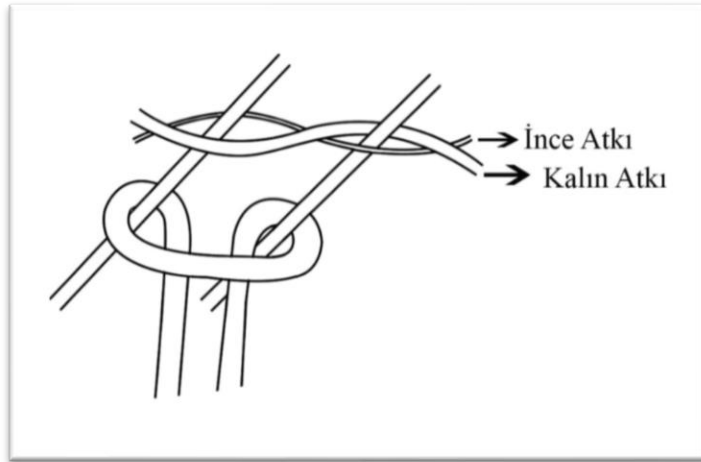

Fotoğraf 2. 12. 100 sıralık desen kartonu.

Fotoğraf 2. 13. Kareleme işleminin yapıldığı desen dağıtım atölyesi.

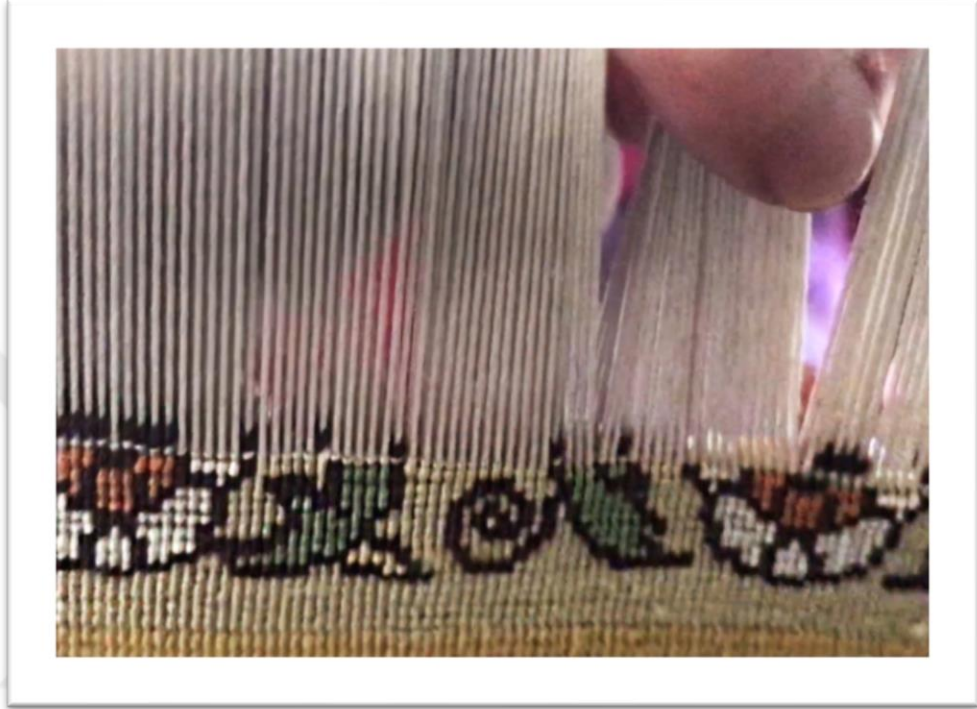
Kilim ve çiti örgüsünden sonra halı, gördes adı verilen Türk düğümü ile karelenmiş desen planına göre dokunmaya başlanır. (Bkz. Çizim 2.1.)

Çizim 2. 1. Gördes düğümü ve atkılık ipliklerin hareketleri.⁷

⁷ Prof. İsmail ÖZTÜRK, **Dokumaya Giriş**, 60.

Öncelikle sekintiler⁸ dokunur, ardından sekintilerin araları renklerine göre doldurulur. (Bkz. Fotoğraf 2. 14.)

Fotoğraf 2. 14. Sekintilerin dokunması.

1. sıra bittikten sonra, argaç ismi verilen kalın atkı ipliği atılır. Argacın üzerine, döke ya da dökencilik de denilen ince atkı atılır. Bu atkı,ilmekleri sıkıştırarak çıkmasını engelleyen atkıdır. Aynı zamanda bir sonraki düğüm sırası için altlık görevi görür.

Atkı atma işlemlerinden sonra, düğümlere kirkir⁹ yardımıyla aşağı yöne doğru orta şiddette vurulur. Kirkirin tarak dişi aralıkları, dokunacak halının cm'deki düğüm sayısına uygun olmalıdır. Kirkirin üzerinde, hangi kalite

⁸ Motiflerin kontür renkleri. (Yalova ilinde bulunan dokuma atölyesi ziyareti sırasında, dokumacı **Hafize ÖZKAN** tarafından tanımlanmıştır.)

⁹ Dokumacılıkta atkı ipliğini sıkıştırmak için kullanılan, demirden veya ağaçtan yapılmış dişli araç. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

dokumaya uygun olduğunu gösteren numaralandırmalar mevcuttur. (Bkz. Fotoğraf 2.15.)

Fotoğraf 2. 15. Farklı kalitelere göre hazırlanmış olan kirkitlerin diş sıklığı farkları.

İlk kirkitten sonra taktak¹⁰ isimli atkı ipliği aşağı doğru çekilir ve şiddetli bir şekilde bir kez daha tüm sıraya kirkitle vurulur. Bu işlem, ilmeklerin daha fazla sıkışmasına ve kirkimin daha düzgün olmasına olanak tanır. Kirkitleme işlemi tamamlandığında, ilmelik iplikler yukarı doğru itilir. Sıradaki tüm iplikler yukarı itildikten sonra, elle aşağı doğru çekilir. Bu teknik sayesinde, düğümlerin bollaşması engellenerek düzgün bir sırt elde edilir. Daha sonraki aşamada, halının kalitesine göre hav yüksekliğini belirleyen makasla ilmekler kesilir. (Bkz. Fotoğraf 2.16.) Kesilen ipek düğümlerinin, tezgâhın

¹⁰ Atkılarının sıkışmasını sağlayan, doğal olmayan elyaftan üretilmiş iplik. (Yalova ilinde bulunan dokuma atölyesi ziyareti sırasında, dokuma atölyesi sorumlusu **Hüseyin SOYARSLAN** tarafından tanımlanmıştır.)

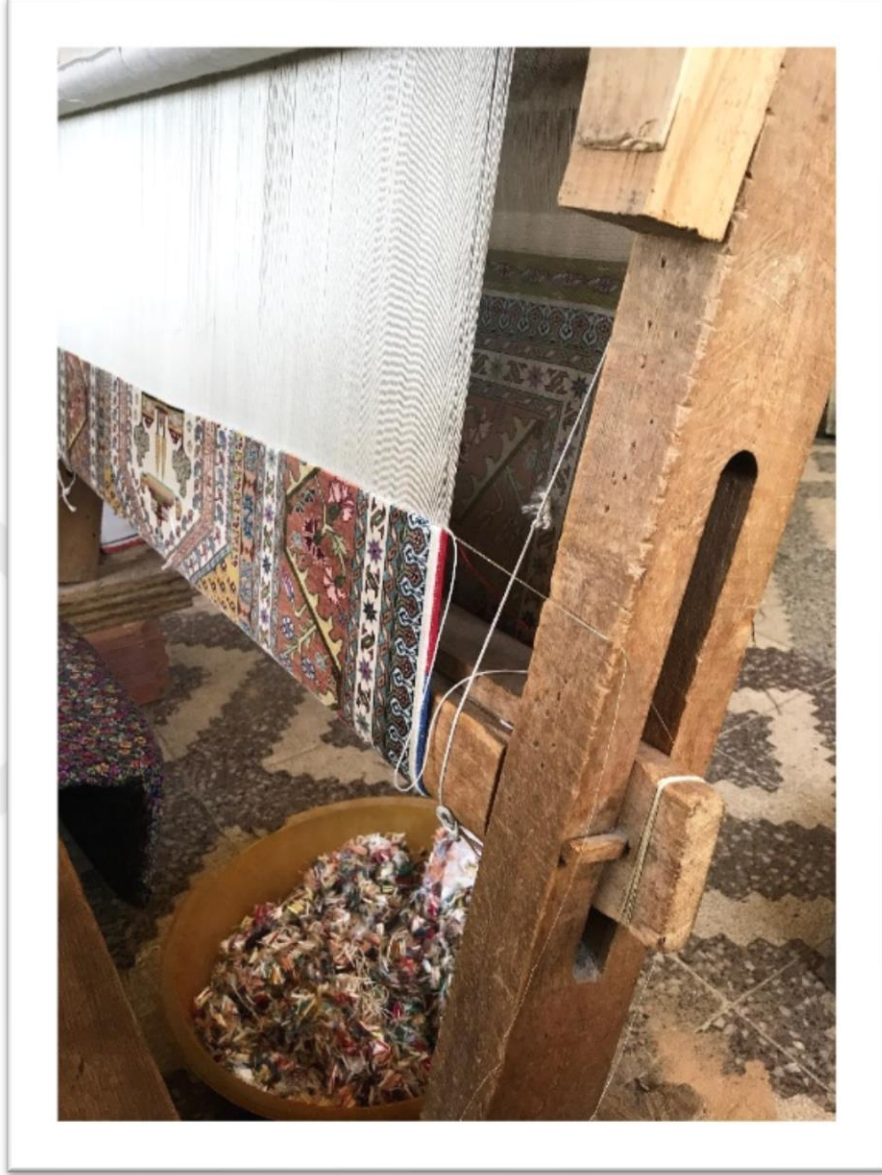
altında yer alan leğenin makaslamaya göre hareket ettirilmesi sayesinde içine düşmesi sağlanır. Kırkımdan sonra tekrar kirkitleme işlemi yapılır ve son kez yapılan kırkımın ardından taktak ipliği bir sonraki sırayı sıkıştırmak üzere yukarı doğru itilir.

Fotoğraf 2. 16. Kırkımın yapıldığı makas.

Halı, belirli bir miktar dokunduktan sonra alt ve üst leventler¹¹ gevşetilir gücü vasıtasıyla arkaya doğru sarılır. Amaç, dokunacak olan kısmın, dokuyucunun göz hizasında olmasını sağlamaktır.

¹¹ Dokuma tezgâhlarında üzerine çözümlü ipliği veya ham kumaş sarılan, takılıp çıkarılabilen, ahşap veya metalden yapılmış, makara biçiminde büyük silindir. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

Fotoğraf 2. 17. Leventlere sarılmış dokuma görüntüsü ve ipek iplik atıkları.

2.2.2. Desen Tasarımı ve Şematığı

Dokuma tekniğinin ayrıcalığı sebebiyle sahip olduğu üne ulaşmış olan Hereke halılarının kendine ait bir desen tasarım karakteri yoktur. Desen tasarımları, iki farklı yaklaşım göz önünde bulundurularak çizilmektedir. İlki, geleneksel motifler kullanılarak oluşturulan klasik üsluptaki desenlerdir. Bu kategorideki desenler, geleneksel sanatların sürekliliğini sağlayarak dünyanın farklı coğrafyalarında dokunan dokumalar içerisinde kendi kültürel varlığını temsil etmektedir.

Klasik üsluptaki desen tasarımları; lale, sümbül, karanfil, penç gibi Osmanlı'ya özgü natüralist üsluptaki bitkisel formları, hatayi grubunu, rumileri, İran etkilerinin hissedildiği mitolojik hayvan stilizasyonlarını ve Osmanlı saraylarında sıklıkla kullanılan "Saz Yolu Üslubu"nu kapsamaktadır.¹²

İkinci desen kategorisi; Fotoğraf sanatından seçilmiş ünlü ressam tablolarının, gravürlerin, minyatürlerin, kişisel portrelerin, aubusson¹³ desen tarzı örneklerinin, doğa ve hayvan Fotoğraflerinin gerçek görüntülerini verebilecek kalitede uygulanmasıyla turistik amaca hizmet etmektedir.

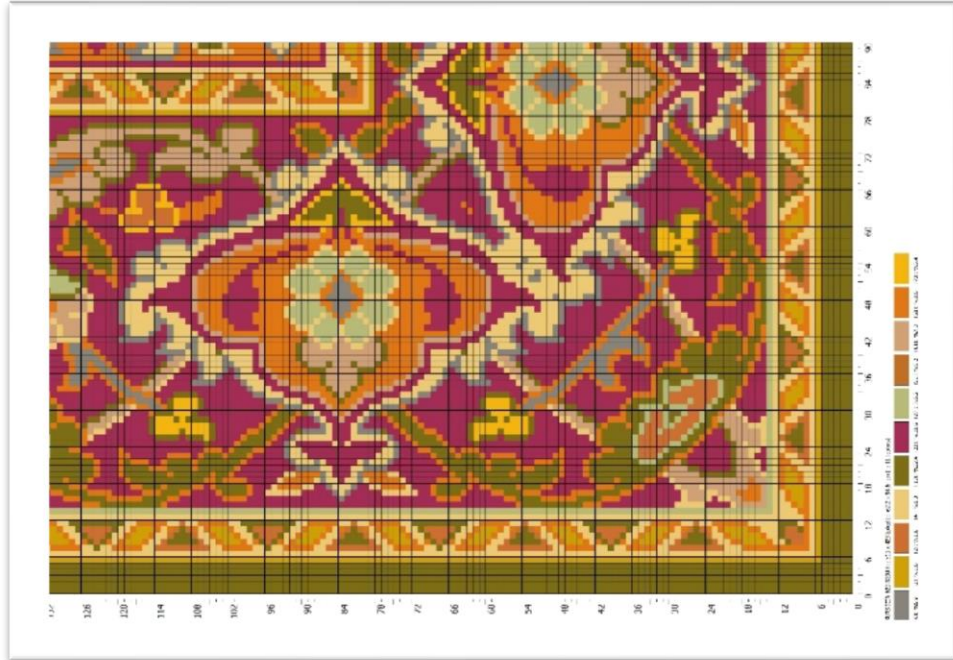
Önceleri elle çizilen desenler, günümüzde bilgisayar programları yardımıyla oluşturulmaktadır.

¹² M. Önder ÇOKAY - Altuğ ÖNDER, **Arkas Koleksiyonu'nda Kumkapı Halıları**, 19.

¹³ Genellikle çiçeklerin ve mimaride kullanılan motiflerin birlikteliğinden oluşturulan kompozisyon. (www.seslisozluk.net)

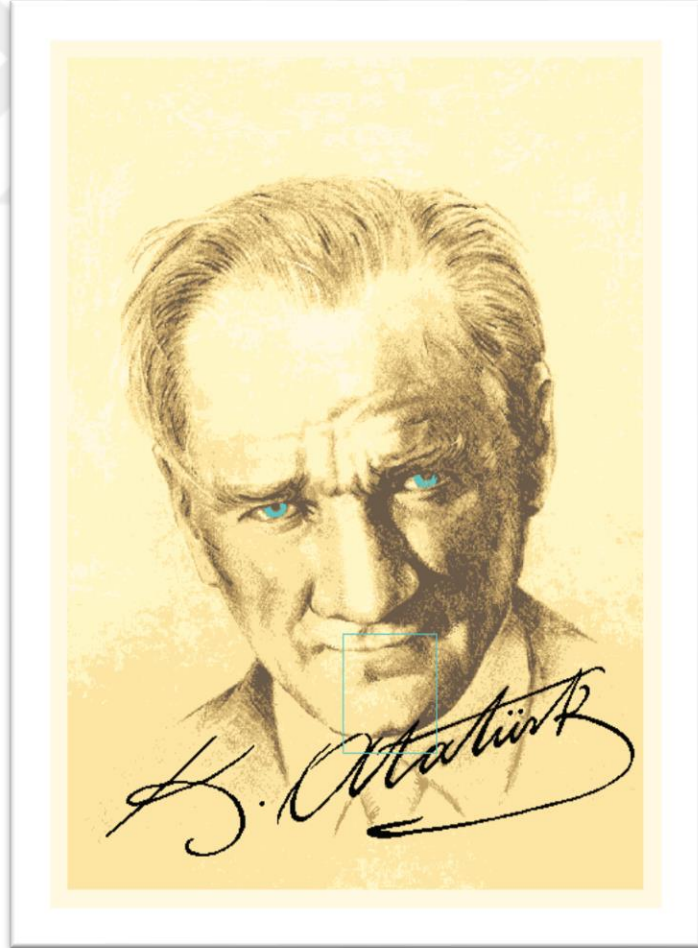
Çizim 2. 2. Desenin bilgisayar ortamında çizilip renklendirilmesi.

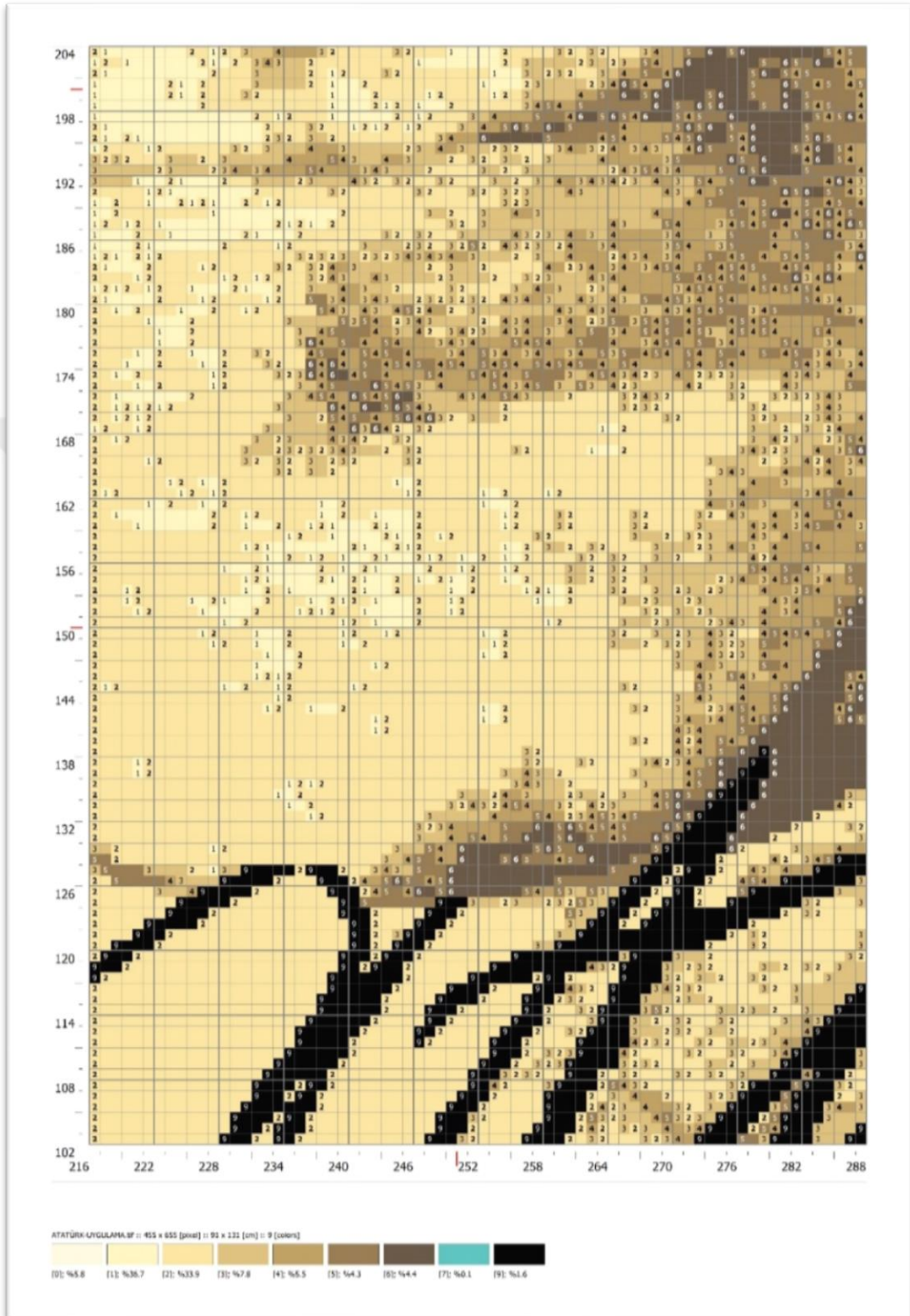
Çizim 2. 3. Desenin bilgisayar ortamında karelenmesi.

Tasarımı yapılan desen bilgisayar programında karelenir. Geometrik formundan dolayı, renklerin ayırt ediciliği göz önünde bulundurulduğunda, bu tarz desenler için karelere renk kodu koyma ihtiyacı ortadan kalkmaktadır. Karelenen desen, 100'er sıralık desen kartonları oluşturmak üzere desen hazırlama atölyesine sevk edilir.

Bir rengin tonlarıyla oluşturulmuş, serbest teknikle çizilmiş ya da belirli hatları olmayan soyut desen tasarımlarında, her renk için rakamlarla kodlama işlemi yapılır. Bu işlem; dokuyucunun, birbirine yakın olan renk tonları sebebiyle, düğümlerin yerlerini karıştırmasını engeller. (Bkz. Çizim 2.5.)

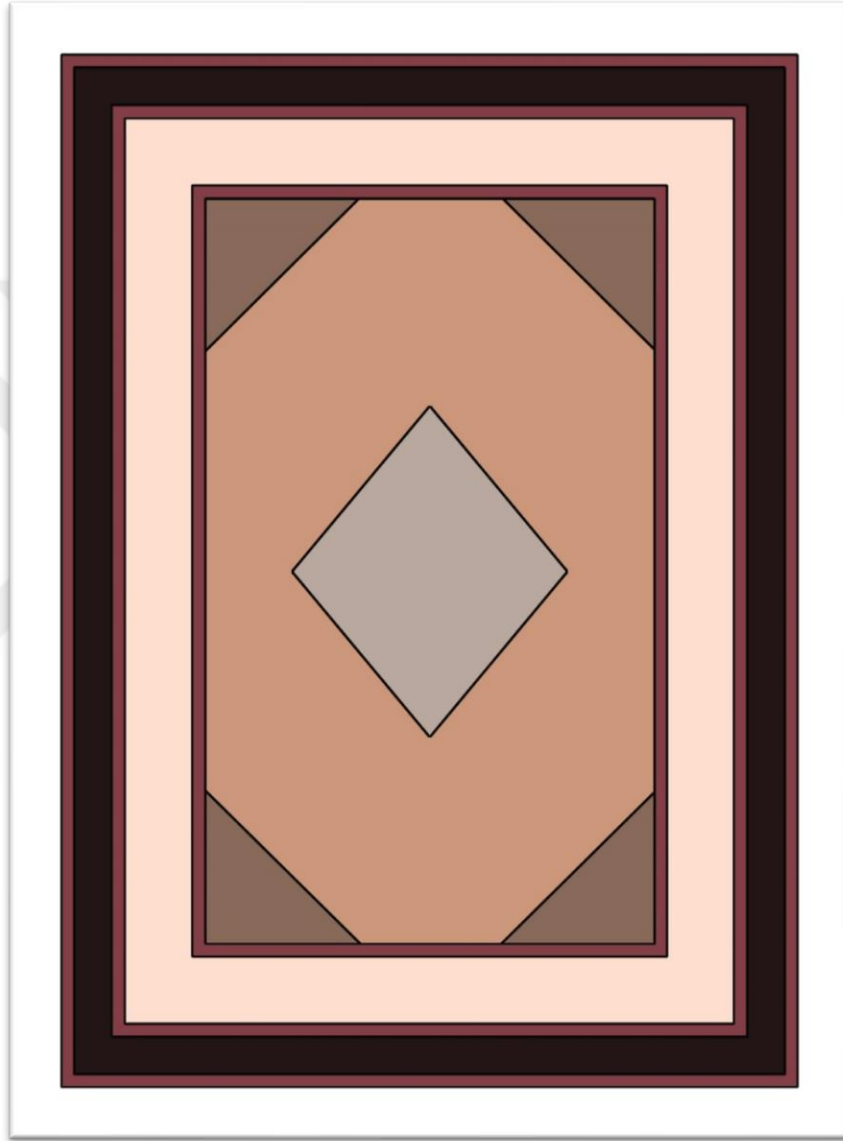

Çizim 2. 4. Bilgisayar programında çizilmiş Atatürk portresi.

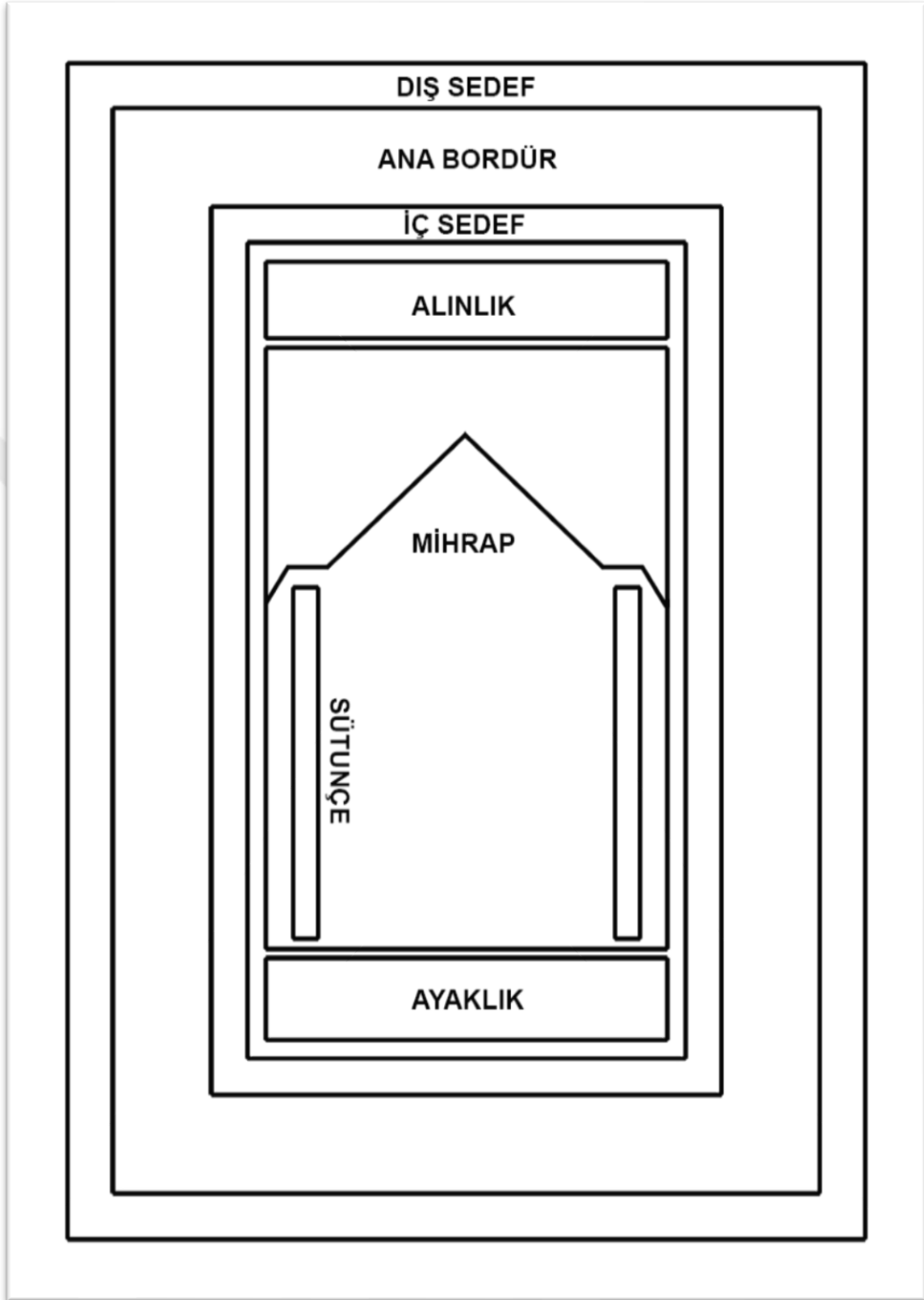
Çizim 2. 5. Atatürk portresinin çizildiği desende renklerin rakamlarla kodlanması.

Aşağıdaki tablolarda, halının bölümleri ve bu bölümlere verilen isimler yer almaktadır. Mevcut çizimlerin, envanter çalışmalarının okunmasında kılavuzluk etmesi amaçlanmıştır.

					
Zincir (Zencerek)	Sedef (Küçüksu)	Ana Bordür	Orta Zemin	Köşe Zemin	Göbek

Çizim 2. 6. Halı şematiği 1.

Çizim 2. 7. Halı şematiği 2.¹⁴

¹⁴ Bkz. (Sayfa 14), ÖZTÜRK, 62.

3. İNCE (YÜKSEK) KALİTE HERKE İPEK HALILARI ÜRETİMİNE GEÇİŞ DÖNEMİ

Çalışmanın “Önsöz” yazısında bahsedildiği üzere, 1980 yılından sonra ekstra ince olarak da adlandırılan ince (yüksek) kalite halılar ile ilgili yazılı ve dijital kayıtlı arşiv eksikliğinden dolayı, Şirinoğlu Halı'nın saygıdeğer sahibi Avak ŞİRİNOĞLU ile röportaj gerçekleştirilmiştir. İstanbul Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı'nda kaydedilen röportaj; 12 Aralık 2017 tarihinde saat 12:32'de başlamış, 13:20'de sona ermiştir.

- Halıcılıkla ilgilenmeye nasıl başladığınızdan bahsedebilir misiniz?

Avak ŞİRİNOĞLU: *“Atatürk, Cihan Harbi'nden, Cumhuriyet'i ilan ettikten sonra Kayseri'de bir tane Ermeni halıcı kalmış. İsmi Püzantus. Bünyan'da, Halıcı Püzant deniyor.*

1923'ten sonra Kayseri'de kalan tek halıcılar ise Has ağalar, Has Halıcılık Ali'nin Ahmet'in dedeleri olur.

Has Ağalar patron, ustalar ise Püzantuslardı. Biz Bünyan'da, abim Hayra Şirinoğlu ile yetişip büyüyünce babam, abimi Püzantusların yanına verdi. Püzantus babamın arkadaşı idi. Abimde olağanüstü bir kabiliyet var, model yapardı. O zaman şimdiki gibi bilgisayar yok, elle çizirdi. Böylelikle abim, modelci olarak Püzantusların yanında yetişmeye başladı.

Püzantus da öldükten sonra oğlu Yervant kaldı. Kayseri'de kalan iki halıcı

vardı: Yervant Usta ve Hayra Usta yani abim.

1900... Şimdi ben tabii 1936 doğumluyum, yanlış konuşmayalım. 1950'den sonra Kayseri halıcılığı çok gelişti. Bünyan'daydı ve Kayseri'de biraz vardı halıcılık. Bir de Kayseri'nin yakınında Hacılar diye bir köy var. Orada da halı dokunurdu.

Kayseri'de çeşit çeşit tüccarlar çıktı, mesela abimin patronu yani bizim patronumuz İsmail KÖKER'di. O Hacılardı. Patron onlar, sanatkar abimdi. Ben abimin yanındaydım tabii, iki kardeş çalışırdık. Halıcılık, 1950 küsurdan 60 civarlarına kadar Kayseri'de öyle gelişti ki Bünyan Halısı demeye başladılar. Bünyan'dan çıktı Kayseri halıcılığı oldu, köylere dağıldı. Erzurum'a kadar gitti Kayseri halıcılığı. Furya halı satılıyor o dönem, mal yetiştirilmiyor satmaya eskisi yenisi.

Biz İsmail KÖKER'le çalışırdık, 1959'da İsmail KÖKER'den ayrıldık. İsmail KÖKER'den ayrıldıktan sonra iki sene biz yalnız halıcılık yaptık Kayseri'de, sonra İstanbul'a göçtük. İstanbul'a göçünce, üç kardeşiz biz, 1961'de Kapalıçarşı'da bir dükkan açtık, halı alım satımı yapmaya başladık.”

- Hereke'de ipek halı dokuyuculuğu nasıl güncellenmeye başladı?

“Özipek Halı'dan Abdullah SARIMERMER'in rahmetli kardeşi Mehmet ÖZÇEVİK'in Kayseri'de işi bozulunca İstanbul'a geldi. Bizim arkadaşımızdı rahmetli, iyi bir insandı. Kayseri'de halı dokutup İstanbul'daki halıcılara satardı. Kapalıçarşı'da Ermeni halıcılar vardı: Agop KEŞİŞYAN, Natanyan, Aram... Bilhassa Agop KEŞİŞYAN (duyduğum kadarıyla) 'Mehmet niye geziyorsun?' diyor, o da diyor ki 'Agop Abi benim işim bozuldu, Kayseri'yi terk ettim.'

Agop, Zareh'nin¹⁵ arkadaşıydı. Meşhur Zareh halıları biliyorsun, Kumkapı Halıları. Zareh'den halı alıp satan halıcı Agop KEŞİŞYAN diyor ki; 'Bu arada halıcılık da parlıyor, Hereke'de ipek halı yalnız Sümerbank'ın bünyesinde dokunuyor.' Ama bu ipek halılar kime dokunuyor, kim alır kim satar bilmiyorlar tabii.

Hereke ustalarından Mustafa ERDOĞAN, Hereke'de fabrikada çalışan biriydi. Mustafa ERDOĞAN Hereke'den, fabrikadan ayrılıyor. Bu halıcılık konusu yayılıyor. Mustafa ERDOĞAN da diyor ki, 'Ben kendime halı dokutmaya başladım.' Kapalıçarşı'da Şengörler Halıcı vardı. Sahibi Şemsi ŞENGÖR'ün babası Celalettin Bey, Nuri Osmaniye'deydi yerleri. Onlar Mustafa'ya diyor ki 'Mustafa bu ipek halıları bize getir sat, kimse duymadan görmeden.' İpek halı hiç yok piyasada, Zareh'den sonra Türkiye'de ipek halı dokutma bitmiş, Zareh Osmanlı'ya dokutmuş biliyorsunuz. Mustafa birkaç halı dokutup Şengörler Halı'ya satıyor, bunu Agop KEŞİŞYAN duyuyor esnaf olduğundan dolayı. 'Mehmet' diyor ÖZÇEVİK'e; 'sen halıcılıktan anlarsın, ben sermaye vereyim, para vereyim sana. Madem işin bozuldu, Hereke'ye git birkaç tezgâh yap ben parasını vereyim, ama dokuttuğun halıları bize vereceksin.' diyor. Mehmet de 'Tamam, yaparım.' diyor. Mehmet Bursa'ya gidiyor ipek yaptırıyor. Kendisi halıcılığı, imalatı bilir. Rahmetli öldüğünde 10 - 15 tezgâh yapmıştı. Mehmet dokutuyor Agop'a veriyor, bize geliyor sıra şimdi. 1961, bu anlattıklarım 59'la 61 ila 62 yılları arasında oluyor.

Biz üç kardeş Kayseri'den göçüp İstanbul'a gelince Kapalıçarşı'da dükkan açtık, halı alıp satıyoruz. Bir halı yıkama fabrikası kurduk 'Şirinoğlu Halı Yıkama' diye. Halı yıkıyoruz. Biz de duyduk ki bu ipek halılar iyi para ediyormuş ve Mehmet dokutup satıyormuş. Bir gün ben Kapalıçarşı'ya geldim abim; 'Avak sana bir şey diyeceğim.' dedi. 'Ne var?' dedim. 'Biz sanatkarız,

¹⁵ Osmanlı saray ekolünü benimsemiş olan halı desen tasarımcısı. (Arkas Koleksiyonu'nda Kumkapı Halıları, 27)

desenin en iyisini yaparız, Hereke'ye gidelim, bakalım.' dedi. Övünmek gibi olmasın, ama bugün Kayseri'de elli tane halıcı varsa kırkı abimin çırağıdır. Abimden başka iki usta daha vardı, Lütfu ÖZDEN. Saray Halı'yı kuran kişi, bir de abisi vardı Ahmet Ağa. Ahmet Usta da iyi ustaydı. Bunlar Cumhuriyet devrinin ustaları.

Bir pazar günü arabamıza bindik biz, şu Hereke'yi bir gidip görelim dedik. 61'in bahar ayıydı iyi biliyorum. Hereke'ye gittik, araştırma yapıyoruz, 'Burada halı dokunurmuş, kim dokur burada halı.' dedik. Yukarı Hereke'ye gideceksiniz. 'Oranın muhtarı Emine Hanım var, bu işi Emine Hanım iyi bilir.' dediler. Biz gittik Emine Hanım'ı bulduk, yukarı Hereke'nin kadın muhtarıydı. Bizi misafir etti, çay kahve ikram etti. Dedik ki 'Biz burada halıcılık yapmak istiyoruz, halı dokutmak istiyoruz bize yardımcı olur musun?' Emine Hanım da 'Seve seve olurum.' dedi. Hereke'de dokuyan eski işçilerden buldu bize, ilkin 5 - 6 işçi buldu, biz 1 - 2 tezgâh yaptırдық. Abim Bursa'da (bu işi çok bilendi abim) hemen ipek yaptırdı. Biz 2 - 3 tezgâh çözdük, baktık ki teşvik var, çıkan halı hemen satılıyor. 30 - 25 bin liraya mal edersen 50 bin liraya hemen satılabiliyor. O devirleri biliyorsunuz, bugünkü gibi değil, bakın yüzlerce metre mal bekliyor şimdi.

Biz az zamanda 50 - 60 tezgâh yaptık. Bu arada Mehmet ÖZÇEVİK rahmetli, o da toparlandı. İpek halıda muazzam para vardı. Otuz tane yün halı satmaktansa bir tane ipek halı dokutup satmak daha cazip hale geldi.

Mehmet bir araba almıştı rahmetli, Dilovası'nda tırın altına girip vefat etti, çok üzüldük. Severdik çünkü, arkadaşımızdı. Mehmet vefat ettikten sonra Abdullah SARIMERMER de öldü. Abdullah bu arada hukukta okuyordu, avukattı. Okulu bitirince, kardeşi de ölünce hemen o işin başına geldi. 68 - 70 yılları arasında seyrediyor bu olay. Abdullah, ticareti bilen adamdı. Çok bilgili

biriydi; tahsilli... Mesela biz sanattan anlarız, ama Abdullah'ın bildiklerini de biz bilmeyiz. Abdullah kardeşinin işine sahip çıkınca hanımının babası Hayrullah ÇINAR, Mehmet'in kayınpederiydi, hem dayısı hem kayınpederiydi. Dayısının kızıydı. Hayrullah Bey diyor ki; 'Bu iş para kazandırıyor.' Hayrullah Bey de bu arada Kayseri'de floş halı dokuturdu. 'Madem bu ipekçilik de orada başladı, Mehmet rahmetli öldüyse sen bu işe sahip çıkıyorsan bu işi dağıtmayın çünkü hanımının da hissesi var. Ben size mali destek yapayım, oğlumla ortak olun Özipek'i kurun.' der. Hereke'de halıcılık öyle gelişti ki, 1975'lerde Şirinoğlu'nun 1300 tezgâhı vardı; Yalova'dan başlıyor Gebze'de bitiyordu atölyeler. Halıcılık öyle gelişti ki Tokat'a gitti, Sivas'a gitti Hereke halısı. Çıkan mal hızla satılıyor tabii. Biz bu 1300 - 1200 tezgâh çalışırken yalnız kendimizi idare etmiyorduk, hepsinin başına birer ortak koyuyorduk hissedar, idare etsin diye. Bizim ortaklarımızdan 7 - 8 halıcı çıktı Hereke'de, 3 - 5 sene çalışıp öğrenen kendi işini kurdu. Ta ki 1985'e kadar bu iş çok iyi gidiyordu.

Şu halı 4.000 \$'a yere düşmüyordu çıktığı gün (duvarda asılı halıyı gösterir). 1985'ten sonra günden güne düştü 3.500, 3.000... Niye düştü? Türk halıcılığında Almanya'da bir halıcı türedi: Joseph TÜRKER, kardeşi Şefik.

Abdullah SARIMERMER halıcılığı öyle geliştirdi ki, bizim 1.300 tezgâhımız varken Özipek'in tahminen 5.000 tezgâhı vardı. Onlar taa Maraş'a kadar yayıldılar. 1985'ten sonra halıcılık her gün düştü. Bizim modellerimizi, Abdullah'ın modellerini ve Türk modellerini Çin'e götürdüler. Çin bu işi aldı yürüdü, biz 3.000 \$ derken Çin bu işi 800 \$'a 600 \$'a sattı. Artık nasıl neye mal ediyorlar aklımız ermiyor ki. Soruşturuyoruz bu el halısı mı, el halısı diyorlar, Çin'de dokutuyoruz. Aynı ipeği kullanıyor, Türkiye'de bugün iyi ipeğin kilosu 130 \$, hadi diyelim ki Çin kendi üretiyor ve 80 \$'a mal etsin. Nihayet 6 kilo ipek gider, 6 x 8 = 48, 480 - 500 \$ malzemesi var, işçiliği var, bunu 600 \$'a 800 \$'a nasıl satıyor? Sattı adamlar. Bedava mı çalıştırıyor anlamadık. Yalnız Çin değil, Mısır ve Hindistan da başladı. İpeğe benzer ottan mı, naylon mudur ot

mudur, bambu ağacı diyorlar. İpekten daha güzel, pırıl pırıl. Bu sefer esnaflar herkes o malı alıp satmaya başladı. Kandırdılar, kandırıyorlar tabii.

Ama bizim malımızı özel halı meraklıları, Türk malı, Hereke düğümü, Hereke halısı meraklıları almaya başladı. Bütün halıcılar onların mallarını alıp satmaya başladı. Bu sefer bizim turizme hizmet eden en büyük mağazalarımız bile bizim mallarımızı almaz oldular. Bütün Türk mağazaları Cağaloğlu hep ithal mal satmaya başladı.”

- İran’da böyle bir şey olabilir miydi? Çin malı ipek halı satılır mıydı?

“Satılmaz, yasaktı bir zaman. Şimdi bilmiyorum. Turizmci halıcı arkadaşlarımız rica ederlerdi: ‘Ya bu hafta çıkan malını bize ver abi.’ Şimdi bize selam vermiyorlar, bizde işçi de kalmadı, dokuyan da kalmadı. Niye kalmadı? Türkiye’de çok iş kolları açıldı, halı öyle bir duruma geldi ki çalışan kıza cazip gelecek işçi yevmiyesi yok. Domates toplamaya gidiyor kadın, 100 lira yevmiye alıyor. İpek halının başında yevmiyesini 100 liraya getiremiyor ki. 50 liraya getirirse 60 liraya getir dese halıcının maliyeti yükseliyor. Halıcı halı satamaz oldu. İşçi, parayı mukayese ederse halı ücreti sıfır. Halıcıya pahalı, dokuyana ucuz. Bu arada işçi de kalmadı kardeşim, talep de azaldı. Özet: benim şahsen kardeşlerimden ayrıldıktan sonra yeğenlerimiz, abimlerimin çocukları yetişenler dışarıda okudular, tahsil gördüler. Dışarılarda iş tuttular, abim yaşlandı çocuklarının yanına dışarı gitti. Gençler biliyorsunuz, dışarıya giden gelmiyor, her biri ayrı ayrı iş tuttular. Kardeşler ayrıldık, ben burada yalnız 100 - 150 tezgâh çalıştırıyordum. Şu an 30 tezgâhim var Yalova’da, Yalova’nın Sugören Köyü’nde, ince dokuyorum. Benim en iyi işçilerim şu gün körfezde İstanbul’da, bir de Han Halı yapıyor. Bilmiyorum ama, Han Halı’nın İstanbul civarında var mı tezgâhı, Konya’da falan dokutuyor. 3 halı 5 halı bilmiyorum, benim 30 tezgâhim var şu an. 30 tezgâhı olan Hereke’de halıcı var mı

bilmiyorum. Çınar dışarılarda Çin'de dokutuyordu, onu da bıraktı. Sonra Özbekistan'a geldi, Diyarbakır ve Şırnak'ta da var şimdi herhalde.

Şimdi ben 100 - 150 tezgâh çalıştırırken çok rahat ayda iki halı satsam işçiliği karşılıyordum. Şimdi ayda bir halı satılmıyor ki. İşçilik ödemeye sıkıntı. Yani özet şu; halıcılığı, ben işimi çok seviyorum, bana geliyor arkadaşlarım hala diyor ki 30 tezgâh hala varken 'Ya yapma oğlum sen sıfır olacaksın, batacaksın.' Ben bırakamıyorum kardeşim, yapamıyorum. Mücadele ediyorum, ama ediyorum da mücadele ne? Bankaya gitsen mahveder seni, sıfıra düşürür. Çünkü 10 senedir krizde. Hele şu iki yıldır, 10 senedir ne mülk kaldı halı dokutacağız diye. Çok şükür Allah'a var, yok değil ama 50 senede biriktirdiğimin yüzde 80'inin kaybettim. Halıcılığa inat, halı yapacağım diye."

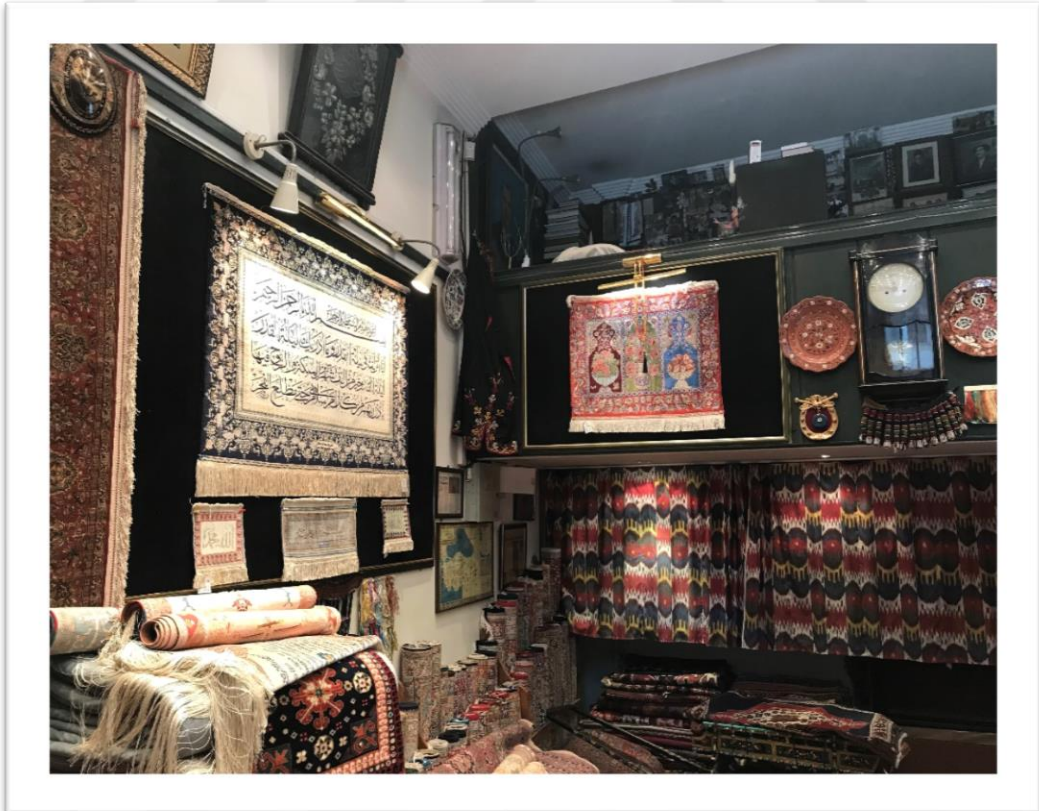
Fotoğraf 3. 1. Avak Şirinoğlu, Bab-I Ali Halıcılar Çarşısı, İstanbul, 12 Aralık 2018.

4. ÜRETİCİ FİRMALAR

4.1. Şirinoğlu Halı

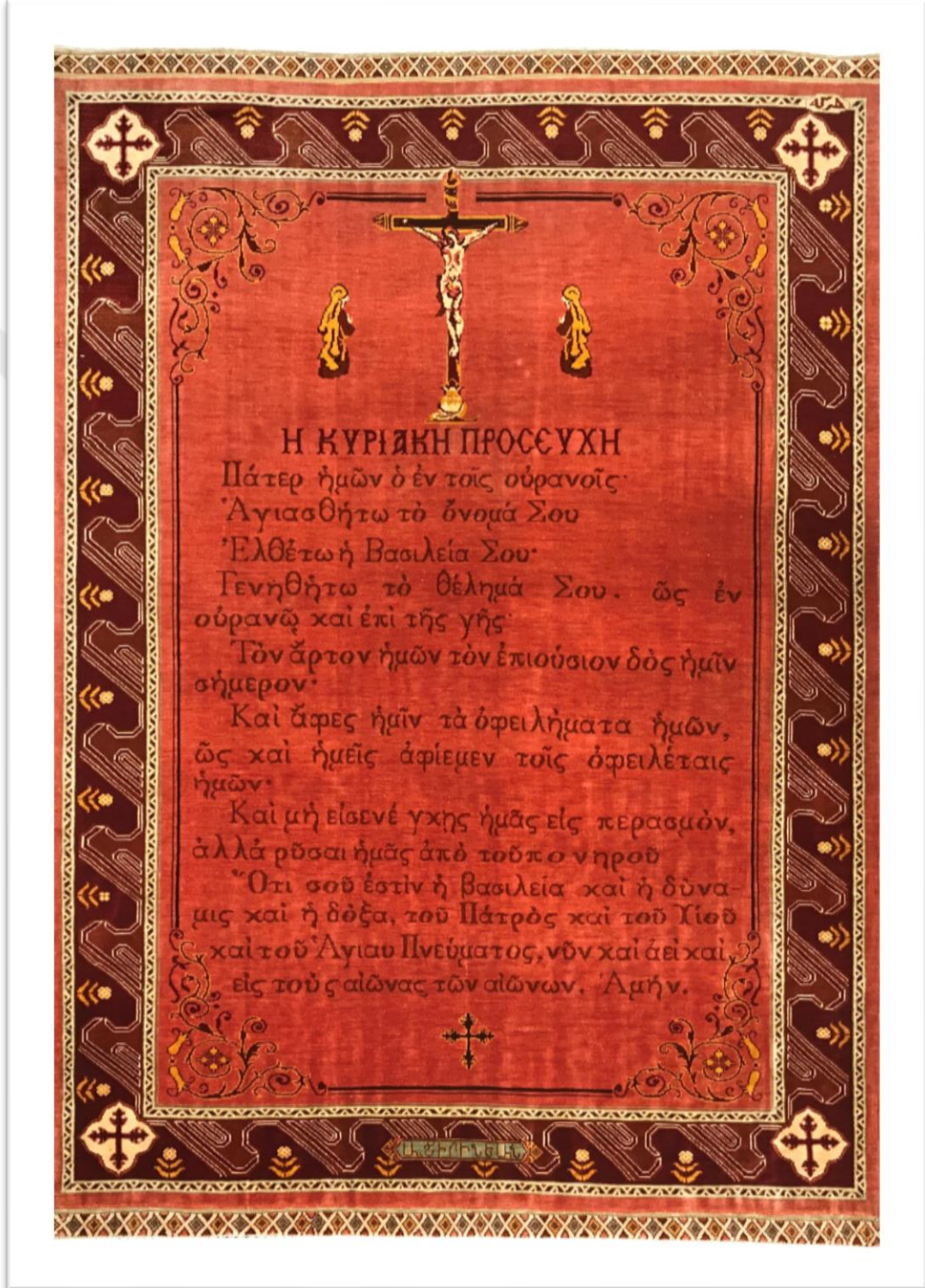
4.1.1. Özgeçmiş

Firmanın özgeçmişi, çalışmanın 3. bölümünde yer alan “İnce (Yüksek) Kalite Hereke İpek Halıları Üretimine Geçiş Dönemi” başlığında Avak ŞİRİNOĞLU ile yapılan röportaj metninde yer almaktadır. (Bkz. Sayfa 25 - 31)

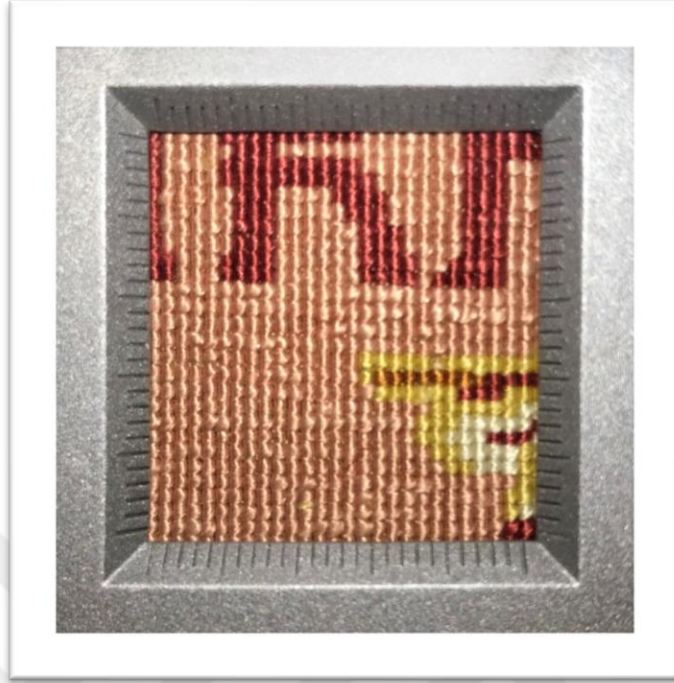

Fotoğraf 4. 1. Şirinoğlu Halı, Bab-ı Ali Halıcılar Çarşısı.

4.2.2. Cm²'de 12x12 ila 14x14 Dügümlü Halıların Envanter Çalışmaları

Fotoğraf 4. 2. Örnek No. 1.

Fotoğraf 4. 3. Örnek No.1 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	1
Tasarımın İsmi / Kodu	33
Üretici Firma	Şirinoğlu Halı
Tarihlendirme	1980 – 1985
Boyut (En x Boy)	146 cm. x 100 cm. = 1,46 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	12 x 12 (144 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Kırmızı, Bordo, Sarı, Kremrengi

Tablo 4. 1. Örnek No. 1 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 4. Örnek No. 1 detay.

ÖRNEK NO. 1 ENVANTER ÇALIŞMASI

Kırmızı zeminli bordür, kuş motifi ve dört yapraklı çiçek motifinin tekrarı ile oluşturulmuştur. Bordürün her iki tarafında, üçgen formların karşılıklı bir şekilde yerleştirildiği sedefler bulunmaktadır.

Kırmızı zeminin dört köşesi, spiral¹⁶ dal hareketleri ve lale stilizasyonu ile bezenmiştir. Çarmıha gerilmiş olan İsa'nın iki yanında, dua eden iki adet kadın figürü yer almaktadır.

Yazılı kısımda, İncil'de yer alan Matta Suresi 6:9 Ayeti'nde bulunan metnin Rumca tercümesi mevcuttur. Türkçe çevirisi aşağıdaki gibidir:

¹⁶ Sarmal biçiminde olan. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

*“Rab İsa, şöyle dua edin dedi;
Ey göklerde olan Babamız!
Adın kutlu olsun.
Melekütün gelsin.
Gökte olduğu gibi, yerde de
Senin isteğın olsun.
Gerekli ekmeğimizi bize bugün ver,
Ve suçlarımızı bağışladığımız gibi,
Bizim suçlarımızı da bağışla.
Ve bizi denenmeye verme,
Ancak bizi kötüden kurtar.
Çünkü meleküt, kudret ve izzet
Sonsuz olarak senindir.”¹⁷*

Bordürde, “A. ŞİRİNOĞLU” imzası yer almaktadır.

¹⁷ Thomas Cosmades, *İncil: Sevinç Getirici Haber - İncil'in Yunanca'dan Çağdaş Türkçe'ye Çevirisi*, Matta 6:9.

Fotoğraf 4. 5. Örnek No. 2.

Fotoğraf 4. 6. Örnek No. 2 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	2
Tasarımın İsmi / Kodu	1003
Üretici Firma	Şirinoğlu Halı
Tarihlendirme	1980 – 1985
Boyut (En x Boy)	146 cm. x 100 cm. = 1,46 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	12 x 12 (144 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Kırmızı, Mavi, Kahverengi, Kremrengi, Yeşil

Tablo 4. 2. Örnek No. 2 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 7. Örnek No.2 detay.

ÖRNEK NO. 2 ENVANTER ÇALIŞMASI

İki adet siyah zeminli zincirin ortasında yer alan sedefte, sırasıyla mavi ve kahverengi zemin üzerine yerleştirilmiş kuş tasviri yer almaktadır. Çiçek diziliminden meydana gelen sedef, iki yanından zincirlerle çevrilmiştir. Beyaz zeminli zincirler, yuvayı simgeleyen motif tekrarından oluşturulmuştur.

Ana bordür, kartuşlardan ve bunların içine yerleştirilmiş geometrik motiflerden oluşmaktadır. Bordür ile zemini bağlayan zincir, evi temsil eden bir başka tasvir ile düzenlenmiştir.

Zemin, bölmelerden meydana gelen dikdörtgen alanlara ayrılmıştır. Bu alanların içinde, farklı renklerde betimlenmiş 2 adet ejderha, 2 adet kartal

kanatlı kral, 14 adet çift başlı kartal, üretici firmanın gül olarak adlandırdığı 4 adet motif ve 3 adet kuş stilizasyonları¹⁸ yer almaktadır.

Her 15 cm.'de bir 2 cm. eninde, mavi ve kırmızı renklerin tekrarıyla oluşturulan dış kenar örgüler, Şirinoğlu Halı'nın renk imzasını oluşturmaktadır.

Fotoğraf 4. 8. Dokuma yönü farklılığı sebebiyle oluşan renk görüntüsü farklılığı.¹⁹

¹⁸ Biçemleme. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

¹⁹ Sol üçgen, dokuma yönüdür.

Fotoğraf 4. 9. Örnek No. 3.

Fotoğraf 4. 10. Örnek No. 3 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	3
Tasarımın İsmi / Kodu	1133
Üretici Firma	Şirinoğlu Halı
Tarihlendirme	1985 – 1990
Boyut (En x Boy)	114 cm. x 88 cm. = 1 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	14 x 14 (196 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Sarı, Yeşil, Bordo, Mavi, Kahverengi

Tablo 4. 3. Örnek No. 3 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 11. Örnek No. 3 detay.

ÖRNEK NO. 3 ENVANTER ÇALIŞMASI

Sedefte yer alan sarı zemin, goblen tekniği²⁰ ile dokunmuştur. Yeşil zeminli bordür; rumi kompozisyon, kartal, kuş, üzüm dalı ve kutsal kase stilizasyonları ile bezenmiştir. Halının üst bordürünün ortası ile alt bordürün sağ ve sol köşelerinde haç sembolü yer almaktadır. Bordo zeminin karşılıklı iki köşesinde, Eçmiyazın ve Akdamar Kiliseleri'nin mimari tasvirleri görülmektedir. Zeminin ortasındaki sarı zeminli planın içine, İncil'de yer alan Matta Suresi 6:9 Ayeti'nde bulunan metin, Ermenice yazılmıştır. (Bkz. Sayfa 36)

Bordür ile zemini bağlayan çerçevenin ortasında "A.ŞİRİNOĞLU" imzası yer almaktadır. Her 15 cm.'de bir 2 cm. eninde, mavi ve kırmızı renklerin tekrarıyla oluşturulan dış kenar örgüler firmanın renk imzasını oluşturmaktadır.

²⁰ Kanaviçe veya telleri sayılabilecek türde kumaş üzerine renkli iplikle yapılan özel bir işleme. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

Fotoğraf 4. 12. Örnek No. 4.

Fotoğraf 4. 13. Örnek No. 4 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	4
Tasarımın İsmi / Kodu	1057
Üretici Firma	Şirinoğlu Halı
Tarihlendirme	1985 – 1990
Boyut (En x Boy)	67 cm. x 59 cm. = 0,40 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	14 x 14 (196 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Bordo, Siyah, Kremrengi, Mavi, Yeşil

Tablo 4. 4. Örnek No. 4 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 14. Örnek No. 4 detay.

ÖRNEK NO. 4 ENVANTER ÇALIŞMASI

Yeşil zeminli sedef, bitkisel stilizasyonlardan oluşmuş tekrarlarla düzenlenmiştir.

Bordo zeminli bordür, içinde tanımlanamayan bir biçimin tekrarlarından meydana gelmiştir. Açık renkli zeminin dört köşesi haç formuyla çevrelenmiştir. Yazılı kısımda, İncil'de yer alan Matta Suresi 6:9 Ayeti'nde bulunan metin, Rusça yazılmıştır. (Bkz. Sayfa 35)

Bordür ile zemini bağlayan çerçevenin ortasında "A.ŞİRİNOĞLU" imzası yer almaktadır. Her 15 cm.'de bir 2 cm. eninde, mavi ve kırmızı renklerin tekrarıyla oluşturulan dış kenar örgüler firmanın renk imzasını oluşturmaktadır.

4.2. Özipek Halı

4.2.1. Özgeçmiş

Özipek Halıcılık A.Ş. 1950 yılında Kayseri’de kurulmuştur. Şirket, 1960 yılında faaliyetlerini Hereke’de sürdürmeye başlamıştır. 1983 senesinde Mehmet ÖZÇEVİK’in vefatının ardından Özipek Halıcılık A.Ş.; Abdullah SARIMERMER, Mustafa ÇINAR ve Hatice ÖZÇEVİK tarafından aile şirketi olarak yönetilmeye devam etmiştir. Aynı yıllarda, şirketin etrafında bulunan köylerde açtıkları halı atölyelerinde, yaklaşık üçbin halı işçisi ile üretim yapılmıştır.

1992 yılında Abdullah SARIMERMER, Mustafa ÇINAR, Hasan ÇINAR, İsmail Erdem KOCAPINAR, Hüseyin Reha CEZZAR, Mustafa Atla ÇAĞLAK, İbrahim Selçuk MERGEN, Mehmet Cihan ÇELİKİZ ve Selçuk BİLGİNER ile birlikte Sentez Turizm Ticaret ve Sanayi A.Ş.’ni kurmuşlardır. Üretilen halılar, bahsi geçen şirketin bünyesinde satılmıştır.

Bu sene içerisinde, cm²'de 24x24 (576 düğüm) ile dünyanın en ince halısını dokuyarak Guinness Rekorlar Kitabı'na girmiş ilk Türk ipek halı üreticisi olmuştur. Halı; Abdullah SARIMERMER tarafından 1988 yılında dokutturulmaya başlamış, dokuma süreci beş sene sürmüştür. 2000 yılında şirket, kendi rekorunu kırarak cm²'de 25x25 (625 düğüm) ile ikinci defa Guinness Rekorlar Kitabı'na girmiştir.

Abdullah SARIMERMER'in vefatından sonra oğlu Mehmet SARIMERMER, Mustafa ÇINAR'ın vefatından sonra ise oğlu Haluk ÇINAR şirket yönetimine devam etmektedir.

Firmanın Aldığı Tasarım Ödülleri:

- 2013, American Magnificent Carpet Award
- 2014, American Magnificent Carpet Award
- 2015, American Magnificent Carpet Award

4.2.2. Cm²'de 10x10 ila 40x40 Dügümlü Halıların Envanter Çalışmaları

Fotoğraf 4. 15. Örnek No. 5.

Fotoğraf 4. 16. Örnek No. 5 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	5
Tasarımın İsmi / Kodu	K-0100914
Üretici Firma	Özipek Halı
Tarihlendirme	1980 – 1985
Boyut (En x Boy)	41 cm. x 30 cm. = 0,12 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	10 x 10 (100 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Lacivert, Beyaz, Yavruağzı, Kırmızı, Mavi

Tablo 4. 5. Örnek No. 5 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 17. Örnek No. 5 detay.

ÖRNEK NO. 5 ENVANTER ÇALIŞMASI

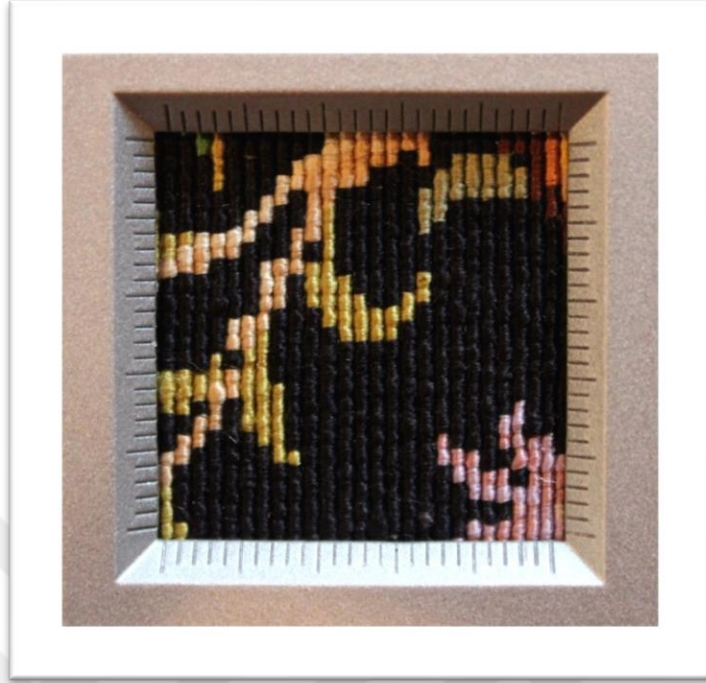
Bordürün her iki tarafında çiçek ve yaprak diziliminden oluşmuş sedefler bulunmaktadır. Pembe zeminli bordür, “s” şeklinde konumlandırılan dallar üzerindeki küçük çiçeklerden oluşmaktadır. Bordür köşelerinde üst üste iki adet kartuş kullanılmıştır. Üstteki kartuş; penç türü iri bir hatayinin etrafındaki küçük hatayilerle, bordürde köşeli şekilde devam eden kartuş ise yaprak ve dal hareketleriyle bezenmiştir.

Lacivert halı zemini içinde, çiçeklerle bezenmiş kırmızı renkli bir göbek bulunmaktadır. Göbeğin etrafında $\frac{1}{4}$ simetrik düzenden oluşturulmuş hatayi çiçek dizilimi mevcuttur.

Krem rengindeki zemin köşesi de küçük bir kısmı belirgin olacak şekilde sarı renkte sıralanmış hatayi çiçeklerle bezenmiştir. Halı bitiminin her iki tarafında bir grup çiçek tekrarıyla süs oluşturulmuştur.

Fotoğraf 4. 18. Örnek No. 6.

Fotoğraf 4. 19. Örnek No. 6 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	6
Tasarımın İsmi / Kodu	K-0100599
Üretici Firma	Özipek Halı
Tarihlendirme	1980 – 1985
Boyut (En x Boy)	69 cm. x 46 cm. = 0,32 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	10 x 10 (100 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Lacivert, Kırmızı, Bej, Yeşil, Lavanta

Tablo 4. 6. Örnek No. 6 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 20. Örnek No. 6 detay.

ÖRNEK NO. 6 ENVANTER ÇALIŞMASI

Halı bordürü koçboynuzu²¹ motifinin her iki yanındaki yaprakların tekrarıyla siyah ve kırmızı zemin renkleriyle oluşmuştur.

Halı zemini, desen tasarımı açısından İran minyatürlerini andırmaktadır. Ağacın altında, Pers rölyeflerinde sıklıkla yer alan sakalları örülmüş bir çobanın koyunlarını otlattığı görülmektedir. Ön Fotoğrafde yer alan ağaçlar, koşuşan ceylanlar ve farklı karakterlere sahip çiçekler doğal yaşamı simgelemektedir. Lacivert zemin üzerine konumlandırılmış ağacın her dalında, farklı renklere sahip çiçek türleri yer almaktadır. Dal üzerindeki kuş yuvasında civcivlerini besleyen kuşlar ile yuvanın altında yer alan farklı kuş tasvirleri ve ağaçkakan doğal ortamlarında betimlenmiştir.

²¹ Halı ve kilimlere yapılan, ellerini beline koymuş insan figürünü andıran bir motif türü, eliböğünde, koçboynuzu. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

Fotoğraf 4. 21. Örnek No. 7.

Fotoğraf 4.22.. Örnek No. 7 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	7
Tasarımın İsmi / Kodu	K-0100903
Üretici Firma	Özipek Halı
Tarihlendirme	1980 – 1985
Boyut (En x Boy)	87 cm. x 29 cm. = 0,25 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm²)	11 x 11 (121 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Lacivert, Bej, Kırmızı, Mavi, Yavruağzı, Sarı

Tablo 4. 7. Örnek No. 7 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 22. Örnek No. 7 detay 1-2..

ÖRNEK NO. 7 ENVANTER ÇALIŞMASI

Halı bordürü iki parçaya ayrılmıştır. Lacivert kıyı düzünün üzerindeki açık mavi alan, yönü halı zeminine bakan hatayi çiçekler ve ona bağlı bir dal üzerinde sıralanmış üç adet kırmızı renkteki pençten oluşmuştur. Halı zeminine yakın alan ise rumi motifinin oluşturduğu bir alan içinde iki küçük çiçekten oluşmuştur.

Bordürün hemen bitiminde; "s" şeklinde dizilmiş olan bir motifin tekrarıyla oluşmuş mavi zeminli zencerekle birlikte, her saf halıyı meydana getiren seccade örneklerini birbirinden ayıran küçük yaprak ve çiçeklerin birbirine

bağlanarak devam etmesinden oluşan bir adet sedef mevcuttur.

1. Sütun: Sarı zemin içinde, suya doğru süzölmüş kuşlar ile damlalar halinde akan fıskiye yer almaktadır. Pembe zeminli mihrap köşesi içerisinde, küçük çiçeklerden oluşmuş bir kompozisyon yer almaktadır.
2. Sütun: Kırmızı zemin içerisinde, iri bir vazodan çıkan farklı karakterlere sahip çiçek demetleri yer almaktadır. Kremrengi zeminli mihrap nişi, hatayi ve küçük çiçeklerle bezenmiştir. On üç dilimli dendan²² ile zeminden ayrılan mihrap nişinin ortasından, zincirlerle asılmış bir adet kandil sarkmaktadır. Mihrabın her iki tarafında, bordürün sınırında devam eden iki adet sütun bulunmaktadır.
3. Sütun: Açık yeşil zemin üzerinde bordüre bitişik olarak konumlandırılmış vazo, penç türü çiçeklerle bezenmiştir. Vazonun her iki tarafında, çiçeklerle sarmalanmış sütunlar bulunmaktadır. Vazonun üzerinde mihrap nişine zincirlerle asılmış bir adet büyük, bir adet küçük ebatta iki adet kandil mevcuttur. Açık mavi zemindeki mihrap nişi küçük çiçek hareketleriyle bezenmiştir.
4. Sütun: Mavi zemin üzerinde; bahar dallarıyla bezeli iri bir bitki yer almaktadır. Mihrap köşeleri, küçük çiçek hareketleriyle bezenmiştir. Zeminde, mihrap nişine asılı bir adet kandil yer almaktadır. Sekiz dilimli dendan ile zeminden ayrılan pembe zeminli mihrap nişini, çiçeklerle sarmalanmış iki adet sütun taşımaktadır.
5. Sütun: Kırmızı renkteki orta zeminde; ayaklı, iri bir vazo görölmektedir. Mevcut vazonun üzerinde büyük ebatta çizilmiş hatayi çiçeği ve çiçeğin üzerinde bir adet kuş tasviri yer almaktadır. Vazonun sağında ve

²² Tezhib terimi olarak; başlıklarda, giriş çıkış ve dönüş yerlerinde, kendine mahsus yapılan ve dişe benzeyen şekillere denir. (Mine Esiner ÖZEN, **Yazma Kitap Sanatları Sözlüğü**, 15.)

solunda, çiçeklerle sarılmış iki adet sütun bulunmaktadır. Sivri uçlu dilimlere sahip dendanın üst tarafında yer alan sarı zeminli niş, küçük çiçek hareketleriyle bezenmiştir.

6. Sütun: Sarı renkteki orta zeminde, aynı karakterlere sahip iki adet vazo yer almaktadır. Vazoların sağ ve sol taraflarında, çiçeklerle sarılmış iki adet sütun bulunmaktadır. Dokuz dilimli dendanın üst kısmında bulunan niş, küçük çiçek hareketleriyle bezenmiştir. Mihrap nişinin ortasından, zincirle asılmış bir adet kandil sarmaktadır. Kandilin üzerinde, birbirlerine simetrik olarak konumlandırılmış iki adet renkli kuş tasvir edilmiştir.

Fotoğraf 4. 23. Örnek No. 8

Fotoğraf 4. 24. Örnek No. 8 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	8
Tasarımın İsmi / Kodu	K-0133723
Üretici Firma	Özipek Halı
Tarihlendirme	1980 – 1985
Boyut (En x Boy)	38 cm. x 29 cm. = 0,11 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm²)	14 x 14 (196 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Kırmızı, Beyaz, Yavruağzı, Siyah, Mavi

Tablo 4. 8. Örnek No. 8 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 25. Örnek No. 8 detay.

ÖRNEK NO. 8 ENVANTER ÇALIŞMASI

Kremrenge zeminli bordürde, penç türü iri bir hatayi ile yönü zemine bakan sivri yapraklı farklı karaktere sahip başka bir hatayi, helezonlarla²³ birbirine bağlanmıştır. Bordürün iki tarafında yer alan iki adet sedef, hatayi ve küçük çiçeklerin tekrarıyla oluşturulmuştur. Aynı desen karakterine sahip olan sedeflerden dış kısımda olanı siyah, iç kısımda olanı ise bordo zeminlidir.

Kremrenge halı zeminin ortasında, bir adet fiskiye ile fiskiyenin kenarlarına konmuş dört adet kuş tasviri yer almaktadır. Fiskiye den damlacıklar halinde dökülen suların, havuz kısmına dolduğu görülmektedir.

²³ Süsleme desenleri kompozisyonlarında kullanılan, üzerine motiflerin dizildiği sarmal yapılı hat.

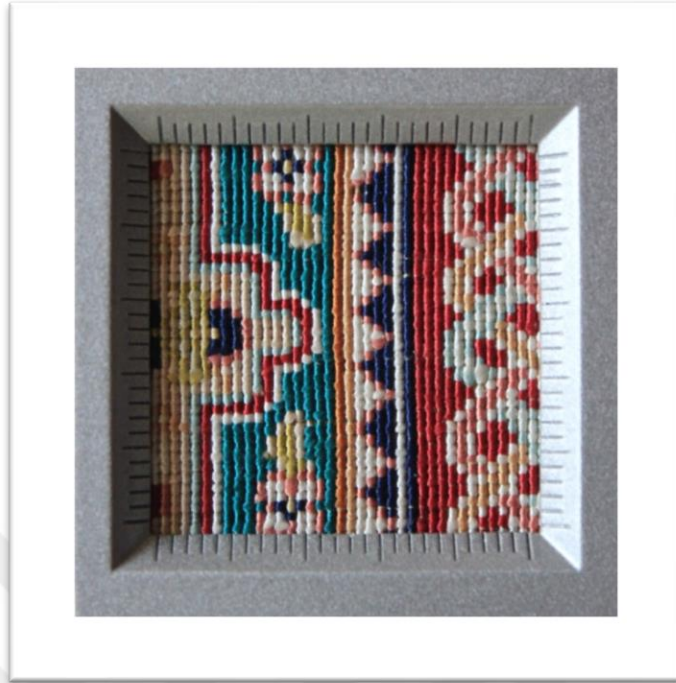
15 dilimli dendan ile ayrılan mihrap nişi bordo zeminli olup küçük çiçek hareketleri ile bordür sınırında ½'sinin görüldüğü iki adet vazodan çıkan penç ve hatayi çiçeklerinden meydana gelmiştir.

Halı bitiminin her iki tarafında bir grup çiçek tekrarıyla süs oluşturulmuştur.

Fotoğraf 4. 26. Örnek No. 9.

Fotoğraf 4. 27. Örnek No. 9 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	9
Tasarımın İsmi / Kodu	K-0150901
Üretici Firma	Özipek Halı
Tarihlendirme	1980 – 1985
Boyut (En x Boy)	28 cm. x 20 cm. = 0,56 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	15 x 15 (225 düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Kırmızı, Bej, Yeşil, Mavi, Sarı, Yavruağzı

Tablo 4. 9. Örnek No. 9 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 28. Örnek No. 9 detay.

ÖRNEK NO. 9 ENVANTER ÇALIŞMASI

Mavi zeminli bordürde; hatayi, penç, gonca ve yapraklardan oluşturulmuş kompozisyon şeması mevcuttur. Bordürün içinde yer alan kartuşlar, simetrik tekrardan meydana gelen motif düzeninden oluşturulmuştur. Bordürün her iki tarafında, beyaz ve lacivert renklerde düzenlenmiş zincirler bulunmaktadır.

Kırmızı renkli orta zeminin sağ ve sol taraflarında mihrabı taşıyan birer adet sütun yer alır. Sütunların ortasında, üzerinde hatayi çiçeği bulunan beyaz renkte bir vazo görülmektedir.

Halı bitiminin her iki tarafında bir grup çiçek tekrarıyla süs oluşturulmuştur.

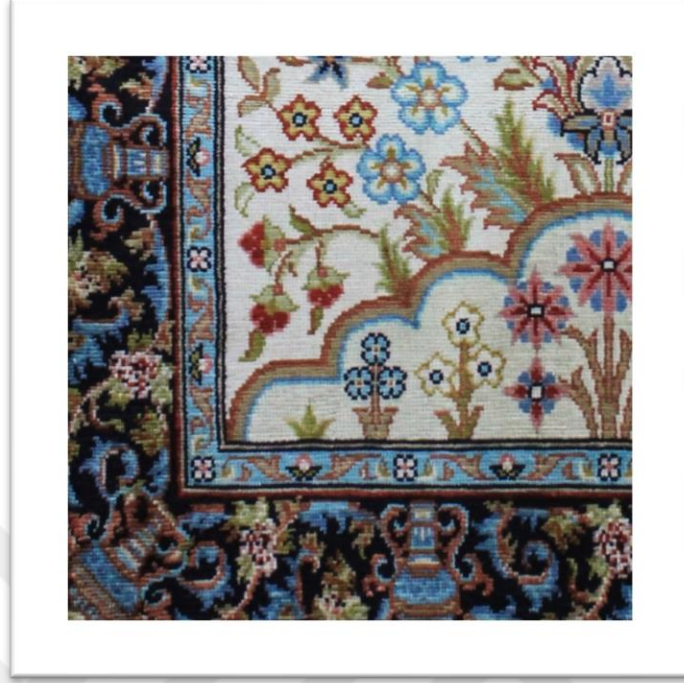
Fotoğraf 4. 29. Örnek No. 10.

Fotoğraf 4. 30. Örnek No. 10 sırt fotoğrafı.

ENVANTER Fişi	
Örnek No	10
Tasarımın İsmi / Kodu	K-0040102
Üretici Firma	Özipek Halı
Tarihlendirme	1980 - 1985
Boyut (En x Boy)	20 cm. x 26 cm. = 0,52 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	16 x 16 (256 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Siyah, Mavi, Bej, Bordo, Yeşil, Açık Kahve

Tablo 4. 10. Örnek No. 10 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 31. Örnek No. 10 detay.

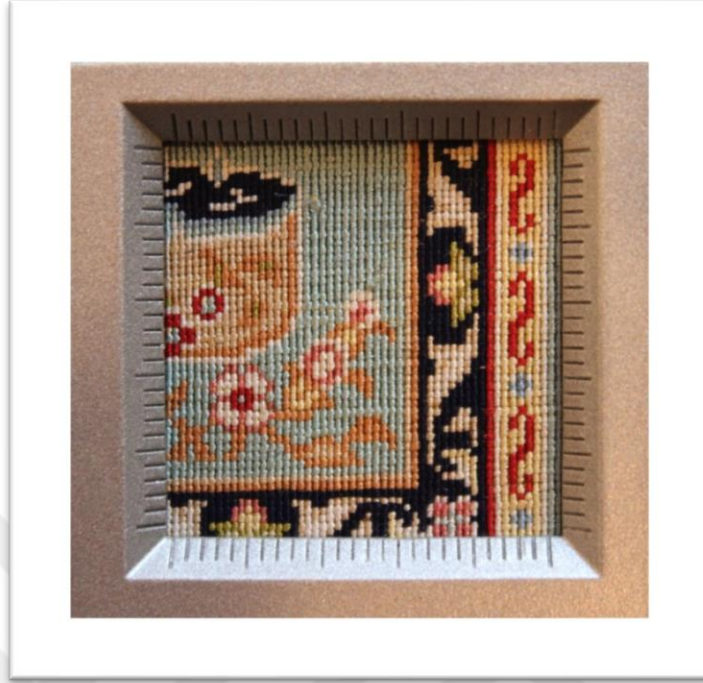
ÖRNEK NO. 10 ENVANTER ÇALIŞMASI

Mavi zeminli sedefler; hatayi, penç ve küçük çiçek motifleriyle kompoze edilmiştir. Her iki tarafında sedef olan lacivert zeminli bordür, vazo ve iri yaprakların sarmal yapıdaki tekrarlarından oluşmaktadır. Yaprakların bitiminde küçük buket çiçekler yer almaktadır.

Zemin, mihraplı bir halı şemasına uygun olarak planlanmıştır. Halı zemininin başlangıcındaki yarım daire yaylarla oluşturulan alan, iri bir hatayiden çıkan buket çiçeklerle bezenmiştir. Hatayinin aşağı kısmında, yan yana dizilmiş farklı karakter ve renklerde çiçekler ile desen düzenlenmesi tamamlanmıştır. Mihrap nişini zeminden ayıran yarım ay şeklindeki rumi dizilimi de aynı düzende oluşturulmuştur. Mihrap nişi içindeki zeminde, iri bir pencin etrafına dizilmiş küçük pençer ile stilize çiçekler yer almaktadır.

Fotoğraf 4. 32. Örnek No. 11.

Fotoğraf 4. 33. Örnek No. 11 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	11
Tasarımın İsmi / Kodu	K-0200350
Üretici Firma	Özipek Halı
Tarihlendirme	1985 – 1990
Boyut (En x Boy)	25 cm. x 17 cm. = 0,04 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	20 x 20 (400 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Lacivert, Bej, Yavruağzı, Bordo, Yeşil

Tablo 4. 11. Örnek No. 11 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 34. Örnek No. 11 detay.

ÖRNEK NO. 11 ENVANTER ÇALIŞMASI

Mavi zeminli ana bordür, küçük pençler ve hatayi çiçeklerden meydana gelmiştir. Bordürün her iki tarafında, pençlerin arasında “s” şeklinde konumlandırılmış yaprakların tekrarıyla oluşan sedefler mevcuttur. Penç ve yaprak tekrarlarıyla oluşan sedef, zemindeki dört farklı şekilde kompoze edilmiş alanlar içinde ayırıcı olarak kullanılmıştır. Bordür ile sedef arasında çengel motifi raportundan oluşan zincir yer almaktadır.

Sol alttaki mihraplı açık yeşil zemin, küçük hatayi çiçeklerin oluşturduğu buketlerle bezenmiştir. Mihrap kısmının ortasından sarkan kandil çiçeklerle süslenmiştir. Pembe renkli mihrap küçük çiçeklerle bezenmiş alttaki sütun ise geçme prensiplerine uygun bir hareketle vurgulanmıştır.

Sağ alttaki mihraplı kremrengi zemin içinde, rumi hareketlerden oluşmuş

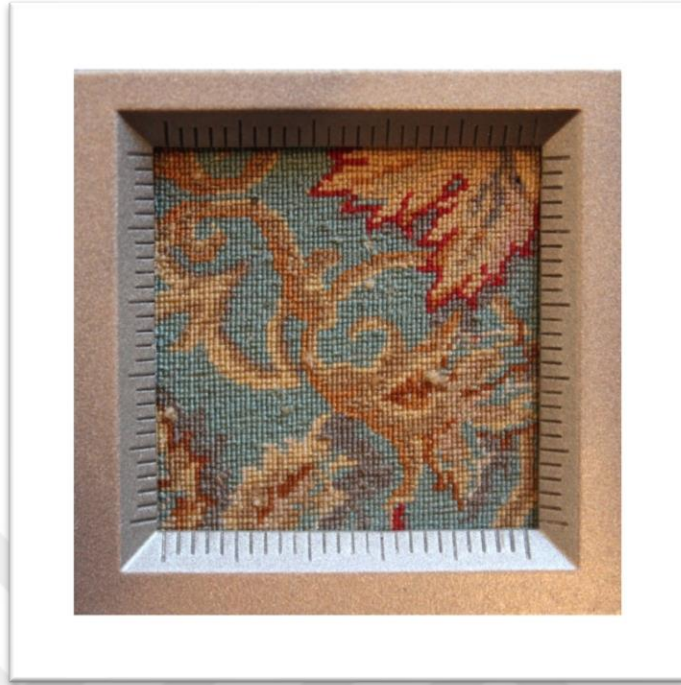
büyükçe bir vazo yer almaktadır. Vazonun üzerinde, yapraklardan ve farklı çiçeklerden meydana gelen iri bir buket görülmektedir. Mavi renkli mihrap içinde, rumiler ve çiçeklerin bir arada kullanıldığı bir düzenleme yapılmıştır.

Halı bitiminin her iki tarafı, aynı karaktere sahip çiçek buketlerinin tekrarlarıyla süslenmiştir. Mevcut banda firmanın ismi dokunmuştur.

Fotoğraf 4. 35. Örnek No. 12.

Fotoğraf 4. 36. Örnek No. 12. sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	12
Tasarımın İsmi / Kodu	K-9280002
Üretici Firma	Özipek Halı
Tarihlendirme	1985 – 1990
Boyut (En x Boy)	45 cm. x 29 cm. = 0,13 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	30 x 30 (900 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Sarı, Kahverengi, Yeşil, Kırmızı

Tablo 4. 12. Örnek No. 12. envanter fişi.

Fotoğraf 4. 37. Örnek No. 12 detay.

ÖRNEK NO. 12 ENVANTER ÇALIŞMASI

Yeşil zeminli bordür; rumilerle ve sivri uçlu yapraklarla bezenmiştir. Bordürün sağında ve solunda küçük çiçeklerden oluşmuş, taba zeminli iki adet sedef bulunmaktadır. Bordürün ve sedefin üzerine, sınır çizgileri dikkate alınmaksızın irili ufaklı çınar yaprakları serpiştirilmiştir. Açık renkli orta zeminli; yoğun dallara sahip büyük bir ağaç tasvir edilmiştir. Dalların üzerinde, çeşitli kuş betimlemeleri ile bir adet kuş yuvası bulunmaktadır. Ağacın üst kısmında yer alan bulut formlarında, tasarımın genelinde de gözlemlenen minyatür tekniği kullanılmıştır.

Ağacın altında görülen üç adet oğlak, üçgen kompozisyon şemasına göre konumlandırılmıştır. Zeminin tüm boşlukları, çeşitli ağaç stilizasyonları ve bahar dalları ile bezenmiştir.

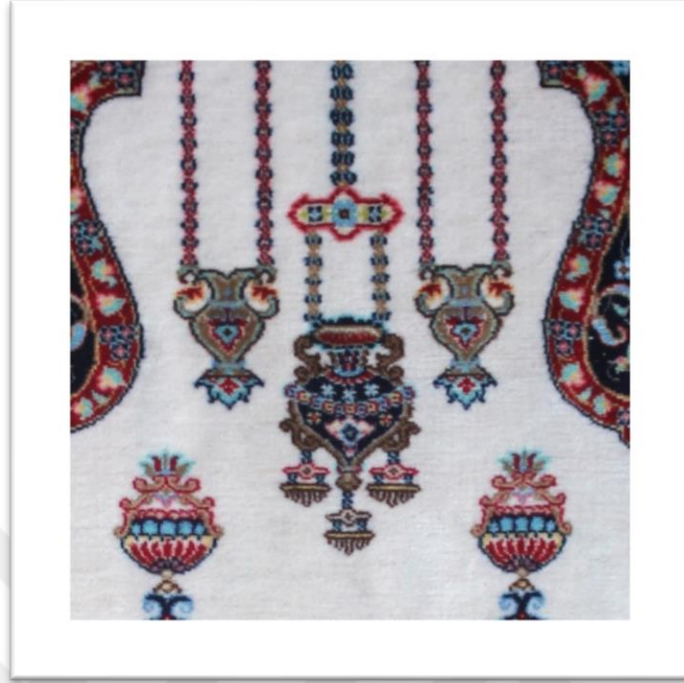
Fotoğraf 4. 38. Örnek No. 13.

Fotoğraf 4. 39. Örnek No. 13 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	13
Tasarımın İsmi / Kodu	K-9400044
Üretici Firma	Özipek Halı
Tarihlendirme	1980 – 1985
Boyut (En x Boy)	19 cm. x 12 cm. = 0,022 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	40 x 40 (1600 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Siyah, Kırmızı, Beyaz, Sarı, Camgöbeği

Tablo 4. 13. Örnek No. 13 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 40. Örnek No. 13 detay.

ÖRNEK NO. 12 ENVANTER ÇALIŞMASI

Lacivert bordür içinde, sarmal yapıda düzenlenmiş kırmızı zeminli kartuşlar bulunmaktadır. İçleri; hatayi, gonca ve yapraklarla bezenmiştir. Kartuşlar arasındaki zemin içinde ise $\frac{1}{4}$ simetri kuralına uygun olan dairesel dilimli ikinci bir kartuş yer almaktadır.

Sedef; penç ve küçük hatayi çiçeklerinin aralıklı olarak tekrarıyla oluşturulmuştur.

Zemin kompozisyonları farklı iki mihraplı yapıda kompoze edilmiştir. Alt kısım, iki mihrap kompozisyon içinde yer alan birer adet vazolardan ve sıralı yay şeklinde dizilmiş aynı karaktere sahip çiçeklerden oluşmuştur. Üst kısımda, çok kollu avizeyi andıran iki adet kandil mevcuttur. Mihrap nişi

kremrengi zeminden içi çiçeklerle betimlenmiş bir kuşakla ayrılmıştır. Lacivert zeminli niş, hurde rumi ile spiral dal hareketleri üzerindeki hatayı çiçeklerden oluşturulmuştur. Üstteki kremrengi zemin içinde, her biri mihrap çizgisine zincirlerle asılmış üç adet kandil mevcuttur. Mihrap nişini taşıyan sütunlar, yapraklarla sarılı bir şekilde tasvir edilmiştir.

Halı bitiminin her iki tarafı, aynı karaktere sahip çiçek buketlerinin tekrarlarıyla süslenmiştir. Mevcut banda firmanın ismi dokunmuştur.

4.3. Çınar Halı

4.3.1. Özgeçmiş

Çınar Halı'nın oluşum süreci, Hayrullah ÇINAR'ın 1931 yılında kilim ticareti yapması ile başlamıştır. Kayseri ve çevresine satış yaptığı sırada dokuma, kilim tamiri ve desen konularında da çalışan ÇINAR, 1936 yılından sonra kendi tasarladığı halıları satmak üzere İstanbul'a gelmiştir. Kayseri'nin merkezine yakın bir köyde kurduğu dokuma atölyesi ile İstanbul'daki talebi karşılamayı amaçlamıştır. Talebin artması sebebiyle, evlere halı tezgâhları yaptırarak köylerdeki halı dokuyan kadınlara iş imkanı sağlamış, bu sayede istihdam alanlarını genişletmeye başlamıştır.

1960 yılı sonrasında oğlu Hasan ÇINAR, babası Hayrullah ÇINAR'ın yanında çalışmaya başlamıştır. Hayrullah ÇINAR'ın küçük oğlu Mehmet ÇINAR ise 1981 yılında halıcılık çalışmalarına dahil olmuştur. Çınar Halı, Mehmet ÇINAR'ın İstanbul Kürkçüler Çarşısı'nda bir satış mağazası açması ile Kayseri'den sonra İstanbul'da da gelişme göstermiştir.

1985 yılında Çınar Halıcılık A.Ş. ismiyle kurulan şirket, Hayrullah ÇINAR ve oğulları Ahmet ÇINAR, Mehmet ÇINAR ve Hasan ÇINAR ortaklığıyla sürdürülmüştür. Ailede yaşanan vefatların ardından İstanbul ve yurtdışı satış ve pazarlama bölümü Mehmet ÇINAR, Kayseri'deki üretim bölümü ise Hasan ÇINAR sorumluluğunda ilerlemiştir.

Hasan ÇINAR'ın kızı Sinem SAYGIN ve Mehmet ÇINAR'ın oğlu Ahmet ÇINAR'ın çalışmaları ile üçüncü kuşak dönemi başlamıştır.

1965'te Türkiye'de ipek halı üreten ilk firmalardan biri olan Çınar Halı'nın

yurtiçinde bulunan şubeleri; Kayseri, İstanbul, Antalya ve Bodrum illerindedir. Yurtdışındaki şubesi 2015 yılında New York'ta açılmıştır.

Firmanın Aldığı Tasarım Ödülleri:

- 2007, American Magnificent Carpet Award
- 2008, American Magnificent Carpet Award
- 2009, American Magnificent Carpet Award

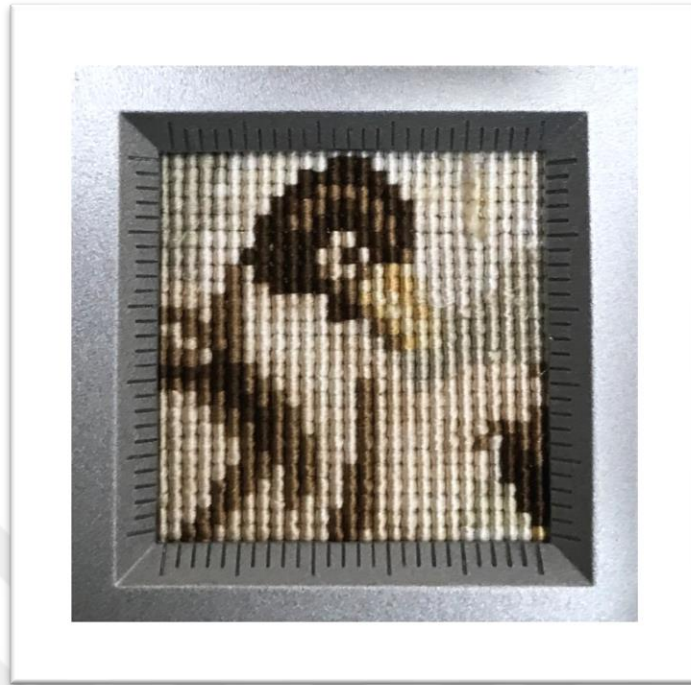

Fotoğraf 4. 41. Yüksek kalite halıların yer aldığı özel oda.

4.3.2. Cm²'de 10x10 ila 50x50 Kalite Halıların Envanter Çalışmaları

Fotoğraf 4. 42. Örnek No. 14.

Fotoğraf 4. 43. Örnek No. 14 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	14
Tasarımın İsmi / Kodu	Nuh'un Gemisi
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	1980 – 1985
Boyut (En x Boy)	56 cm. x 45 cm. = 0,25 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	10 x 10 (100 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Mavi, Kahverengi, Kırmızı, Beyaz

Tablo 4. 14. Örnek No. 13 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 44. Örnek No. 14 detay.

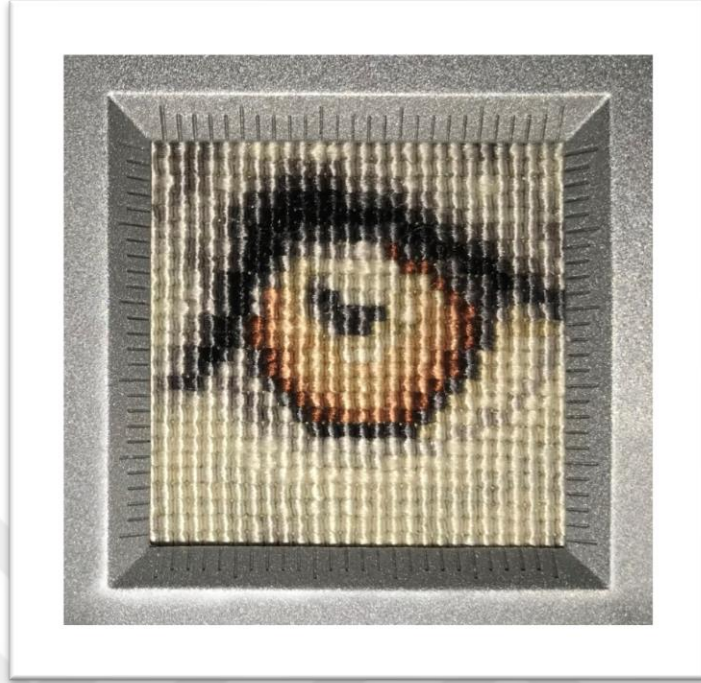
ÖRNEK NO. 13 ENVANTER ÇALIŞMASI

“Nuh’un Gemisi” isimli kompozisyonda, gemi durağan bir vaziyettedir. Hayvanların, bir köprü yardımıyla gemiye binmeye hazırlandığı sahneler resmedilmiştir. Hz. Nuh, elinde bir sopa ile geminin dışında, çeşitli hayvanların yanında durur vaziyette betimlenmiştir. Bir at, birer adet dişi ve erkek zebra ile birer adet inek ve sığırın; bordo renkteki elbisesiyle tasvir edilen bir kadınla birlikte geminin içinde olduğu görülmektedir. Kompozisyonun merkezinde, dişi ve erkek leyleğin gemiye doğru yürüme sahnesi resmedilmiştir.

Geminin çevresinde dişi ve erkek olmak üzere; kaplan, köpek, kuğu, tavşan, ördek, kaz, ceylan, fil ile horoz, tavuk, teke ve keçi konumlandırılmıştır. Bayrağı rüzgarda dalgalanan geminin üzerinde çok sayıda martı görülmektedir.

Fotoğraf 4. 45. Örnek No. 15.

Fotoğraf 4. 46. Örnek No. 15 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	15
Tasarımın İsmi / Kodu	Köpek
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	1980 - 1985
Boyut (En x Boy)	41 cm. x 44 cm. = 0,18 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	10 x 10 (100 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Siyah, Gri, Kahverengi, Ekru

Tablo 4. 15. Örnek No. 15 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 47. Örnek No. 15 detay.

ÖRNEK NO. 15 ENVANTER ÇALIŞMASI

Kompozisyonda Alman kökenli Rottweiler cinsi bir koruma köpeği resmedilmiştir. Açık renkli zemin üzerinde konumlandırılmıştır. Irkının belirgin özelliği olarak kabul edilen siyah ve açık kahverengi tüyleri ile betimlenmiştir.

Dokuma kompozisyonu, siyah zemin üzerine gri renkte bezenmiş palmetlerle çevrelenmiştir.

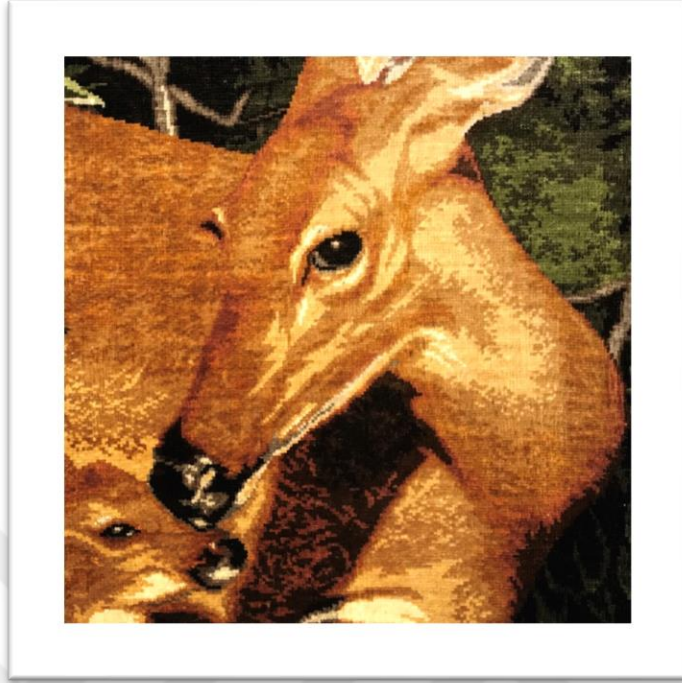
Fotoğraf 4. 48. Örnek No. 16.

Fotoğraf 4. 49. Örnek No. 16 sırt fotoğrafı.

ENVANTER Fişi	
Örnek No	16
Tasarımın İsmi / Kodu	Yavru Ceylan
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	1985 – 1990
Boyut (En x Boy)	32 cm. x 37 cm. = 0,11 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	10 x 10 8100 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Siyah, Gri, Açık Kahve, Yeşil, Beyaz

Tablo 4. 16. Örnek No. 16 envanter fişi.

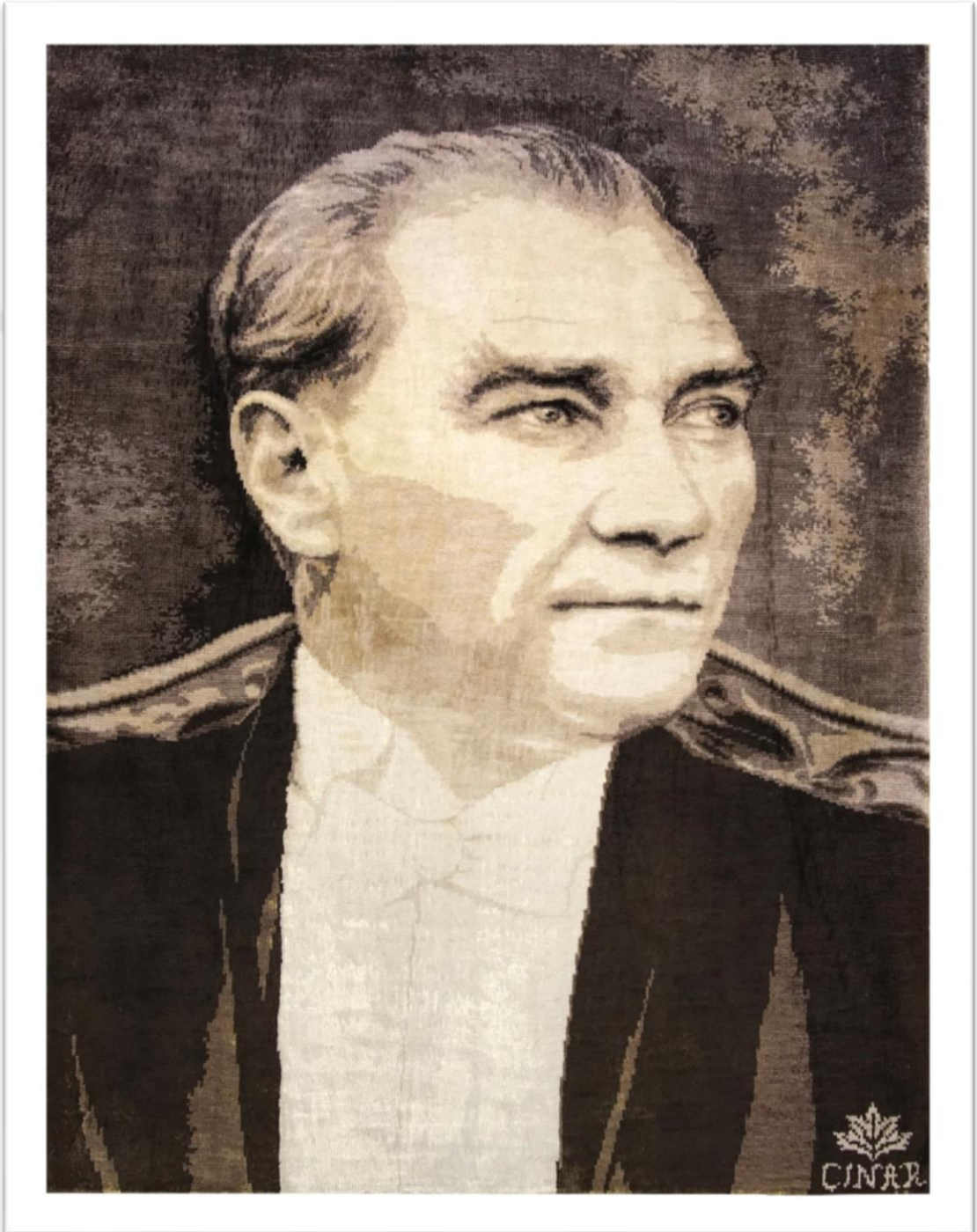

Fotoğraf 4. 50. Örnek No. 16 detay.

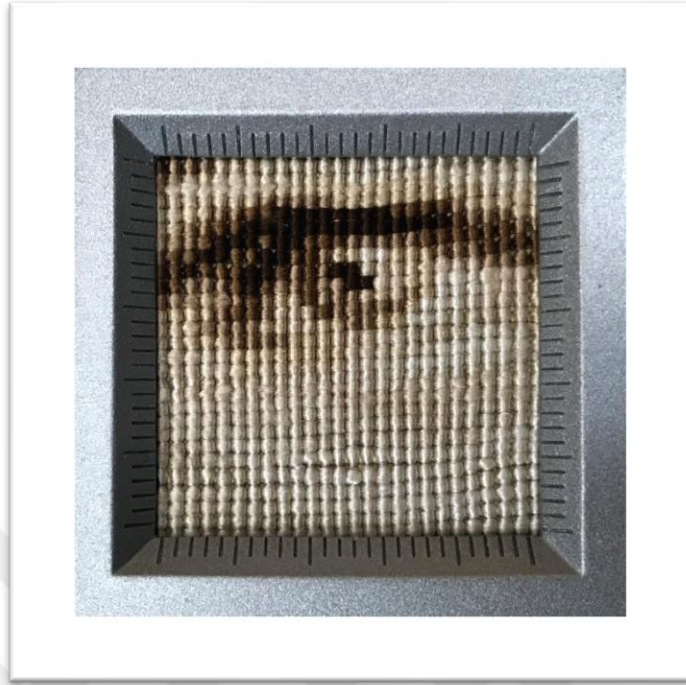
ÖRNEK NO.16 ENVANTER ÇALIŞMASI

Kompozisyonda anne ceylan, yavru ceylana sevgi gösterisinde bulunurken resmedilmiştir. Arkalarında bir orman silüetinin resmedilmesi dolayısıyla doğal ortamlarında oldukları görülmektedir. (Bkz. Fotoğraf 4.51.)

Kompozisyon koyu renkte bir çerçeve ile çevrelenmiştir. Sağ alt köşede firmanın ismi ve logosu yer almaktadır.

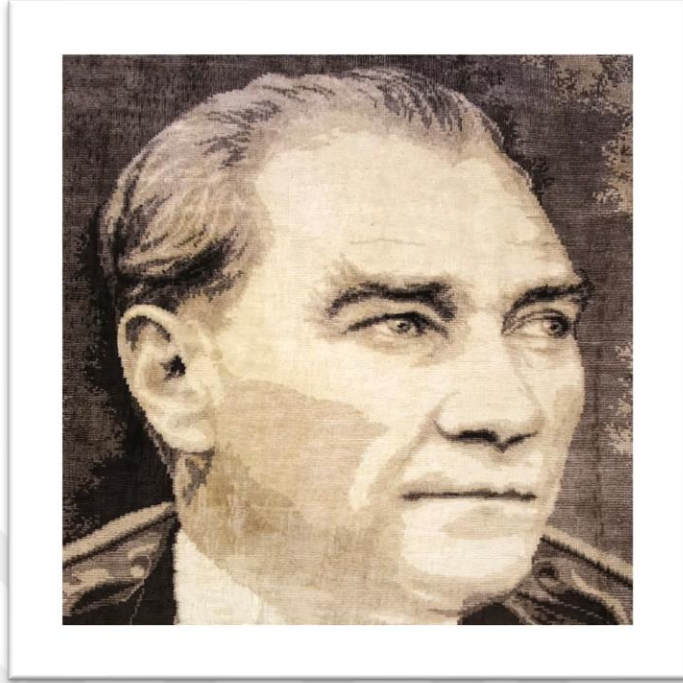
Fotoğraf 4. 51. Örnek No. 17.

Fotoğraf 4. 52. Örnek No. 17 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	17
Tasarımın İsmi / Kodu	Mustafa Kemal Atatürk
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	1980 – 1985
Boyut (En x Boy)	34 cm. x 43 cm. = 0,14 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	10 x 10 (100 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Kahverengi, Gri, Ekru, Beyaz

Tablo 4. 17. Örnek No. 17 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 53. Örnek No. 17 detay.

ÖRNEK NO.17 ENVANTER ÇALIŞMASI

Kompozisyonda Mustafa Kemal Atatürk'ün büstünün resmedildiği görülmektedir. Beyaz renkte papyon ve gömlek ile kahverengi tonlarında ceketle resmedilen Ulu Önder, oymalarla süslenmiş bir koltukta oturur vaziyette betimlenmiştir.

Koyulu açık tonların hakim olduğu zemin çerçevesizdir.

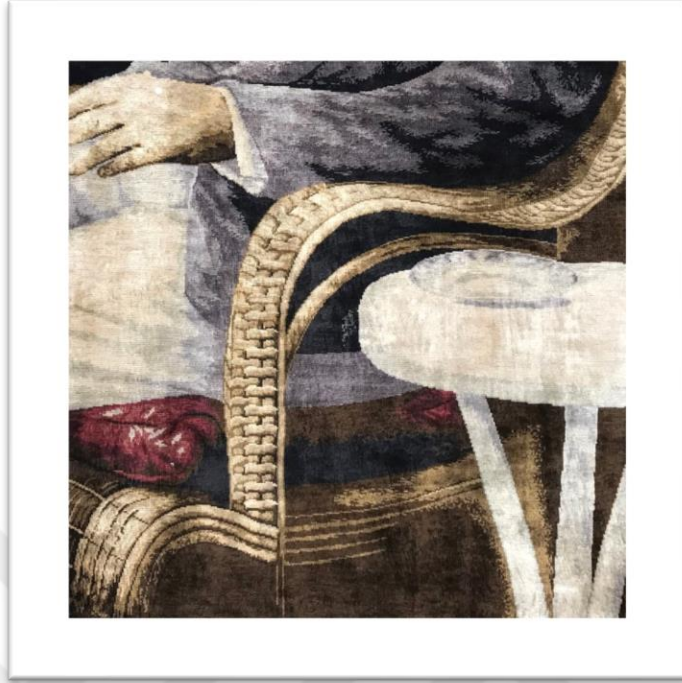
Fotoğraf 4. 54. Örnek No. 18.

Fotoğraf 4. 55. Örnek No. 18 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	18
Tasarımın İsmi / Kodu	Atatürk
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	1985 – 1990
Boyut (En x Boy)	68 cm. x 86 cm. = 0,58 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	10 x 10 (100 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Kahverengi, Lacivert, Beyaz, Bordo

Tablo 4. 18. Örnek No. 18 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 56. Örnek No.18 detay.

ÖRNEK NO. 18 ENVANTER ÇALIŞMASI

Kahverengi fon üzerine resmedilen kompozisyonda Mustafa Kemal Atatürk, hasır bir koltuk üzerinde oturur vaziyette tasvir edilmiştir. Açık renkteki pantolon, gömlek ve yelek üzerine lacivert renkte bir ceket giydiği görülmektedir. Sol üst cebindeki mendili açık renkte olup kravatı bordo renkte resmedilmiştir.

Sağ elinde Türk kahvesi fincanı mevcuttur. Sol yanındaki sehpanın üzerinde fincanın alt tabağı bulunmaktadır.

Fotoğraf 4. 57. Örnek No. 19.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	19
Tasarımın İsmi / Kodu	Aubusson
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	1985 – 1990
Boyut (En x Boy)	200 cm. x 285 cm. = 5,7 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	10 x 10 (100 Düğüm)
Atkı & Çözgü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Siyah, Yeşil, Sarı, Mor, Açık Kahve

Tablo 4. 19. Örnek No. 19 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 58. Örnek No. 19 detay.

ÖRNEK NO. 19 ENVANTER ÇALIŞMASI

Lacivert zemin içindeki iri bir vazodan çıkan spiral biçimli iri yapraklar ile birlikte çiçeklerin ve kuşların, doğal yapılarına uygun olarak yapılan çizimler halinin zemin kompozisyonunu oluşturmuştur. Her iki köşenin ortasında olacak şekilde, üstte ve altta kaplan ile aslan karşılaşmalarını betimleyen bir kompozisyon sekizgen bir alan içinde yer almaktadır. Yuvarlak merkez, hasır örgüsü şeklindeki alan etrafında, köşe kompozisyonundaki gibi spiral yapraklar arasına konumlandırılmış olan çiçeklerden ve kuş çizimlerinden meydana gelmiştir.

Bordür, iri yaprakların tekrarından oluşmuştur. Her iki tarafında, koç boynuzu motifinden ve yaprakların tekrarından oluşan zincir yer almaktadır.

(Halının satışı gerçekleştiğinden dolayı cepheden ve sırttan fotoğraflanamamıştır. Desen tasarımının çizimleri, firmanın şahsi arşivinden alınmıştır.)

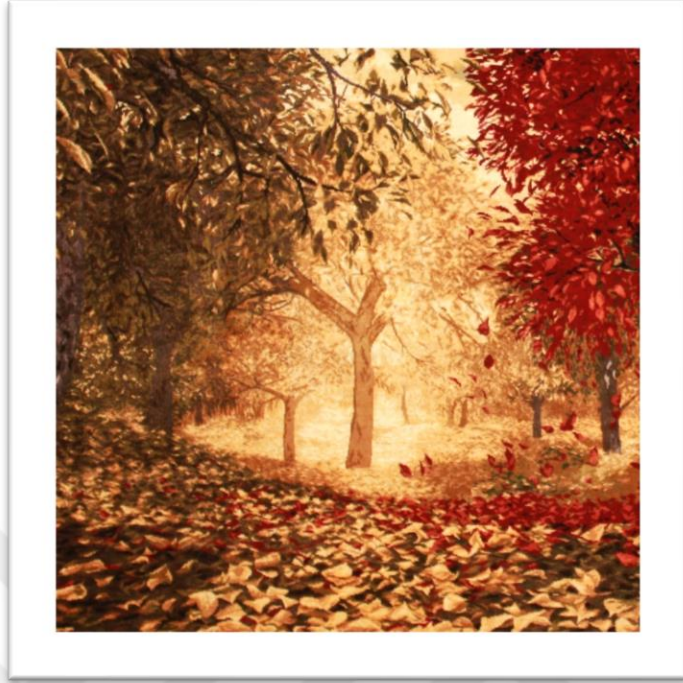
Fotoğraf 4. 59. Örnek No. 20.

Fotoğraf 4. 60. Örnek No. 20 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FiŞİ	
Örnek No	20
Tasarımın İsmi / Kodu	Güz
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	1980 – 1985
Boyut (En x Boy)	72 cm. x 54 cm. = 0,39 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	15 x 15 (225 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Kırmızı, Ekru, Gri, Yeşil, Açık Kahve

Tablo 4. 20. Örnek No. 20 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 61. Örnek No. 20 detay.

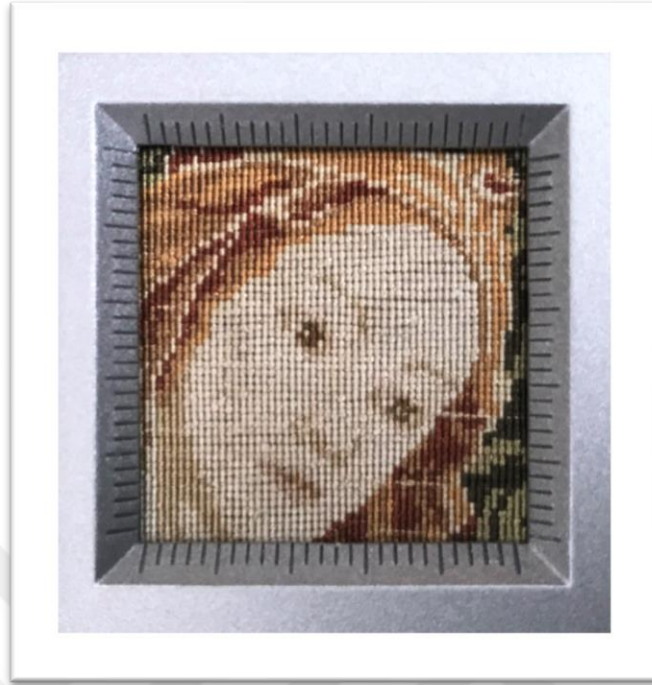
ÖRNEK NO. 20 ENVANTER ÇALIŞMASI

“Güz” isimli kompozisyonda sonbaharın etkisinde kalan bir grup ağaç görülmektedir. Sağ ve sol tarafta karşılıklı duran ağaçların bir kısmı kompozisyona dahil edilirken, ortada yer alan ağacın bir tam görüntüsü resmedilmiştir.

Ağaçların zemininde sonbaharı temsilen kahverengi ve sarı tonlarda kurumuş yapraklar bulunmaktadır. Kırmızı renkte betimlenen ağacın dökülen yaprakları yine kırmızı renkte tasvir edilmiştir. Ön Fotoğrafde görülen ağaçların arkasına çizilen ağaç silüetleriyle kompozisyona derinlik verilmiştir.

Fotoğraf 4. 62. Örnek No. 21.

Fotoğraf 4. 63. Örnek No. 21 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	21
Tasarımın İsmi / Kodu	Sandro Botticelli / Allegory of Spring
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	1990 – 1995
Boyut (En x Boy)	75 cm. x 54 cm. = 0, 40 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	20 x 20 (400 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Renk Adedi	Mavi, Kahverengi, Kırmızı, Beyaz, Siyah

Tablo 4. 21. Örnek No. 26 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 64. Örnek No. 21 detay.

ÖRNEK NO. 21 ENVANTER ÇALIŞMASI

Ressam Sandro Boticelli'nin "Allegory of Spring"²⁴ isimli eseri, dokuma kompozisyonunu oluşturmaktadır. Eserin ortasında kırmızı renkte resmedilmiş olan kadın figür Aşk Tanrıçası Afrodit'tir. Afrodit, kompozisyondaki diğer sekiz figür ile birlikte bahar bahçesindedir. Yunan mitolojisinde, bereketin ve ilkbaharın temsilcisi olarak kabul edilen Afrodit'in farklı çiçek çeşitlemeleri ve portakal ağaçları ile bezenmiş bahçesi, yenilenmenin habercisi olarak da kabul edilmektedir. Afrodit'in sol tarafında, Yunan ve Roma mitolojisinde güzellik, doğurganlık ve doğayı sembolize eden üç adet kadın figür bulunmaktadır.

"Üç Güzeller" olarak anılan peri kızları; Aglaie, Euphrosyne ve Thalia adlarıyla bilinmektedir. Peri kızlarının sağ tarafında, kanatlı ayaklarıyla

²⁴ "Bahar Alegorisi"

resmedilen Hermes²⁵, ağaçtan meyve alırken tasvir edilmiştir.

Afrodit'in üzerinde erkek çocuğu formundaki kanatlı figür Aşk Tanrısı Eros'tur. Okuyla Üç Güzeller'i hedef almasına karşın gözlerinin bağlanmış bir şekilde olduğu görülmektedir. Afrodit'in sol tarafında Çiçek Tanrısı Flora yer almaktadır. Saçlarında ve giysisi üzerinde renkli çiçekler taşıdığı gözlemlenmektedir. Flora'nın sol tarafında, Yunan Mitolojisi'nde "nymph" olarak isimlendirilen bir çeşit peri mevcuttur. Chloris isimli perinin, sağ tarafında yer alan Rüzgar Tanrısı Zephyros'a yakalanma sahnesi betimlenmiştir. Mitolojiye göre Zephyros, Chloris ile evlenmiştir ve onu çiçeklerin tanrıçası Flora'ya dönüştürmüştür.

İki tarafında sedef bulunan bordür; dal hareketleri, çiçek stilizasyonları ve palmetlerle bezenmiştir.

²⁵ Titanlar soyundan Atlas'la Pleione'nin kızı Maia'nın Zeus'la birleşmesinden doğmuştur. Tanrıların ve özellikle Zeus'un habercisi olarak görev alır. (Azra ERHAT, **Mitoloji Sözlüğü**, 151.)

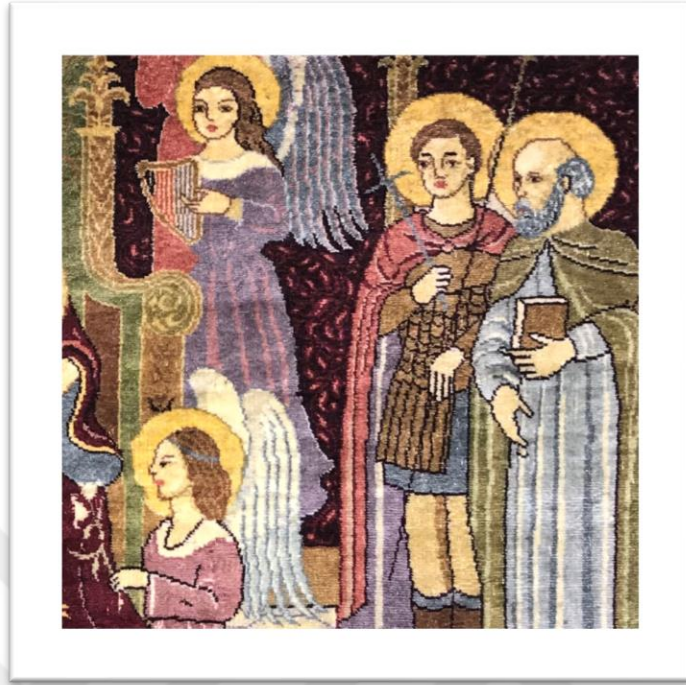
Fotoğraf 4. 65. Örnek No. 22

Fotoğraf 4. 66. Örnek No. 22 sırt fotoğrafları.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	22
Tasarımın İsmi / Kodu	Meryem ve İsa
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	1995 – 2000
Boyut (En x Boy)	43 cm. x 28 cm. = 0,12 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	20 x 20 (400 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Mor, Lavanta, Pembe, Mavi, Sarı

Tablo 4. 22. Örnek No. 22 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 67. Örnek No. 22 detay.

ÖRNEK NO. 22 ENVANTER ÇALIŞMASI

“Meryem ve İsa” isimli kompozisyonda Meryem’in oymalarla süslenmiş bir taht üzerinde oturduğu görülmektedir. Kucağında, çıplak halde tasvir edilen Bebek İsa yer almaktadır.

Üçgen kompozisyon şemasında oluşturulmuş olan tasarımda, figürlerin hiyerarşik bir şekilde yerleştirilmiş olduğu gözlemlenmektedir. Kompozisyonun tam ortasında yer alan Meryem ve Bebek İsa figürleri, orantısal olarak da diğer figürlerden daha büyük ölçeklerde resmedilmiştir. Ön Fotoğrafde, pembe ve yeşil renkte elbise giydikleri görülen iki adet melek figürü, dizlerinin üzerinde betimlenmiştir. Arkalarında bulunan dört adet melek figürünün havada oldukları ve farklı enstrüman çaldıkları görülmektedir. Arka sırada yer alan iki

melek blok flüt²⁶, Meryem'in sağ tarafında konumlandırılmış orta sıradaki melek lavta²⁷, sol tarafında yer alan melek ise lir²⁸ çalarken tasvir edilmiştir.

Meryem'in sağ tarafında, ayakta duran iki adet erkek figürü mevcuttur. Elinde kilise tipi buhurluk²⁹ bulunması sebebiyle arka tarafta konumlandırılmış erkek figürünün diyakoz³⁰ olduğu düşünülmektedir. Meryem'in sol tarafında, sırtında kılıcı ve elinde mızrağı ile bir asker figürü betimlenmiştir. Ön Fotoğrafde, ellerinde kitap bulunan, biri genç diğeri ileri yaşta iki adet erkek figürü resmedilmiştir. Kompozisyonda yer alan tüm figürlerin başının etrafında haleler³¹ yer almaktadır.

Figüratif plan, rumilerden oluşan yapraklarla düzenlenmiş bir bordür ile çevrelenmiştir.

²⁶ Yan tutularak çalınan, orkestrada yer alan bir üflemeli çalgı, flavta. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

²⁷ Mızrapla çalınan, gövdesi uttan küçük bir çalgı. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

²⁸ Kaynağı mitolojik çağlara dayanan kırıklı bir çalgı. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

²⁹ İçinde tütsü için kullanılan maddeler yakılan kap, buhurdan. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

³⁰ Hristiyanlıkta papazın yardımcısı olan din adamı. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

³¹ Hristiyanlıkta aziz sayılanların resimlerinde başları çevresinde çizilen daire. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

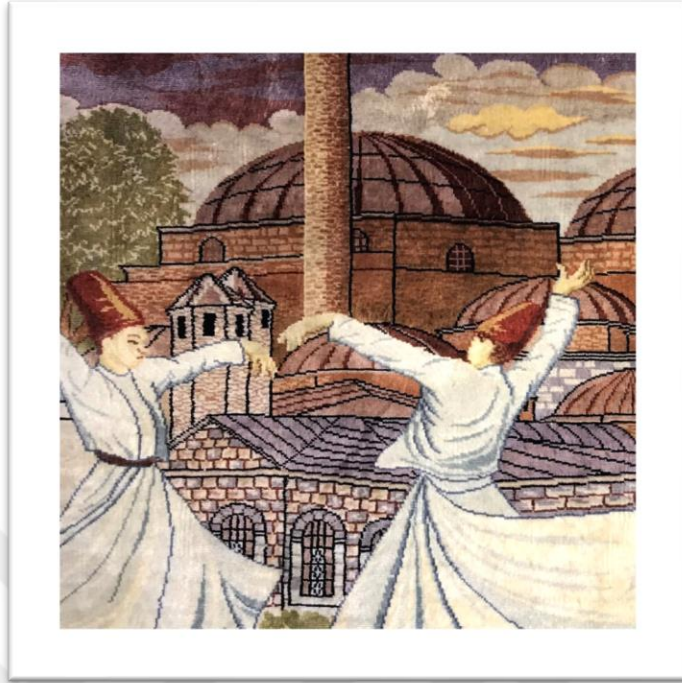
Fotoğraf 4. 68. Örnek No. 23.

Fotoğraf 4. 69. Örnek No. 23 sırt fotoğrafı.

ENVANTER Fişi	
Örnek No	23
Tasarımın İsmi / Kodu	Mevleviler
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	1990 – 1995
Boyut (En x Boy)	39 cm. x 24 cm. = 0,09 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	20 x 20 (400 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Siyah, Sarı, Mor, Beyaz, Yeşil

Tablo 4. 23. Örnek No. 23 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 70. Örnek No. 23 detay.

ÖRNEK NO. 23 ENVANTER ÇALIŞMASI

Siyah zeminli bordürün üzerinde yer alan dore³² tonlarındaki yaprak ve dal hareketleri, sarmal bir yapıda kompoze edilmiştir. Bordürün üst cepesinde Orta Asyalı ünlü sufi Ebu Said Ebu'l Hayr'ın ve bazı sufi şairlerin de rubailerinde yer vermesinden dolayı kime ait olduğu konusunda kesin bir bilginin olmadığı "Ne olursan ol yine gel." sözünün İngilizce tercümesi yer almaktadır.³³

Zeminde görülen semazenlerin arkasında, büyük ve küçük kubbelerin ön plana çıktığı Konya Mevlevi Külliyesi tasvir edilmiştir. Külliyenin önünde; üçü genç yaşta, biri yetişkin olmak üzere dört adet çıplak ayaklı semazen figürü görülmektedir. Semazenlerin mevcut görüntüdeki hareketlerinin bütünü, bir

³² Altın rengi. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

³³ Yakup ŞAFAK, **Mevlânâ'ya Atfedilen "Yine Gel..." Rubâisine Dair**, 75.

tam dönüşü yansıtmaktadır. Külliye'nin bahçesinde resmedilen semazenlerin, olarak tanımlanan tennure³⁴ ve sikke³⁵ giydikleri görülmektedir.

³⁴ Mevlevî dervîşlerinin giydiği kolsuz, yakasız, yırtmaçlı, beli kırmalı, uzun ve geniş giysi. (TDK, **Büyük Türkçe Sözlük**)

³⁵ Mevlevî dervîşlerinin giydikleri yüksek ve tepesi düz keçe külah. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

Fotoğraf 4. 71. Örnek No. 24.

Fotoğraf 4. 72. Örnek No. 24 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	24
Tasarımın İsmi / Kodu	Klasik Göbekli
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	1985 – 1990
Boyut (En x Boy)	21 cm. x 32 cm. = 0,07 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	20 x 20 (400 düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Yavruağzı, Ekru, Yeşil, Mavi

Tablo 4. 24. Örnek No. 24 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 73. Örnek No 24 detay.

ÖRNEK NO. 24 ENVANTER ÇALIŞMASI

Kırmızı zeminli bordürün her iki tarafında mavi zeminli birer adet sedef bulunmaktadır. Sedefler, yaprak motifinin sarmal bir biçimde dizilmesinden oluşmaktadır. Yaprakların aralarında aynı karaktere sahip penç motifi tekrarı görülmektedir. $\frac{1}{4}$ simetrinin mevcut olduğu zeminin köşelerinde; bulut, penç, gonca ve yaprak motifleriyle düzenlenmiş bir kompozisyon yer almaktadır. Yeşil zemin; mavi, beyaz ve kırmızı renklere sahip bahar dallarından ve farklı üsluplardaki bitkisel motiflerden oluşmaktadır.

Göbeğin merkezindeki penç motifinin etrafı, kırmızı renkteki tepelik formuyla çevrelenmiştir. Tepelik formu dizilimi, hurdelenmiş rumi kompozisyonunun içine yerleştirilmiştir. Rumi motiflerin etrafını penç ve gonca motifleri çevrelemiştir.

Fotoğraf 4. 74. Örnek No. 25.

Fotoğraf 4. 75. Örnek No. 25 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	25
Tasarımın İsmi / Kodu	Minyatür
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	1990 – 1995
Boyut (En x Boy)	28 cm. x 37 cm. = 0,10 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	24 x 24 (576 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Lacivert, Ekru, Açık Kahve, Mavi, Mor

Tablo 4. 25. Örnek No. 25 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 76. Örnek No. 25 detay.

ÖRNEK NO. 25 ENVANTER ÇALIŞMASI

Bu halı Minyatür sanatının teknikleri kullanılarak tasarlanmıştır. Helezon hareketlerin belirgin olduğu bordür; hatayi, gonca ve yaprak motiflerinin sarmal bir yapıda kompoze edilmesiyle oluşturulmuştur. Bordürün iki tarafında yer alan sedeflerde, dört yapraklı bir çiçek dizilimi mevcuttur.

Orta zeminde, minyatür tekniğine dayalı av sahneleri yer almaktadır. Sağ üst kısımda, elindeki okla koşan bir geyiği hedef alan erkek figür resmedilmiştir. Başındaki kavuğun ve belindeki kemerin üzerinde yer alan mücevherler sebebiyle, figürün saray soylusu olduğu düşünülmektedir. Üzerinde olduğu atın boynunu çevreleyen mücevher, atın yelelerinin canlılığı ve vücudunun heybetli bir şekilde tasvir edilmiş olması, mevcut düşünceyi

güçlendirmektedir.

Sol tarafın aşağı kısmında ise, küçük geyiği avlamaya çalışan itaya okla hedef almış bir şehzade betimlenmiştir.

Zıplayan beyaz renkte bir tavşan, yeşillikler içinde oturan erkek bir aslan, biri detaylı üçü silüet şeklinde üç adet kuş ile akan bir çay, çeşitli bitkiler, küçük kayalıklar ve iki adet farklı karakterdeki ağaçlar doğayı sembolize etmektedir.

Fotoğraf 4. 77 Örnek No. 26.

Fotoğraf 4. 78. Örnek No. 26 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	26
Tasarımın İsmi / Kodu	Hereke İpek
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	1990 – 1995
Boyut (En x Boy)	38 cm. x 56 cm. = 0,21 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	24 x 24 (576 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Lacivert, Kırmızı, Yeşil, Mavi, Bej

Tablo 4. 26. Örnek No. 26 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 79. Örnek No. 26 detay.

ÖRNEK NO. 26 ENVANTER ÇALIŞMASI

Kırmızı zeminli bordür, hatayilerden çıkan çiçek dalları ile iri yapılı penç motifinin tekrarından oluşmuştur. Bordürün iki yanında bulunan yeşil renkli sedefte, gonca ve küçük yaprak hareketleri görülmektedir. Sedefin sağ ve sol taraflarında, küçük yaprak dallarının dört yapraklı çiçekleri sarmasıyla meydana gelmiş raport düzen mevcuttur.

Alınlığın zemini; rumi motiflerle bezenmiş olup kartuşlar, natüralist üsluptaki çiçek buketlerinden meydana gelmiştir. Mihrap nişinde, rumiler ve bitkisel formlar öncül – ardıl ilişkisi temel alınarak bezenmiştir.

Orta zeminde, karşılıklı konumlandırılmış iki adet sütun ile sütunların

arasındaki lacivert fonlu alanda; hatayi, penç, gonca ve yapraklardan meydana gelen simetrik tekrar yer almaktadır.

Niş ile zemini ayıran dokuz dilimli dendanın ortasından, içi hatayi ve pençlerle süslenmiş büyük bir avize formu sarkmaktadır. Avize formunun altında ve üstünde iri hatayiler yer almakta olup iki kenarına, karanfil stilizasyonunun yer aldığı küçük boyutta avize formları konumlandırılmıştır.

Fotoğraf 4. 80. Örnek No. 27.

Fotoğraf 4. 81. Örnek No. 27 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	27
Tasarımın İsmi / Kodu	Antik Yunan
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	1990 – 1995
Boyut (En x Boy)	62 cm. x 46 cm. = 0,28 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	24 x 24 (576 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Siyah, Kahverengi, Sarı, Mor

Tablo 4. 27. Örnek No. 27 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 82. Örnek No. 27 detay.

ÖRNEK NO. 27 ENVANTER ÇALIŞMASI

Antik Yunan'ın konu alındığı kompozisyonda, palmetlerin yan yana diziliminden oluşturulmuş iki adet sedef görülmektedir. Bordürde, sarı zemin üzerine konumlandırılmış motifler kendi aralarında değişiklikler göstermektedir. Bordürün üst kısmındaki bantta, birbirlerine yüz yüze ve sırt sırta dönük şekilde dizilmiş at başı figürü mevcuttur. Bu figürlerin aralarındaki mesafeler palmetlerle oluşturulmuştur. Bordürün sağ, sol ve alt bantlarında, iri palmetlerin yan yana dizilmesiyle meydana gelen raport desen mevcuttur.

Siyah renkli orta zeminin sağ ve sol başlarında iyon nizamı³⁶ özelliklerini taşıyan birer adet sütun resmedilmiştir. Sağ tarafta yer alan dekoratif tahtta, evlilik ve doğum tanrıçası Hera yer almaktadır. Elindeki zambağı, kocası ve

³⁶ Yunan mimarisinde, Doğu İonia tapınaklarında bulunan ince ve hoş biçimli kıvrımlı sütun başlıkları. (Gèrard MONNIER, **Mimarlık Tarihi**, Çev. İsmail Yerguz, 36.)

tanrıların hükümdarı kabul edilen asalı Zeus'a uzatmaktadır.

Kompozisyonda iki farklı yaşta birden resmedilen Aşk Tanrısı Eros dikkat çekmektedir. Kanatları ve okuyla tasvir edilen aşk tanrısı, kompozisyonun sağ kısmında yetişkin bir delikanlı olarak betimlenmiştir. Çocuksu duyguları ve söz dinlemeyen tavırları ile de bilinen Eros, annesi Yoksulluk Tanrıçası Penia'nın elinin üzerinde otururken tasvir edilmiştir. Çocuk Eros'un önünde, kendisini simgeleyen lir ile Müzik Tanrısı Apollon, oturur vaziyette yer almaktadır. Savaş Tanrıçası Athena, sağ elindeki miğferi Tanrıça Penia'ya doğru uzatmaktadır.

Kompozisyonun ortasında Titanlar'dan Prometheus ve Epimetheus'un düello sahnesi yer almaktadır. Sağ ve sol kenarlarda simetrik olarak çizilen yapılar Mora Yarımadası'nın³⁷ geleneksel mimari özelliklerini yansıtmaktadır. Yapıların aşağı kısmında simetrik düzenin tekrarlandığı dekoratif yelkenlere sahip iki adet deniz taşıtı bulunmaktadır. Taşıtların yanında giysileri sebebiyle soylu olduğu anlaşılan iki adet figür, karşılıklı şekilde konumlandırılmıştır. Orta zeminin alt sınırında olan at başları simetrik görünümündedir. Kompozisyondaki zemin boşlukları, bitkisel stilizasyonlarla ve palmetlerle çevrelenmiştir.

³⁷ Yunanistan'ın güneyinde yer alan, bugünkü adıyla Peloponnesos Adası. (www.google.com/maps)

Fotoğraf 4. 83. Örnek No. 28

Fotoğraf 4. 84. Örnek No. 28 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	28
Tasarımın İsmi / Kodu	Haliç
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	1990 – 1995
Boyut (En x Boy)	41 cm. x 20 cm. = 0,08 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	27 x 27 (729 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Siyah, Açık Kahve, Bej, Lacivert

Tablo 4. 28. Örnek No. 28 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 85. Örnek No. 28 detay.

ÖRNEK NO. 28 ENVANTER ÇALIŞMASI

Kompozisyonda Eski İstanbul'un Haliç manzarası resmedilmiştir. Ön resmin sağ tarafında kıyıya bağlanmış iki adet sandalın, ticaret yapma nedeniyle karaya yanaşmış olduğu düşünülmektedir. Elinde torba olduğu görülen bir kadın figür ile sandaldaki erkek figürle alışveriş halinde gözükken diğer kadın figür, bu ihtimali güçlendirmektedir.

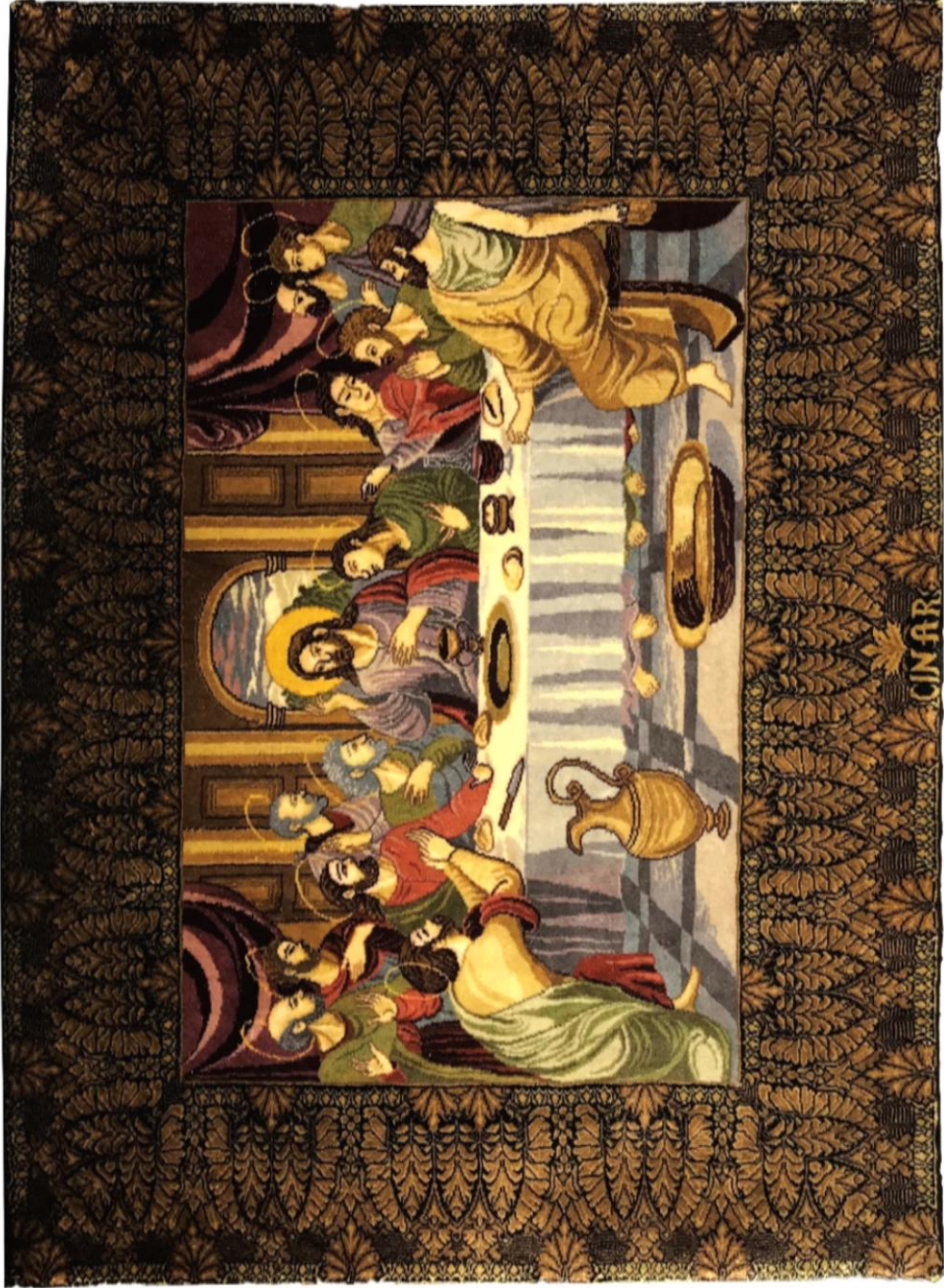
Ön resmin orta bölümünde; faytonu ile resmedilen erkek figür ile hamallık yapan diğer bir figür hareket halinde görülmektedir. Köprünün üzerinde, karşılıklı olarak iki tarafa geçmekte olan figürler mevcuttur. Ön resmin sol tarafında, karada ve sandalda dördü çocuk yaşta üçü yetişkin olmak üzere yedi adet figür bulunmaktadır. Köprünün karşı tarafında yan yana konumlandırılmış

yelkenler, durağan bir Şekilde betimlenmiştir.

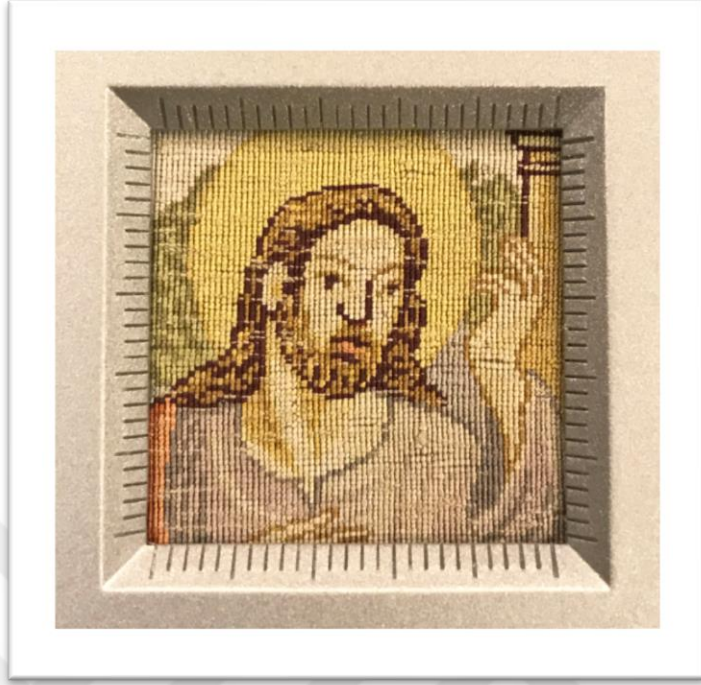
Üst kısımda Şehir silüetleri görölmektedir. Sol tarafta Süleymaniye Cami, ortada Fatih Boğazdoğan Su Kemerini, sağ tarafta ise Fatih Cami ve Külliyesi resmedilmiştir.

Kompozisyon, iri yapraklardan oluşan bir bordürle çevrelenmiş olup bordür ile zemin arasında zincir kullanılmıştır.

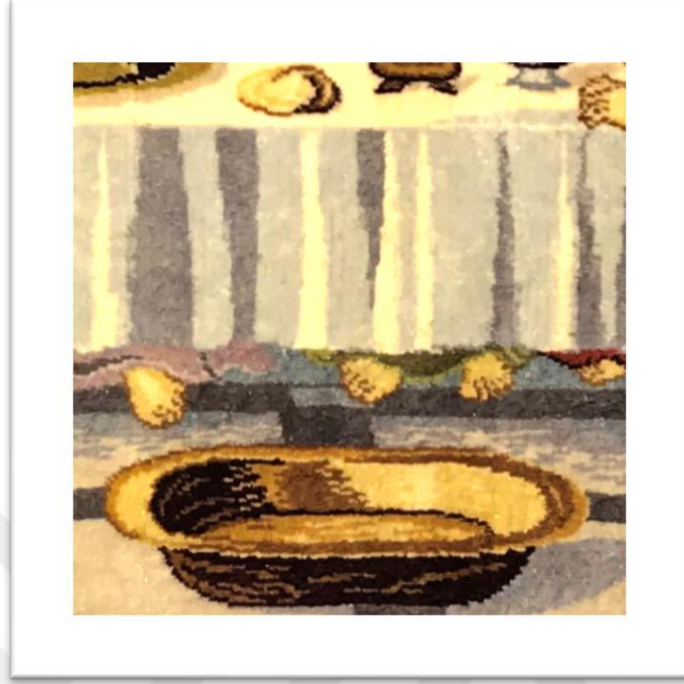
Fotoğraf 4. 86. Örnek No. 29.

Fotoğraf 4. 87. Örnek No. 29 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	29
Tasarımın İsmi / Kodu	Leonardo Da Vinci / Last Supper
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	1995 – 2000
Boyut (En x Boy)	26 cm. x 22 cm. = 0,05 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	30 x 30 (900 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Siyah, Kahverengi, Mor, Sarı, Yeşil

Tablo 4. 29. Örnek No. 29 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 88. Örnek No. 29 detay.

ÖRNEK NO. 29 ENVANTER ÇALIŞMASI

Kompozisyonda Leonardo Da Vinci'nin 1495 - 1498 yılları arasında resmettiği, Milano şehrindeki Santa Maria delle Grazie Manastırı'nın duvarında bulunan "Last Supper"³⁸ isimli eseri tasvir edilmiştir. Hz. İsa'nın, Romalı askerler tarafından tutuklanmadan bir gün önce on iki havarisi ile birlikte yediği akşam yemeği canlandırmasının, orijinal Fotoğrafle arasında farklılıklar olduğu gözlemlenmektedir.

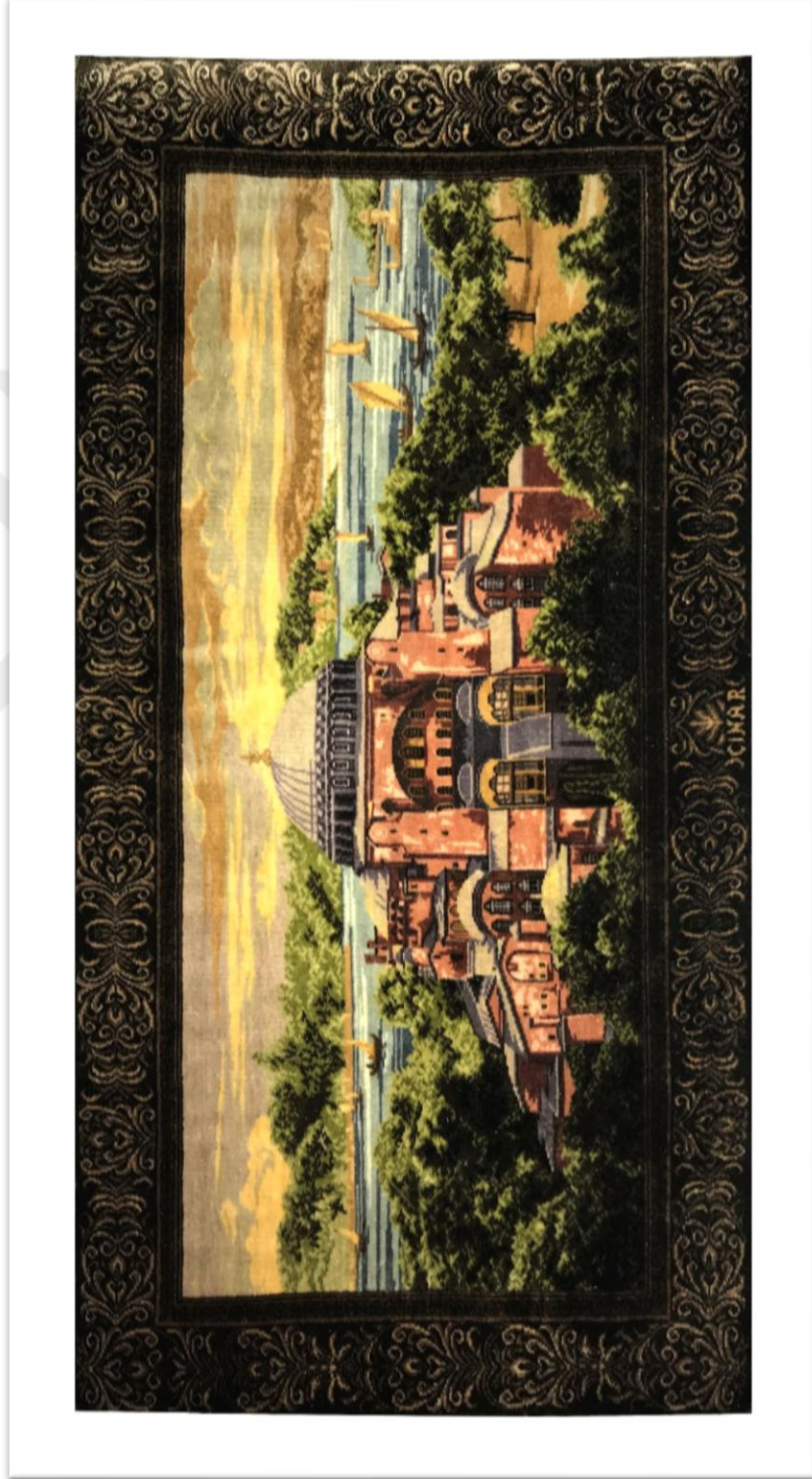
Havarilerin dizilişi, giysilerin renkleri ve mekansal kurgularda farklı yorumlamalar yapılmıştır. Orijinal Fotoğrafde yer almayan kutsal kase, dokuma kompozisyonu için çizilen düzende mevcuttur. Da Vinci, ihanet eden

³⁸ "Son Akşam Yemeği"

havariyi Hz. İsa ile aynı tabağa uzanırken resmetmiştir. Dokuma kompozisyonunda ise bir bıçak objesi ile ihanet eylemi anlatılmıştır. Masanın önünde, orijinal Fotoğrafde mevcut olmayan bir adet testi ve geniş ağızlı bir obje yer almaktadır. Leonardo Da Vinci'nin kurgusundan farklı olarak bordo renkte bir perde detayı ve figürlerin başlarında resmedilen haleler görülmektedir.

Kompozisyonun çevresinde, küçük yapraklardan oluşmuş palmetler kullanılmıştır. Palmetli bordürün etrafını, belirli aralıklarda dizilmiş olan çınar yaprağı stilizasyonları çevrelemiştir.

(Bu tablonun orijinal renklerinin dokumada kullanılmamasının iki nedeni vardır: ilki, yeni renk boyamasının üretimi geciktirmesi sebebiyle maliyeti attırmasıdır. İkincisi, elde bulunan uygun renkler kullanılarak hazırda bulunan ipliklerin tüketilmesi gayesidir.)

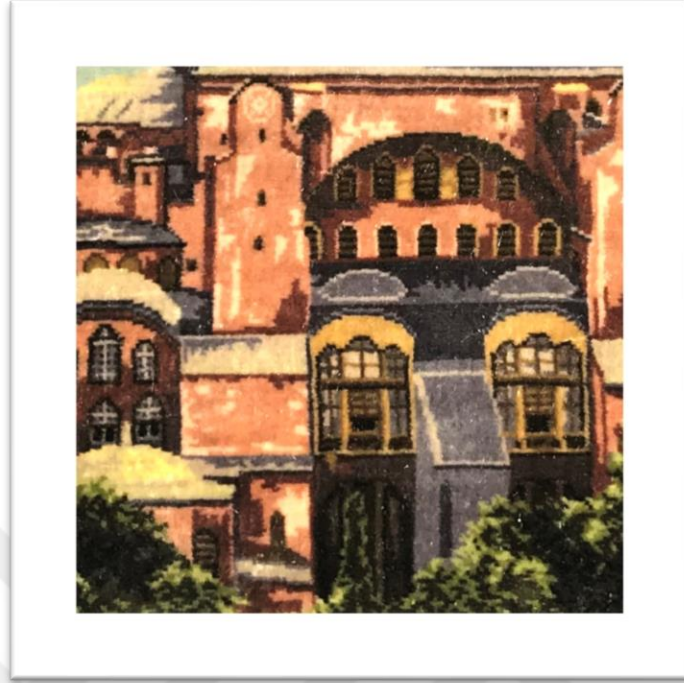
Fotoğraf 4. 89. Örnek No. 30.

Fotoğraf 4. 90. Örnek No. 30 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	30
Tasarımın İsmi / Kodu	Ayasofya
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	2000 – 2005
Boyut (En x Boy)	24 cm. x 12 cm. = 0,03 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	30 x 30 (900 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Siyah, Gri, Yavruağzı, Yeşil, Sarı

Tablo 4. 30. Örnek No. 30 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 91. Örnek No. 30 detay.

ÖRNEK NO. 30 ENVANTER ÇALIŞMASI

Kompozisyonda, Ayasofya'nın ön cepheden görünümü tasvir edilmiştir. Mevcut dokumada, yapının 1453 yılında Fatih Sultan Mehmet tarafından camiye çevrilmeden önceki mimari yapısı ele alınmıştır. Kilisenin etrafı ağaçlarla çevrelenmiştir. Eserin arkasında Marmara Denizi betimlenmiştir. Denizin sağ tarafında görülen Kız Kulesi silüetinde monokrom³⁹ kullanılmıştır. Denizin üzerinde sandallar ve yelkenler bulunmaktadır. Gökyüzünde kullanılan pastel renklerle perspektif derinlik algısı verilmiştir.

³⁹ Tek renkli. (Eric GRZYMKOWSKI, **Sanat 101: Leonardo Da Vinci'den Andy Warhol'a Sanat Hakkında Bilmeniz Gereken Her Şey**, Çev. Orhan Düz, 216.)

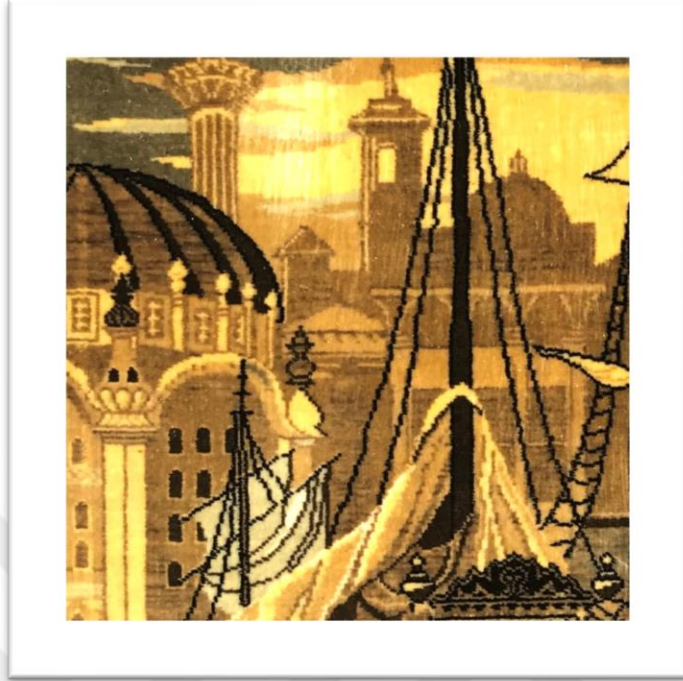
Fotoğraf 4. 92. Örnek No. 31.

Fotoğraf 4. 93. Örnek No. 31 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	31
Tasarımın İsmi / Kodu	Kayık
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	2000 – 2005
Boyut (En x Boy)	15 cm. x 20 cm. = 0,03 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	30 x 30 (900 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Siyah, Kahverengi, Sarı, Ekru

Tablo 4. 31. Örnek No. 31 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 94. Örnek No. 31 detay.

ÖRNEK NO. 31 ENVANTER ÇALIŞMASI

Siyah zeminli bordür, sarı renkte düzenlenmiş yaprak ve dal hareketlerinden oluşmaktadır. Zeminde, farklı gravürlerden toplanarak kolaj haline getirilmiş olan bir kadraj⁴⁰ mevcuttur.

Saray mensuplarına ait olduğu düşünülen süslü kayık, altı adet figür tarafından kürekle çekilmektedir. Kayığın ön tarafında, iki erkek figürün sohbet halinde olduğu gözlemlenmektedir.

Karada; cami ve şerifesi ayrıntılı olarak resmedilirken, arkasında yer alan farklı dini yapılar silüet olarak tasvir edilmiştir.

⁴⁰ Sinema ve fotoğrafçılıkta görüntüyü çerçeve içine alma. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

Fotoğraf 4. 95. Örnek No. 32.

Fotoğraf 4. 96. Örnek No. 32 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	32
Tasarımın İsmi / Kodu	Ayetel Kürsi
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	2000 – 2005
Boyut (En x Boy)	30 cm. x 19 cm. = 0,06 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	30 x 30 (900 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Bordo, Bej, Açık Kahve
Yazılı Metnin Danışmanı	Dr. Öğr. Üyesi Ali Rıza ÖZCAN

Tablo 4. 32. Örnek No. 32 envanter fişi.

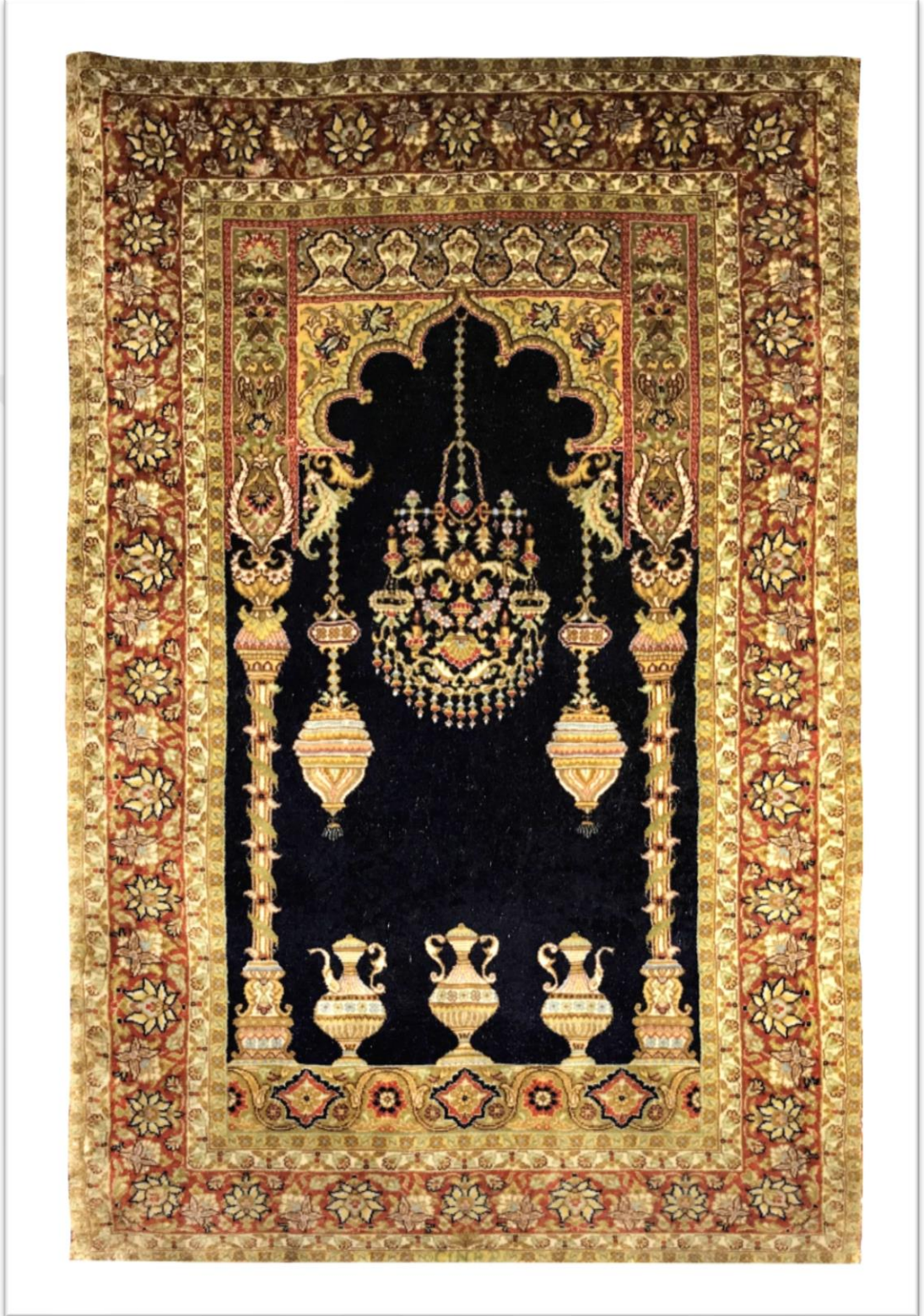

Fotoğraf 4. 97. Örnek No. 32 detay.

ÖRNEK NO. 32 ENVANTER ÇALIŞMASI

İri hatayi, penç, gonca ve yaprak motiflerinden meydana gelen kompozisyon, bordo zeminde yer alan yazının çerçevesini oluşturmaktadır. Sülüs yazı çeşidi kullanılarak yazılmış olan sarı renkteki yazıda Bakara Suresi'nin 255. Ayeti yer almaktadır. Ayetin Türkçe meali aşağıdaki gibidir:

“Allâh, ki O'ndan başka tanrı yoktur, dâimâ diri ve yaratıklarını koruyup yöneticidir. Kendisini ne bir uyuklama, ne de uyku tutmaz. Göklerde ve yerde olanların hepsi O'nundur. O'nun izni olmadan kendisinin katında kim şefâat edebilir? Onların önlerinde ve arkalarında olanı bilir. O'nun ilminden, ancak kendisinin dilediği kadarından başka bir şey kavrayamazlar. O'nun Kürsüsü, gökleri ve yeri kaplamıştır (O yüce padişah, göklere, yere, bütün kâinâta hükmetmektedir). Onları koru(yup gözet)mek, kendisine ağır gelmez. O yücedir, büyüktür.”

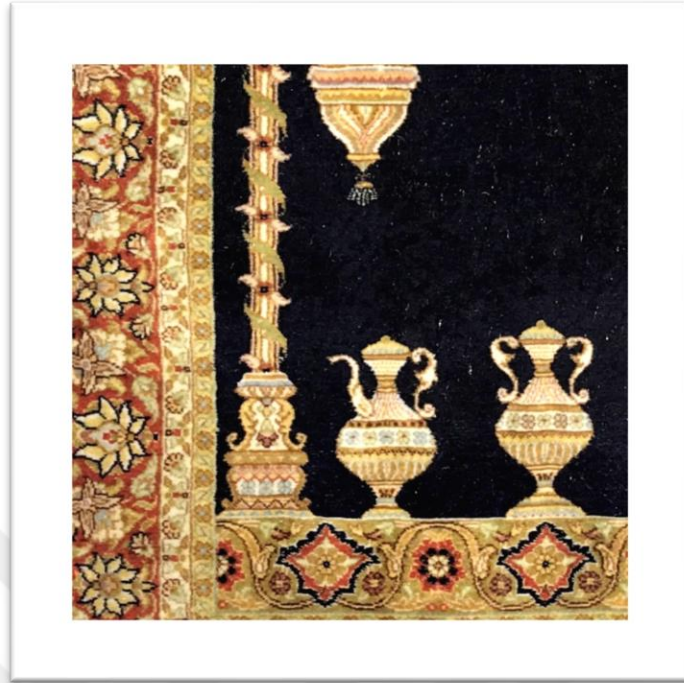
Fotoğraf 4. 98. Örnek No. 33.

Fotoğraf 4. 99. Örnek No. 33 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	33
Tasarımın İsmi / Kodu	Klasik Mihraplı
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	2000 – 2005
Boyut (En x Boy)	17 cm. x 26 cm. = 0,04 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	30 x 30 (900 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Lacivert, Kırmızı, Yeşil, Kremrengi

Tablo 4. 33. Örnek No. 33 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 100. Örnek No. 34.

ÖRNEK NO. 33 ENVANTER ÇALIŞMASI

İkişer adet kullanılmış olan kremrenge zeminli sedeflerden birincisi; küçük çiçek ve yaprak, ikinci ise hatayi, penç ve yaprak hareketlerinden oluşmaktadır. Lacivert zeminde; çiçekli dallarla sarılmış olan sütunların arasında iki adet ibrikli, bir adet çift kulplu olmak üzere toplamda üç adet testi bulunmaktadır. Sarı zeminli mihrap nişinde hatayi, lale ve yapraklardan oluşturulmuş desen düzeni mevcuttur. Niş ile zemini ayıran beş dilimli dandanın orta yerinden, çiçekler ve taşlarla bezenmiş büyük bir avize sarkıtılmıştır. Avizenin sağ ve sol yanına iki adet süslü obje asılmıştır.

Alınlık, farklı çiçek gruplarının karşılıklı olarak diziliminden oluşmaktadır. Ayaklık ise, hatayi ve penç motiflerini sarmal yapıda kavrayan rumilerden meydana gelmiştir.

Fotoğraf 4. 101. Örnek No. 34.

Fotoğraf 4. 102. Örnek No. 34 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	34
Tasarımın İsmi / Kodu	Hayat Ağacı
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	2000 – 2005
Boyut (En x Boy)	16 cm. x 16 cm. = 0,025 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	34 x 34 (1156 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Siyah, Bordo, Sarı, Yeşil, Mavi

Tablo 4. 34. Örnek No. 34 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 103. Örnek No. 34 detay.

ÖRNEK NO. 34 ENVANTER ÇALIŞMASI

Siyah zeminli bordür; hatayi, penç, gonca ve yaprak motifleri ile farklı gruptaki stilize çiçeklerden oluşturulmuştur. Kremrenge zeminli dış sedefte; hatayi, penç ve yaprak motiflerinin sarmal sistemde oluşturulmuş kompozisyonu görülmektedir. Beyaz zeminli iç sedefte yan yana dizilmiş penç motifleri mevcuttur. Bordo rengin hakim olduğu orta zeminde hayat ağacı tasviri bulunmaktadır. Ağacın dalları üzerinde birbirinden farklı tür ve renkte olan on adet kuş stilizasyonu yer almaktadır. Ağacın altında, koşan ve sabit duran iki adet alacalı oğlak ve bir adet beyaz renkte kuzu resmedilmiştir. Ağacın etrafına, orta zeminin boşluklarını kavrayacak şekilde stilize çiçek motifleri yerleştirilmiştir.

Fotoğraf 4. 104. Örnek No. 35.

Fotoğraf 4. 105. Örnek No. 35 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	35
Tasarımın İsmi / Kodu	Saf Seccade
Üretici Firma	Çınar Halı
Tarihlendirme	2009
Boyut (En x Boy)	20 cm. x 25 cm. = 0,05 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	50 x 50 (2500 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & İlme İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Kırmızı, Yeşil, Mavi, Kahverengi, Ekru

Tablo 4. 35. Örnek No. 35 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 106. Örnek No. 35 detay.

ÖRNEK NO. 35 ENVANTER ÇALIŞMASI

Kremrenği zeminli bordürün her iki tarafında, kırmızı zeminli birer adet sedef bulunmaktadır. Sedefler; hatayi, penç ve gonca motiflerinden oluşmaktadır.

Kremrenği zeminli bordürde; penç, gonca ve yaprak ile vazo içinde yer alan küçük çiçek demetlerinden bir kompozisyon oluşturulmuştur.

Saf halı,⁴¹ üç adet sütundan meydana gelmiştir.

1. sütunda yer alan mihrap nişi; köşedeki hatayi motifinden çıkan dal hareketleri içinde, küçük yaprak ve hatayi motiflerinden oluşmuştur.

⁴¹ XVII. yüzyılda birden fazla kişinin saf tutarak yanyana namaz kılabilmesi için dokunmuş halılar. (Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, c.15, 256.)

Mihrabın her iki tarafında, aşağıya doğru inen iki adet sütunçe ile bunlara sarılı dal ve yapraklar bulunmaktadır. Zeminin hemen başlangıcında, vazo içersinde güllerden ve farklı çiçeklerden oluşmuş bir buket yer almaktadır. Vazonun hemen altında; sağ ve sol taraflarda iki adet kuş ile buketin üzerinde uçuşan iki adet kuş, desen tasarımını oluşturmuştur. Mihraba asılı olarak konumlandırılmış bir adet avize, uçuşan kuşların üzerinde betimlenmiştir.

2. ve 3. sütunlarda yer alan mihrap nişi kompozisyonu aynıdır. Genel kompozisyondaki vazo ve avizeler, üç sütunda da aynı yere yerleştirilmiştir. Sütunlardaki vazo, çiçek ve avizelerin kompozisyon düzenlerinin aynı olduğu, lakin farklı tarzlarda çizildiği gözlemlenmektedir.

4.4. Has Halı

4.4.1. Özgeçmiş

El dokuması halı üretimine giren ilk müslüman Türk aile olan Hasoğlu ailesi, üyeleri Mustafa Ağa ve Hacı Ali HASOĞLU'nun 1896 yılında Kayseri ilçesinde Hasoğlu Kollektif Şirket'in temelini atması ile halıcığa başlamıştır.

Şirketi sırasıyla, Ahmet HASOĞLU ve Ali HASOĞLU yönetmeye başlamıştır. 1992 yılında Ahmet HASOĞLU, babası Ali HASOĞLU'ndan yönetimi devralarak halıcılıkta beşinci kuşağın temsilcisi olmuştur. 1994 senesinde markalaşarak "Has Halı" ismiyle dünyaya açılmıştır. Dünyada ün sahibi olan isimlerden aldığı Türk halısı siparişleri ile tanınan firma, bir kilo altın ipliğin yer aldığı "Kainat" isimli halıyla antika halı üretimi misyonu benimsemiştir. Firma, kendisine ait olan bir sözü temel alarak desen tasarımlarını oluşturmaktadır:

"Halı, eğer bir kültürü yansıtmıyorsa antika olamaz, ancak eskir."

Firmanın Aldığı Tasarım Ödülleri:

- 2003, American Magnificent Carpet Award
- 2006, American Magnificent Carpet Award

4.4.2. Cm'de 10x10 ila 23x23 Dügümlü Halıların Envanter Çalışmaları

Fotoğraf 4. 107. Örnek No. 36

Fotoğraf 4. 108. Örnek No. 36 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	36
Tasarımın İsmi / Kodu	Hereke Simli Halı
Üretici Firma	Has Halı
Tarihlendirme	1985 – 1990
Boyut (En x Boy)	0,57 cm. x 0,75 cm. = 0,43 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes & Simli Sarma Tekniği
Kalite (cm²)	10 x 10 (100 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Lacivert, Sarı, Yavruağzı, Kırmızı
Yazılı Metnin Danışmanı	Dr. Öğr. Üyesi Ali Rıza ÖZCAN

Tablo 4. 36. Örnek No. 36 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 109. Örnek No. 36 detay.

ÖRNEK NO. 36 ENVANTER ÇALIŞMASI

Zincirler, sarı zemin üzerine lacivert renkte çengel motifinin tekrarıyla oluşturulmuştur. Sedefler ise, sarı zemin üzerine lacivert çiçekler ve bu çiçeklerden iki yöne doğru çıkan kırmızı yaprakların diziliminden meydana gelmiştir.

Sim zemin içinde kulplu bir vazo ve bu vazanın üzerindeki iri hatayı merkezli çiçek dizimleri mevcuttur. Vazodan çıkan lale, karanfil, bahar dalı ve farklı karakterlerde betimlenen çiçek stilizasyonları zeminin boşluklarını kavramaktadır.

Haliya ait yazılı kartuşların tamamında, Kanuni Sultan Süleyman'a ait

olan bir Őirin ilk iki dizesi yazmaktadır:

*“Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihânda bir nefes sıhhat gibi.”*

Dizenin ilk kelimeleri alınlık bandında yazmakta olup yazının zeminde ve bordürdeki devamında müsenna⁴² tekniği kullanılmıştır.

⁴² Harfler veya kelime yazıldıktan sonra simetriğinin de yazıldığı yazılar, aynalı yazı. Bkz. (Sayfa 58), ÖZEN, 5.

Fotoğraf 4. 110. Örnek No. 37.

Fotoğraf 4. 111. Örnek No. 37 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	37
Tasarımın İsmi / Kodu	Kelime-i Tevhid
Üretici Firma	Has Halı
Tarihlendirme	1980 – 1985
Boyut (En x Boy)	0,91 cm. x 0,52 cm. = 0,47 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm²)	10 x 10 (100 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Kırmızı, Sarı
Yazılı Metnin Danışmanı	Dr. Öğr. Üyesi Ali Rıza ÖZCAN

Tablo 4. 37. Örnek No. 37 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 112. Örnek No. 37 detay.

ÖRNEK NO. 37 ENVANTER ÇALIŞMASI

Zemini kırmızı renkte olan bordürün üzerinde, sarı renkte lale stilizasyonu ve yaprak hareketlerinden oluşturulmuş simetrik tekrarlar yer almaktadır.

Orta zemin, kırmızı renktedir. Sağ ve sol üst kısımlarda; Allah'ın tek olduğunu sembolize eden lale, farklı karakterdeki bitkisel formlar ile bir buket halinde resmedilmiştir.

Sol alt köşede Hattat Sami Efendi'nin imzası bulunan yazının üst kısmında "Allah Hu", altta kalan kısmında ise Kelime-i Tevhid yer almaktadır. Yazının türü celi sülüstür.

Fotoğraf 4. 113. Örnek No. 38 .

Fotoğraf 4. 114. Örnek No. 38 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	38
Tasarımın İsmi / Kodu	Güllü Pano
Üretici Firma	Has Halı
Tarihlendirme	1980 - 1985
Boyut (En x Boy)	0,40 cm. x 0,56 cm. = 0,22 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	10 x 10 (100 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Lacivert, Kırmızı, Yavruağzı, Yeşil, Mavi

Tablo 4. 38. Örnek No. 38 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 115. Örnek No. 38 detay.

ÖRNEK NO. 38 ENVANTER ÇALIŞMASI

Dal hareketleri ve kurdele ile çelenk formu verilmiş olan çerçeve, açık yeşil zeminlidir. Kenarları üç boyutlu halat görüntüsüne sahip olup kurdele sarımları ile çevrenmiştir.

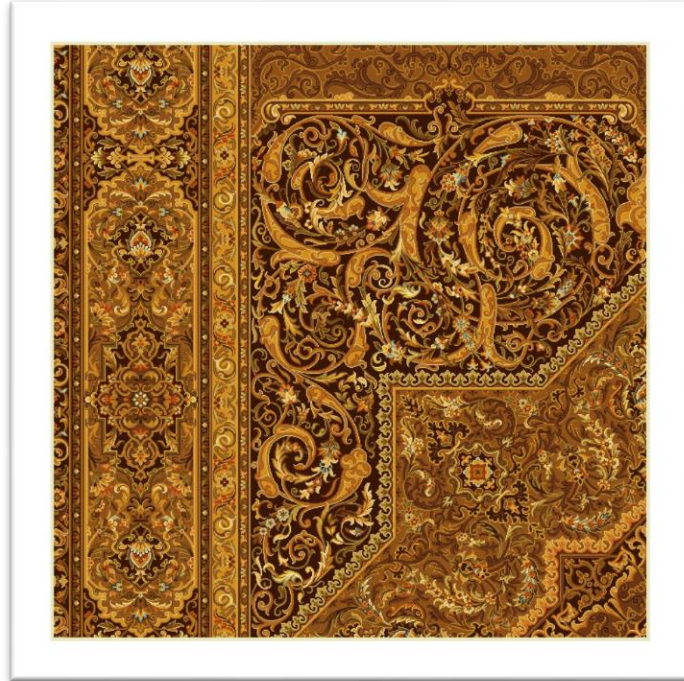
Zeminde natüralist üslupta çizilmiş olan bir çiçek demeti mevcuttur. Boyut ilişkileri, bir çiçeğin açmaya başlaması ile olgunlaşması arasındaki evrelere göre kurulmuştur.

Fotoğraf 4. 116. Örnek No. 3

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	39
Tasarımın İsmi / Kodu	Hunat
Üretici Firma	Has Halı
Tarihlendirme	1990 – 2000
Boyut (En x Boy)	200 cm. x 285 cm. = 5,7 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	10 x 10 (100 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Siyah, Açık Kahve, Kremrengi, Sarı

Tablo 4. 39. Örnek No. 39 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 117. Örnek No. 39 detay.

ÖRNEK NO. 39 ENVANTER ÇALIŞMASI

Hunat isimli halı, ebat arttıkça zengin Türk süslemelerinin desen kompozisyonu içinde kolaylıkla kullanıldığını görebildiğimiz nadir örneklerden biridir. Bordür; ana bordür, iki adet sedef ve dört adet zincirden oluşmaktadır. Ana bordür; rumi kompozisyonlarının oluşturduğu kartuşlardan meydana gelmiştir. Kartuşlar, iri hatayiden çıkan spiral dallar, iri yapraklar, küçük hatayiler ve goncalarla bezenmiştir. Kremrenginin, çiçek ve yaprakların kontürlerinde (sekinti) kullanılmasıyla zengin bir görüntü elde edilmiştir.

Sedefler, penç ve ortabağdan çıkan rumi ve iri yaprakların raportlanmasıyla oluşturulmuştur. Başlangıçtaki sedefin zemini siyah, iç sedeflerin zemini ise koyu sarıdır.

Zincirler, küçük çiçeklerin yanlarından spiral dal hareketleriyle çıkan yaprak raportundan meydana gelmiştir.

Halı zemini, $\frac{1}{4}$ simetrisinin hakim olduğu düzenlemelerden oluşturulmuştur. Bordür ile zemin arasında dikdörtgen bir alan (özel bir adlandırması yoktur), göbekte büyük bir sekiz kollu yıldız ve içindeki küçük ebatlı yıldız, zeminin bölmelerini oluşturmaktadır. Siyah zeminden bir zincirle ayrılmış olan dikdörtgen alan, rumi kompozisyonun dört defa tekrar edilmesinden oluşmuştur.

Halı zemini; iri hurde ruminin spiral hareketleri arasında yer alan, birbirini bir dal üzerinde takip eden iri hatayı çiçekler, küçük goncalar ve yapraklar, zengin bir süsleme anlayışını yansıtmaktadır.

Büyük sekiz kollu yıldız; spiral dal hareketleri, birbirini takip eden çiçek demetleri, köşe ve içerilerde yer alan iri hatayilerden meydana gelmiştir. Sekiz kollu yıldızın içinde, tepelik ve rumilerin $\frac{1}{4}$ tekrarıyla dört kollu bir yıldız alanı oluşturulmuştur. Arada kalan alanlarda, dört kollu yıldızın içinden çıkan rumi kollarıyla farklı bir kompozisyon oluşturulmuştur.

(Halının satışı gerçekleştiğinden dolayı cepheden ve sırttan fotoğraflanamamıştır. Desen tasarımının çizimleri firmanın arşivinden alınmıştır.)

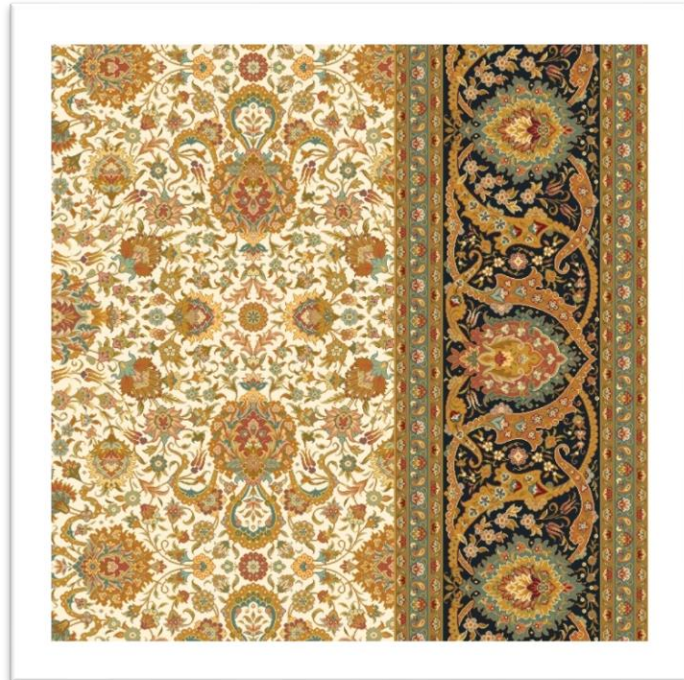

Fotoğraf 4. 118. Örnek No. 40.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	40
Tasarımın İsmi / Kodu	Topkapı
Üretici Firma	Has Halı
Tarihlendirme	1990 – 2000
Boyut (En x Boy)	200 cm. x 285 cm. = 5,7 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	10 x 10 (100 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Lacivert, Kremrenji, Taba, Mavi, Kırmızı

Tablo 4. 40. Örnek No. 40 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 119. Örnek No. 40 detay.

ÖRNEK NO. 40 ENVANTER ÇALIŞMASI

Topkapı isimli halı, ebat arttıkça zengin Türk süsleme desenlerinin desen kompozisyonu içinde kolaylıkla kullanıldığını görebildiğimiz nadir örneklerden biridir. Lacivert zeminli halı bordürü; ana bordür, iki adet sedef ve dört adet zincirden oluşmaktadır. Ana bordür; iri hatayı çiçekler ile bunlardan çıkan iri rumiler ve lalelerle bezenmiştir. Bu alan içerisindeki en önemli nokta, rumilerin içinde küçük çiçeklerin kullanılmış olmasıdır. Zincir ve sedeflerin raportlarında kullanılan küçük hatayı çiçekleri ve etrafındaki yaprak motifleri, birbirleriyle benzerlik göstermektedir.

Kremrengi halı zemini, üstlerinde bulut motifinin olduğu iri hatayiler, yoğun spiral dal hareketleri üzerinde yer alan iri sayılabilecek hatayiler, dal hareketlerini takip eden goncalar, küçük çiçekler ve lale motiflerinin yer aldığı bir raport düzeninden meydana gelmiştir.

Alt sedefin başlangıcında, tuğra şeklinde “Has Halı” yazısı bulunmaktadır.

(Halının satışı gerçekleştiğinden dolayı cepheden ve sırttan fotoğraflanamamıştır. Desen tasarımının çizimleri firmanın arşivinden alınmıştır.)

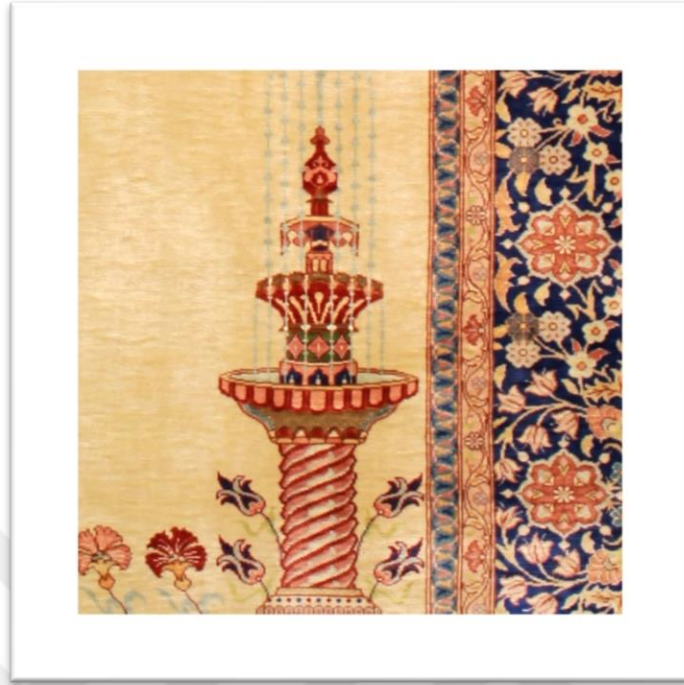
Fotoğraf 4. 120. Örnek No. 41.

Fotoğraf 4. 121. Örnek No. 41 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	41
Tasarımın İsmi / Kodu	Ayetli Topkapı İpek Hereke
Üretici Firma	Has Halı
Tarihlendirme	1980 – 1985
Boyut (En x Boy)	0,95 cm. x 1,22 cm. = 1,16 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	11 x 11 (121 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Lacivert, Kırmızı, Yavruağzı, Ekru, Yeşil
Yazılı Metnin Danışmanı	Dr. Öğr. Üyesi Ali Rıza ÖZCAN & Dr. Öğr. Üyesi Hasan Hüseyin GÜNDÜZ

Tablo 4. 41. Örnek No. 41 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 122. Örnek No. 41 detay.

ÖRNEK NO. 41 ENVANTER ÇALIŞMASI

Halı başlangıcında, Has Halı'ya özgü özel simli zemin içinde rumi tepelik ve ortabağın tekrarlarından oluşmuş kıyı düzü yer almaktadır. Bordürün her iki tarafında iki farklı yapıda düzenlenmiş sedefler bulunmaktadır. Birinci sedef, hatayi çiçekleri ve rumi motifinin sarmal yapıdaki tekrarıyla; ikinci sedef ise iki rumi motifinin geçme prensibine uygun bir sistemde devam etmesiyle oluşmuştur.

Lacivert zeminli bordürde, içinde yazı bulunan kremrengi zeminli kartuşlar bulunmaktadır. Bordürün üst tarafındaki iki kartuş içerisinde Arapça "Esselatu imadüddin" ("Namaz, dinin direğidir.") yazmaktadır. Bordürün sağ ve sol taraflarındaki iki kartuşta ise, Fatih Suresi'nin 5. Ayeti olan "İyyâke na'budu ve iyyâke nestaîn." ("Ancak sana kulluk eder ve yalnız

senden yardım dileriz.”) yazısı yer almaktadır. Kremrengi zeminin başlangıcında, su damlaları dökülen spiral gövdeli fıskiyeleer görölmektedir. Fıskiyeleer aralarındaki mesafede karanfiller, gövdelerinin başlangıcında ise lale stilizasyonları mevcuttur.

Zeminin hemen üzerinde, mihraba zincirleer bağlanmış görüntüsü veren damla şeklinde kandil bulunmaktadır. Kandil, lacivert zeminli olup pençleerle bezenmiştir.

Kırmızı zeminli mihrap içinde, mihrap nişine ışıklar saçan açık şekilde tasvir edilmiş Kur’an kitabı gözlemlenmektedir. Kitabın içinde “Allahu ekber” (“Allah en büyüktür.”) yazılıdır. Kitabın iki tarafında “İsmi nebi” (“Peygamberin ismi”) yazısı, sekiz yapraklı çiçek motiflerinin içine yerleştirilmiştir.

Yeşil zeminli alınlıkta, Belkıs Kıssası ile “Rahmân ve Rahîm olan Allâh’ın adıyla.” manasına gelen “Besmele Ayeti (Bismillâhirrahmânirrahîm)” yazıları bulunmaktadır.

Yazıların çeşidi sülüstür.

Fotoğraf 4. 123. Örnek No. 42.

Fotoğraf 4. 124. Örnek No. 42 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	42
Tasarımın İsmi / Kodu	Ayetli Topkapı İpek Hereke 1
Üretici Firma	Has Halı
Tarihlendirme	1990 – 1995
Boyut (En x Boy)	1,16 cm. x 1,41 cm. = 1,64 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	15 x 15 (225 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Lacivert, Kırmızı, Kremrengi, Sarı, Mavi
Yazılı Metnin Danışmanı	Dr. Öğr. Üyesi Ali Rıza ÖZCAN

Tablo 4. 42. Örnek No. 42 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 125. Örnek No. 42 detay.

ÖRNEK NO. 42 ENVANTER ÇALIŞMASI

Sarı zeminli dış sedef; hatayi çiçeği, rumi, cami ve minare silüetini andıran kafesli motif tekrarıyla oluşmuştur. Ana bordürün her iki tarafında yer alan kırmızı zeminli zincir; farklı karakterlere sahip hatayi çiçekleri, gonca ve yaprak diziliminden meydana gelmiştir.

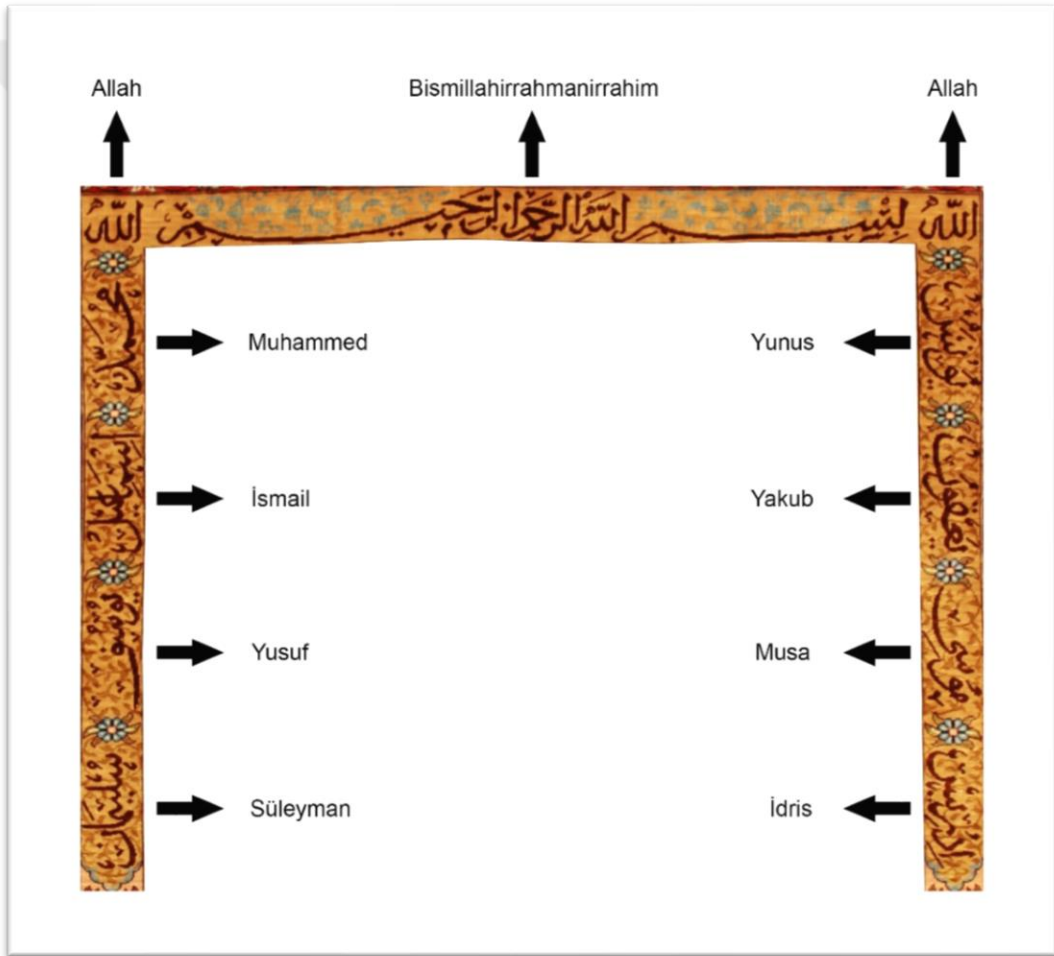
Kremrengi zeminli ana bordür sağ ve sol cephesine, makılı kûfi⁴³ yazı çeşidi kullanılarak yazılmış olan Kelime-i Tevhid ile alt ve üst olmak üzere iki ayrı kısma ayrılmıştır.

Alt kısım; üzerinde rumiler bulunan dalların ve hatayi grubu motiflerin alt üst ilişkisi kurulmasıyla düzenlenmiştir. Üst kısımda ise, kremrengi zemin

⁴³ Arap yazısının düz ve köşeli çizgilerle yazılan eski bir biçimi. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

üzerinde rumi kompozisyon tekrarları ile lacivert zeminli üç adet kartuş yer almaktadır. Bordürün ortasında bulunan kufi yazı, üst kısmın iki köşesinde de mevcuttur.

Kompozisyon içine konumlandırılmış olan yazılar incelenmiş; metinler, aşağıda yer alan detay fotoğrafları üzerine Latin alfabesi ile yazılmıştır.

Fotoğraf 4. 126. Kur'an'da adı geçen peygamber isimlerinden bazıları.

Fotoğraf 4. 129. Örnek No. 43.

Fotoğraf 4. 130. Örnek No. 43 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	43
Tasarımın İsmi / Kodu	Hereke İpek Seraphyan Desenli
Üretici Firma	Has Halı
Tarihlendirme	1990 – 1995
Boyut (En x Boy)	0,80 cm. x 1,04 cm. = 0,83 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes
Kalite (cm ²)	23 x 23 (529 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Siyah, Bordo, Kremrengi, Mavi, Yeşil

Tablo 4. 43. Örnek No. 43 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 131.Örnek No. 43 detay.

ÖRNEK NO. 43 ENVANTER ÇALIŞMASI

Kırmızı zeminli bordür; hatayi, bahar dalı, lale ve yapraklarla kompoze edilmiştir. Dış sedef; kremrenge zeminli olup hatayi, gonca ve yaprak hareketlerinin tekrarından oluşmaktadır. İç sedef; gonca ve rumi motiflerinin sarmal yapıda düzenlenmesinden meydana gelmiştir.

Dıştan içe doğru; iki adet siyah zeminli, gonca ve yaprak raportundan; dört adet kremrenge zeminli geometrik tekrarlardan oluşturulmuş altı adet zincir bulunmaktadır.

Siyah zeminli iç bordürde; ortabağ motifinden çıkan üç adet lale ile bir adet karanfil, farklı karakterlerde betimlenmiş hatayiler ile küçük çiçekler yer

almaktadır.

İç bordürün iki tarafında; sarılmış bir ipi andıran, kompozisyonun genel motif karakterinden farklı bir yapıya sahip olan zincirler kullanılmıştır.

Zeminde; gül ağaçları, yıldız çiçekleri ile çeşitli çiçek ve ağaç stilizasyonları mevcuttur. Kompozisyonda; bahar dallarının diğer bitkilere oranla daha fazla sayıda çizilmesiyle bahar mevsiminin yansıtılmak istendiği düşünülmektedir.

Tasarımda yer alan dört adet kuşun ikisi dal üzerinde, diğer ikisi ise uçar vaziyette tasvir edilmiştir. Akan bir çayın üzerinde, yüzen bir adet ördek ve üç adet kuğu bulunmaktadır.

4.5. Korhan Halı

4.5.1. Özgeçmiş

Korhan Halı, Korhan İSLAMCIOĞLU tarafından 1991 yılında kurulmuştur. İlk atölyesini Hereke ilçesinde açan İSLAMOĞLU, Osmanlı saraylarında kullanılan tekstil kalıplarını, padişahlar tarafından giyilen kaftan desenlerini, oryantalist üslupta çalışan ressamı ve 16. – 17. yüzyıl saray hayatlarını inceleyerek Hereke tarzı için uygun desenler yapmıştır. Aynı zamanda, farklı desen karakterlerine yönelerek desenlerini bir tema başlığı altında tasarlatmıştır. Halıların sanat eseri değeri taşıması konusundaki hassasiyeti sebebiyle, desenlerinin önemli kültürel varlıkları yansıtması taraftarı olmuştur.

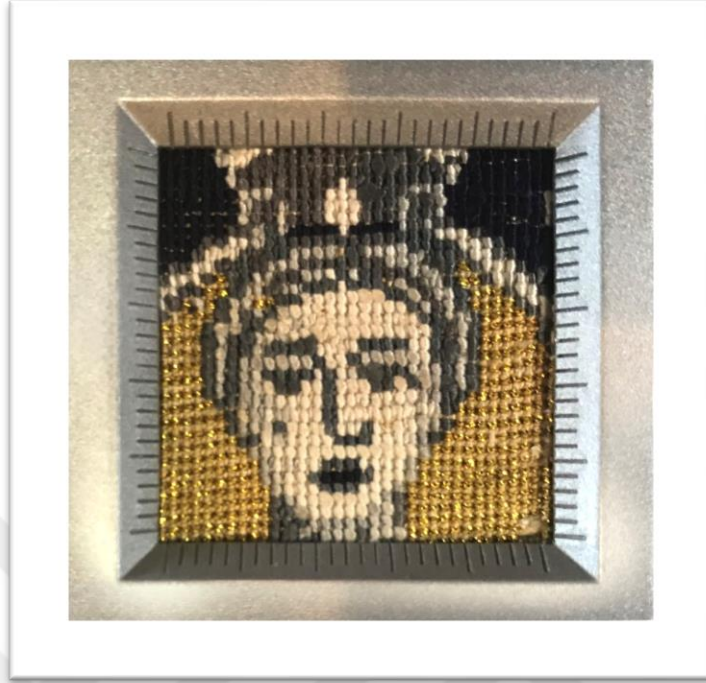
Nilüfer KURFEYZ ve Selim SAĞLAM gibi değerli desen tasarımcıları ile çalışan Korhan İSLAMOĞLU, desen tasarım hikayelerini bizzat yazmaktadır.

Envanter çalışması yapılan halılar, “Yedi Tepe Yedi Hükümdarı İle İstanbul” ve “Ephesus” isimlerini verdiği koleksiyonlara ait olan tasarımları kapsamaktadır.

4.5.2. Cm²'de 12x12 Dügümlü Halıların Envanter Çalışmalar

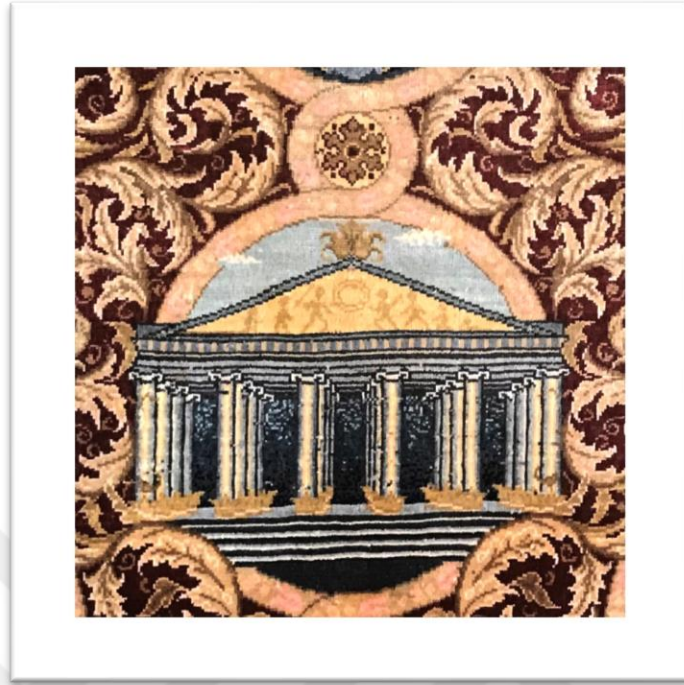
Fotoğraf 4. 132. Örnek No. 44.

Fotoğraf 4. 133. Örnek No. 44 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FiŞİ	
Örnek No	44
Tasarımın İsmi / Kodu	Artemis
Üretici Firma	Korhan Halı
Tarihlendirme	2005 – 2010
Boyut (En x Boy)	42 cm. x 60 cm. = 0,25 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes ve Simli Sarma
Kalite (cm ²)	12 x 12 (144 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Lacivert, Kırmızı, Mavi, Pudra, Yeşil, Sarı

Tablo 4. 44. Örnek No. 44 envanter fişi.

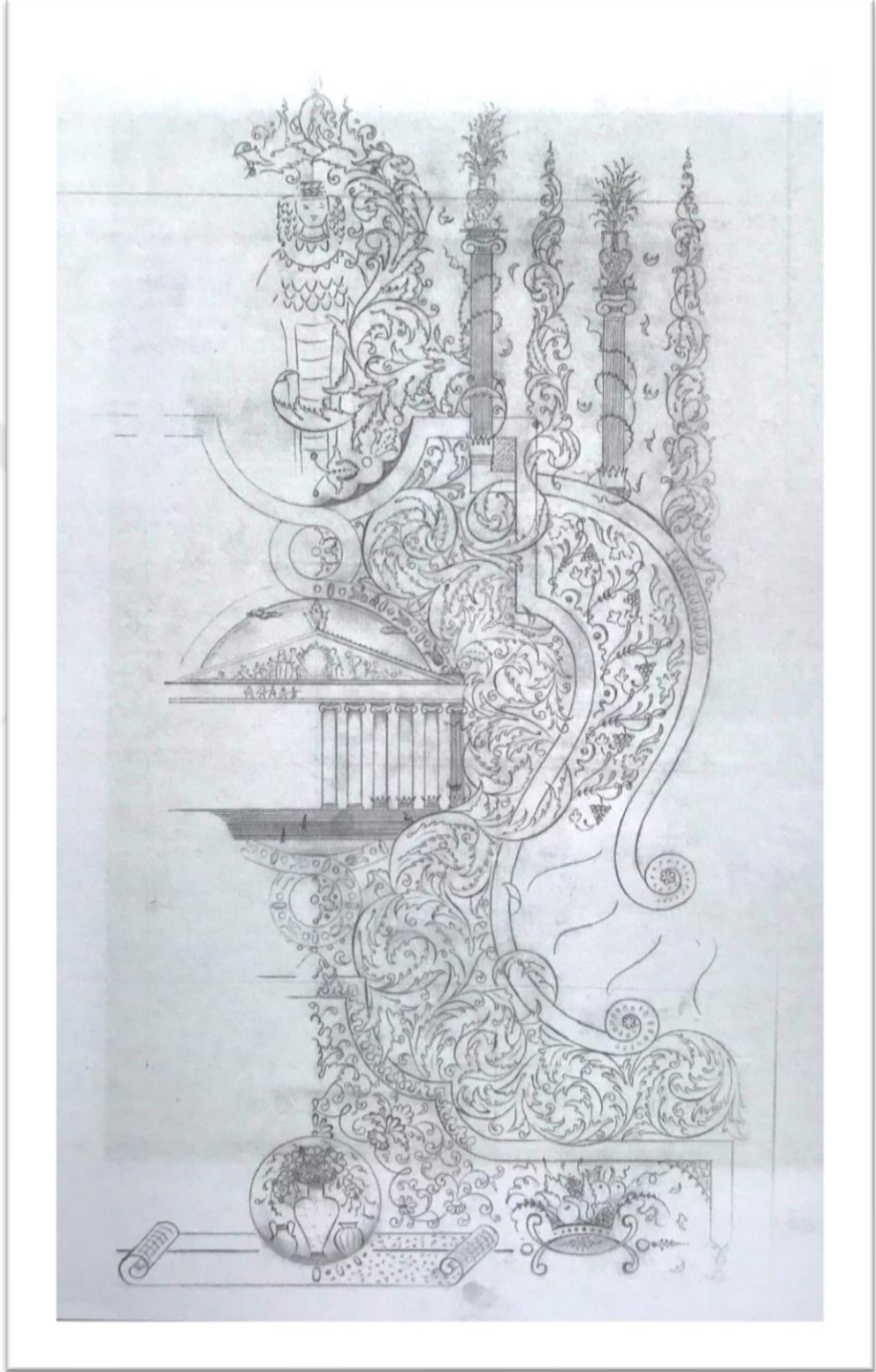

Fotoğraf 4. 134. Örnek No. 44 detay.

ÖRNEK NO. 44 ENVANTER ÇALIŞMASI

Lacivert zeminli kompozisyonun üst kısmında Tanrıça Artemis'in tasviri yer almaktadır. Başının arkasındaki simli sarma tekniği ile dokunan alana hale formu verilmiştir. Artemis figürünün etrafı, sazyolu üslubuyla çizilmiş olan iri yapraklarla çevrilidir. Figürün sağında ve solunda yer alan sütunlar, dor nizami yapısına uygun olup başlıklarının üzeri çiçekli vazolarla bezenmiştir. Yaprak hareketlerinin mevcut olduğu bordo zeminin ortasında, Artemis Tapınağı betimlenmiştir. Tapınağın alt kısmında bulunan mavi zeminli yuvarlak çerçeve içinde, renkli çiçeklerin yer aldığı iri bir vazo ve iki adet tek renkli obje yer almaktadır.

Çerçevenin iki yanında renkli çiçek demetleri mevcuttur. Kompozisyonun zemin rengindeki geniş alanları, çiçek ve dal hareketleri ile süslenmiştir.

Fotoğraf 4. 135. Nilüfer KURFEYZ tarafından çizilen desenin eskizi.

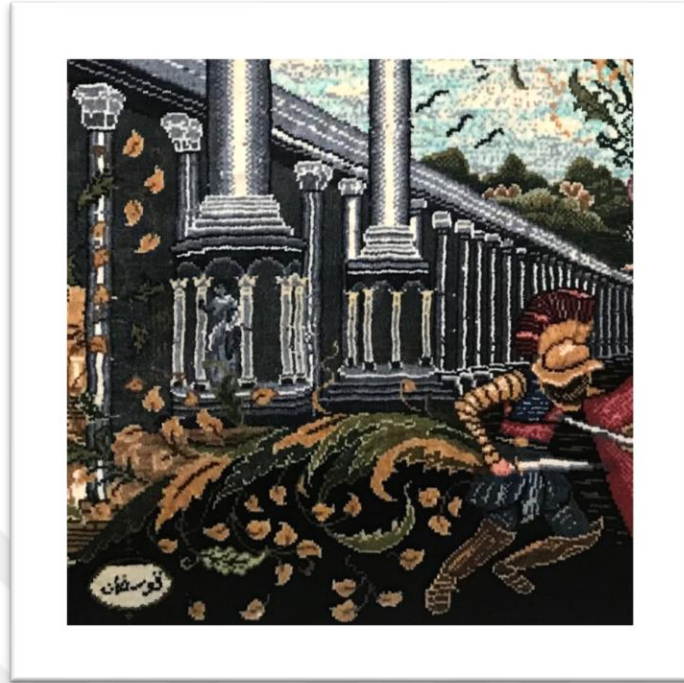
Fotoğraf 4. 136. Örnek No. 45.

Fotoğraf 4. 137. Örnek No. 45.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	45
Tasarımın İsmi / Kodu	Liman Caddesi
Üretici Firma	Korhan Halı
Tarihlendirme	2005 – 2010
Boyut (En x Boy)	40 cm. x 60 cm. = 0,24 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes ve Simli Sarma
Kalite (cm²)	12 x 12 (144 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Siyah, Gri, Bordo, Mor, Mavi, Sarı, Yeşil

Tablo 4. 45. Örnek No. 45 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 138. Örnek No. 45 detay.

ÖRNEK NO. 45 ENVANTER ÇALIŞMASI

Siyah zeminli bordürde; sarmal yapıdaki sivri uçlu yaprak motiflerinin etrafını çevreleyen, gerçekçi üslupta çizilmiş küçük yapraklar yer almaktadır.

Fotoğraf kompozisyonunun üç kenarında bulunan, kartuşlarla ayrılmış mor renkli alanlar çerçeve görevi görmektedir. Çerçevelerin sağ ve sol köşelerinde aslan başı formu yer almaktadır. Natüralit üslupta çiçeklerle bezenmiş olan bordo zeminli alanlar, yedi dilimli dendan ile Fotoğraf kompozisyonundan ayrılmıştır.

Ön Fotoğrafde, birbirleriyle mücadele halinde gözükten iki adet gladyatör⁴⁴,

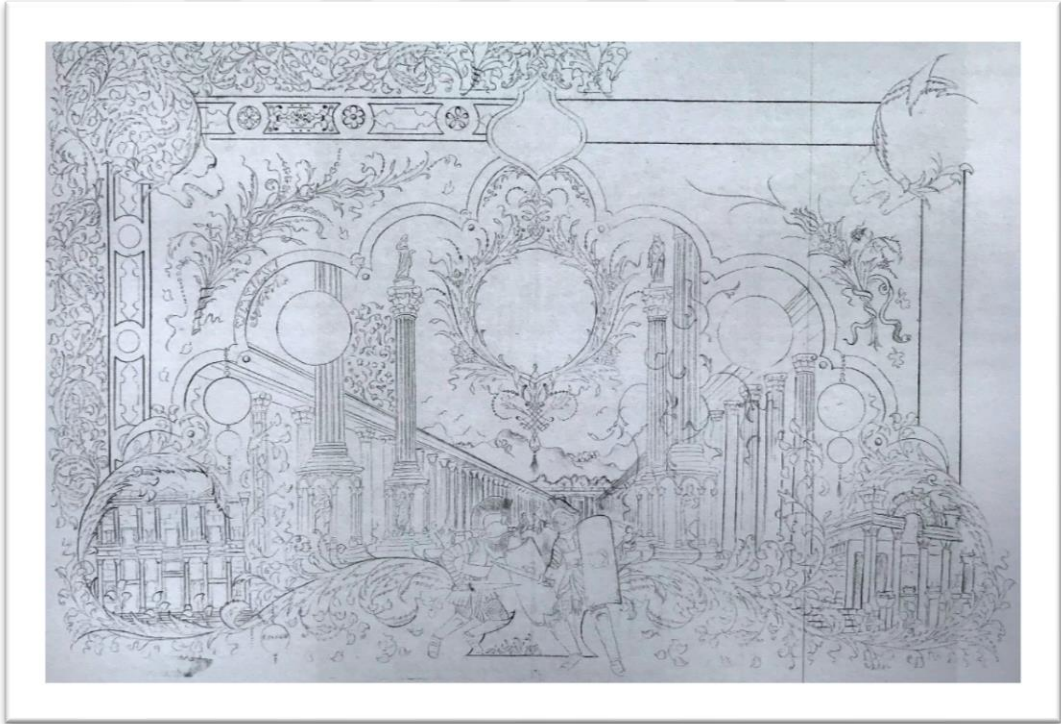
⁴⁴ Eski Roma'da arenada birbirleriyle veya yırtıcı hayvanlarla dövüşen kimse. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

Roma'nın ünlü arena geleneğini yansıtmaktadır.

Gladyatörlerin arkalarında, "Arcadian Way" yapısının tasviri yer almaktadır. Mimari yapının tek kaçışlı perspektif tekniğiyle çizilmesi, kompozisyona derinlik etkisi vermiştir. Yapının içinde bulunan korinth⁴⁵ başlıklı dört adet sütunun üzeri heykel figürleri ile taçlandırılmıştır.

Boşlukların ortasında, zemini simli sarma tekniği ile dokunmuş olan Artemis büstü betimlenmiştir. Kenarları; yapraklarla çevrelenmiş olan yuvarlak çerçeve, iri bir hatayı çiçeği formundadır.

Ön resmin sol tarafında, Celsus Kütüphanesi⁴⁶, sağ tarafında ise Meryem Ana Kilisesi rekonstrüksiyonu⁴⁷ yer almaktadır.

Fotoğraf 4. 139. Nilüfer KURFEYZ tarafından çizilen desenin eskizi.

⁴⁵ Kenger yaprağı biçimli oymalar ile direklere uygulanan, Korintos üslubundaki dekoratif sütun başlığı. Bkz. (Sayfa 129), MONNIER, 37.

⁴⁶ Efes şehrinde bulunan tarihi kütüphane.

⁴⁷ Yeniden kurma. (TDK, **Güncel Türkçe Sözlük**)

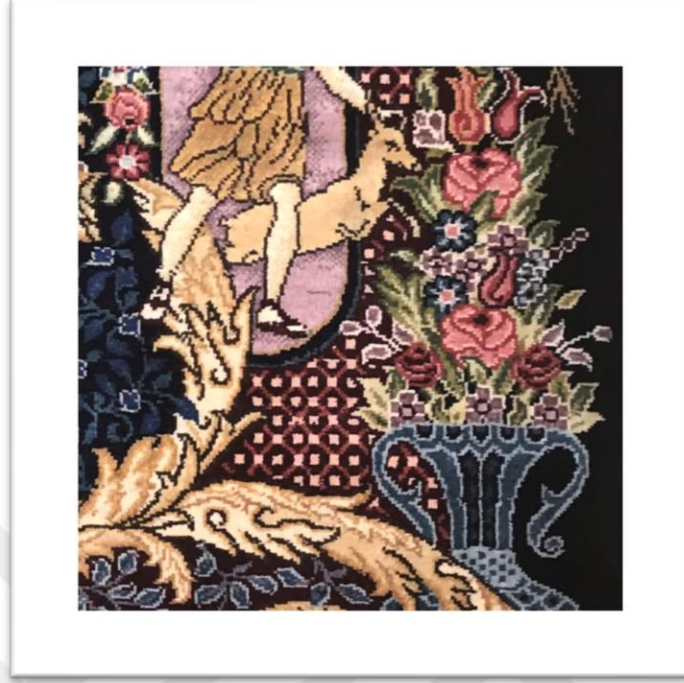
Fotoğraf 4. 140. Örnek No. 46.

Fotoğraf 4. 141. Örnek No. 46 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	46
Tasarımın İsmi / Kodu	Meryem Ana
Üretici Firma	Korhan Halı
Tarihlendirme	2005 – 2010
Boyut (En x Boy)	43 cm. x 61 cm. = 0,26 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes ve Simli Sarma
Kalite (cm ²)	12 x 12 (144 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Siyah, Ekru, Mavi, Açık Kahve, Pembe

Tablo 4. 46. Örnek No. 46 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 142. Örnek No. 46 detay.

ÖRNEK NO. 46 ENVANTER ÇALIŞMASI

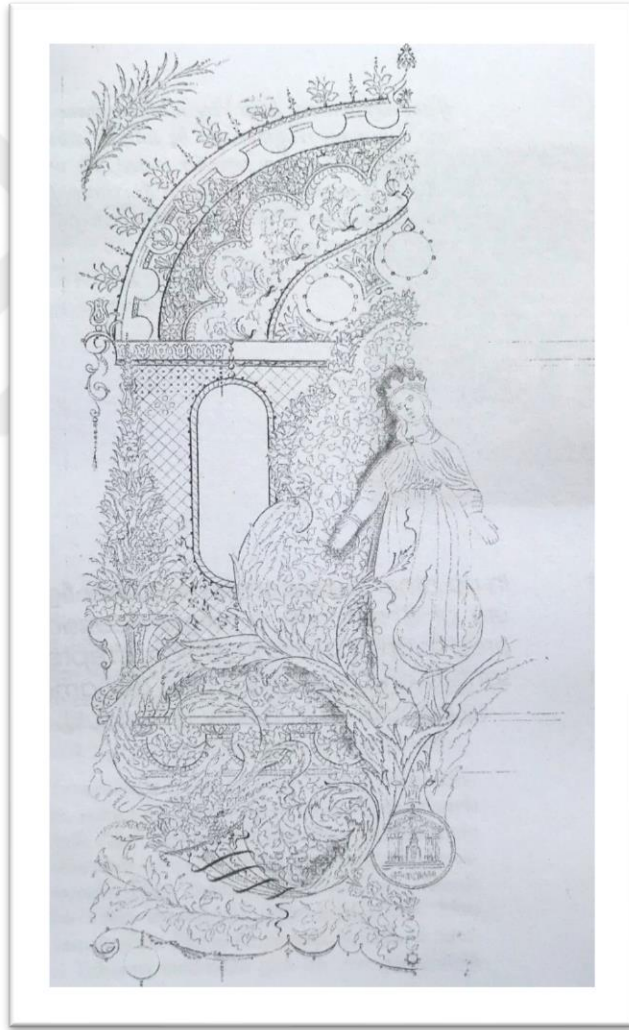
Kompozisyonun lacivert zeminli merkezinde, kenarları çiçeklerle bezenmiş Meryem Ana figürü tasvir edilmiştir. Figürün sol tarafında heykel formunda betimlenmiş olan Tanrıça Artemis; sağ tarafta insani bir formda görülmektedir. Geyik avlayanları cezalandırdığına inanılan avcı Tanrıça, sol eliyle bir geyiği boynuzundan tutarken resmedilmiştir.

Artemis tasvirlerinin yanlarında, renkli çiçek buketlerinin yer aldığı iri formlu iki adet vazo betimlenmiştir. Üst tarafta, üç parçaya ayrılmış alanlar içerisinde, küçük çiçeklerin ve dalların raportlanması ile oluşturulan düzenlemeler mevcuttur.

Meryem figürünün aşağı kısmındaki madalyon formunun içinde, Efes

Tapınağı'nın tasviri ve yazısı yer almaktadır. Lacivert zeminin boşlukları, saz yolu üslubuyla çizilmiş iri yapraklar, çiçek buketleri ve yaprak hareketleri ile bezenmiştir.

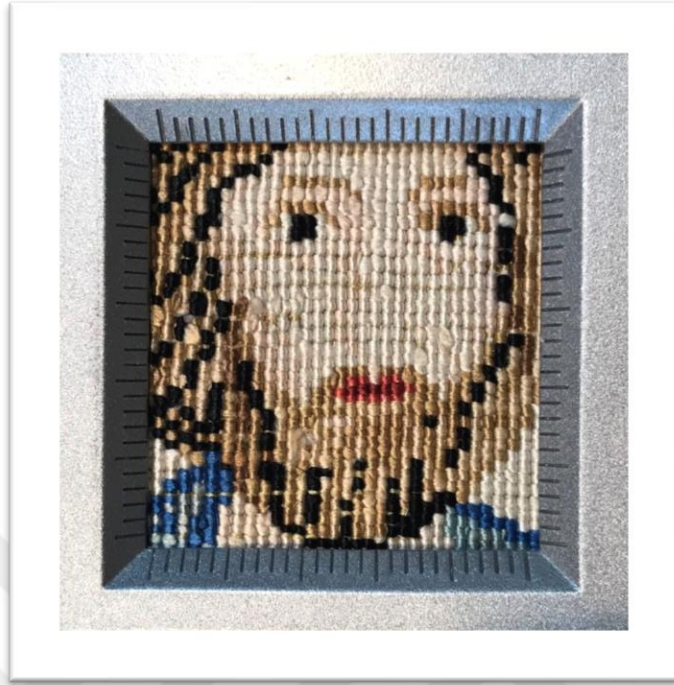
Kompozisyonun üst kısmında; gül, lale ve çeşitli çiçek stilizasyonlarından oluşturulan iri buketler karşılıklı olarak konumlandırılmıştır.

Fotoğraf 4. 143. Selim SAĞLAM tarafından çizilen desenin eskizi.

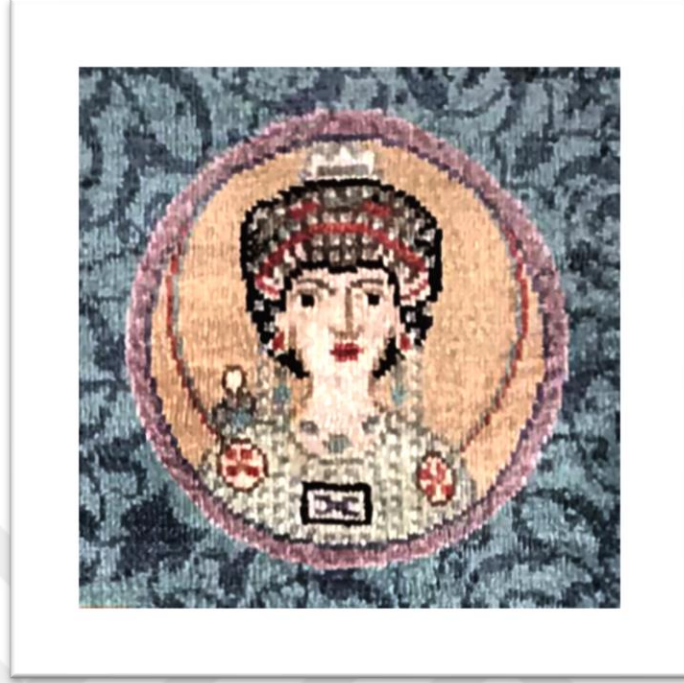
Fotoğraf 4. 144. Örnek No. 47.

Fotoğraf 4. 145. Örnek No. 47 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	47
Tasarımın İsmi / Kodu	Justinianos
Üretici Firma	Korhan Halı
Tarihlendirme	2005 – 2010
Boyut (En x Boy)	44 cm. x 66 cm. = 0,29 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes ve Simli Sarma
Kalite (cm ²)	12 x 12 (144 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Siyah, Ekru, Mavi, Açık Kahve, Pembe

Tablo 4. 47. Örnek No. 47 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 146. Örnek No. 47 detay.

ÖRNEK NO. 47 ENVANTER ÇALIŞMASI

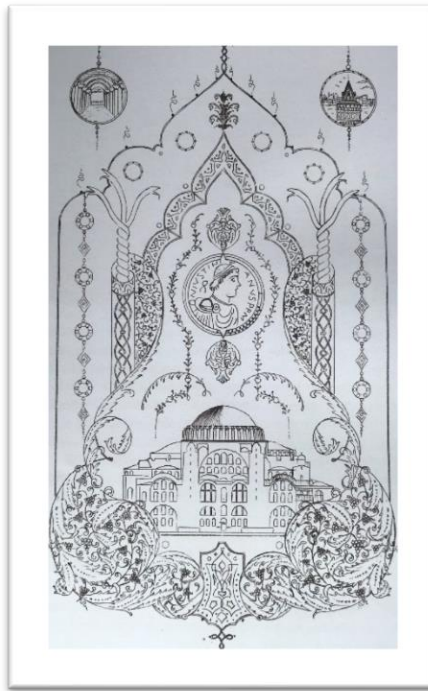
“İustinianos’a ithaf ettiğimiz desende, ön planda onun muhteşem eseri ve Hristiyan kilise mimarisinin başyapıtı Ayasofya’yı görmekteyiz. Desenin üst kısmında sağ ve soldaki yuvarlaklarda, İustinianos ve aşkı Theodora’nın Fotoğrafleri vardır. Bu Fotoğrafler, Ravenna’daki San Vitale Kilisesi’ndeki (M.S. 546) mozaiklerden esinlenilmiştir. Orta yuvarlakta; Ayasofya’daki İsa mozaiği görülür: Güneybatı payandaki Deisis tasviri. Bu, Bizans uzmanlarına göre İstanbul’daki en önemli ve en mükemmel mozaiktir. Önemli, çünkü İsa ilk defa bu panelde bir ölümünün yüz ifadesiyle resmedilmiş. İsa’nın başının iki yanında görülen IC ve XC ilk kez 3. yüzyılda ortaya çıkan bir semboldür. IC: İesus, XC: Christos yani İsa Mesih anlamına gelir.

Deisis mozaiği, 1264’te İstanbul, haçlıların elinden kurtarıldıktan sonra yapılmıştır. Bu mozaikteki İsa figürü ABD’li araştırmacı Roberto Solarion’a

göre, gerçekten İsa değil, Kemerhisarlı (Tyanalı) Apollon. Ona göre bunun ispatı ise mozaikteki İsa figürünün sağ kaşının üzerindeki yara izi. İz, 11 sayısına işaret ediyor. Phisagorasçı tarikat üyesi Apollon'da da bu iz var. Figürün Apollon'a ait olmasının nedeni ise, Paganların Anadolu'da zorla Hristiyanlaştırılırken, İsa'nın resmini yapar gibi görünseler de, Apollon'un resmini yapmaları.”⁴⁸

Dış bordürün girintili sedef kısmında üzüm salkımlarının dizili olduğu görülmektedir. Mavi zeminli bordürde, rumi kompozisyon yer almaktadır. Ayasofya tasvirinin etrafı, üzüm dalları ve saz yolu üslubuyla çizilmiş yapraklarla çevrelenmiştir. Dallarin üst kısmında bulunan beyaz renkli zemin, bitkisel form hareketleriyle oluşturulmuştur.

İsa mozağının alt ve üst kısımlarında, içi rumilerle bezenmiş tepelik formu bulunmaktadır. Tepelik formunun zemin boşluğunda gonca halindeki gül çiçeğinin stilizasyonu yer almaktadır.

Fotoğraf 4. 147. Nilüfer KURFEYZ tarafından çizilen desenin eskizi.

⁴⁸ Korhan İSLAMCIOĞLU tarafından yazılan envanter çalışması. (Yedi Tepe Yedi Hükümdar ile İstanbul Kataloğu)

Fotoğraf 4. 148. Örnek No. 48.

Fotoğraf 4. 149. Örnek No. 48 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	48
Tasarımın İsmi / Kodu	Sultan Süleyman
Üretici Firma	Korhan Halı
Tarihlendirme	2005 – 2010
Boyut (En x Boy)	44 cm. x 66 cm. = 0,29 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes ve Simli Sarma
Kalite (cm ²)	12 x 12 (144 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Lacivert, Ekru, Mavi, Açık Kahve, Pembe

Tablo 4. 48. Örnek No. 48 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 150. Örnek No. 48 detay.

ÖRNEK NO. 48 ENVANTER ÇALIŞMASI

“Kanuni’ye ithaf ettiğimiz desenimizin en belirgin özelliği Kaşıkçı Elması formunda olmasıdır. Desende çeşitli yerlerde stilize edilen kıymetli taşlar, Kanuni’nin mücevherlere olan düşkünlüğünü, ayrıca dünya imparatorluğunun zenginliğini ifade ediyor.

Saz yolu üslubu Osmanlı süsleme sanatında 15. Ve 16. yüzyılda kendini gösterir. Osmanlı saray nakışhanesinde bu yeni üslubun ilk temsilcisi Şah Kulu olmuştur. Kanuni tarafından Tebriz’den getirilen bu sanatçı için sarayda özel atölye kurulmuştur. İnce uzun sivri uçlu iri yapraklar en karakteristik motifleridir.

Karamemi motifi ise, çiçeklerin tabiattaki görünümüne yakın bir şekilde stilize edilmesiyle ortaya çıkar. Yine Kanuni zamanında Kara Memi adlı sanatçı öncülüğünde ortaya çıkmıştır.

Rumiler, yaklaşık 9. yüzyıldan günümüze kadar süsleme sanatlarında çok geniş bir alanda kullanılmışlardır. Rumi motifinin günümüzde bilinen en erken örneği, Uygur Türkleri'ne aittir. 9. yüzyılda yapılmış Bezeklik fresklerinde ruminin ilk örneklerine rastlanır.”⁴⁹

Elmas formunun içinde, farklı stillerde resmedilmiş laleler ve bunlarla kompoze edilmiş dal hareketleri mevcuttur. Dış bordür, çintemani⁵⁰ ve kaplan postu tekrarından oluşturulmuştur. İç zeminde; Galata Kulesi ve surların yer aldığı şehir silüetinin kadrajı yer almaktadır. Üzerinde yelkenin ve uçan kuş silüetlerinin yer aldığı deniz tasvirinde, padişahın monogram⁵¹ tekniği kullanılarak düzenlemiş tuğrası⁵² yer almaktadır.

Zemindeki form ile bordür arasında kalan köşelerde rumi kompozisyon görülmektedir.

Fotoğraf 4. 151. Selim SAĞLAM tarafından çizilen desenin eskizi.

⁴⁹ Korhan İSLAMCIOĞLU tarafından yazılan envanter çalışması. (Yedi Tepe Yedi Hükümdar ile İstanbul Kataloğu)

⁵⁰ Osmanlı sanatında gücü, kuvveti ve saltanatı temsil eden motif. (Dr. İnci A. BİROL – Prof. Dr. Çiçek DERMAN, **Türk Tezyini San'atlarında Motifler**, 169.)

⁵¹ Bir ismin birkaç harfinden veya baş harflerinden meydana gelen desen. (www.seslisozluk.net)

⁵² Osmanlı padişahlarının imza yerine kullandıkları, özel bir biçimi olan sembolleşmiş işaret. (TDK, **Büyük Türkçe Sözlük**)

Fotoğraf 4. 152. Örnek No. 49.

Fotoğraf 4. 153. Örnek No. 49 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	49
Tasarımın İsmi / Kodu	Constantinus
Üretici Firma	Korhan Halı
Tarihlendirme	2005 – 2010
Boyut (En x Boy)	44 cm. x 67 cm. = 0,29 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes ve Simli Sarma
Kalite (cm ²)	12 x 12 (144 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Lacivert, Ekru, Mavi, Beyaz, Mor

Tablo 4. 49. Örnek No. 49 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 154. Örnek No. 49 detay.

ÖRNEK NO. 49 ENVANTER ÇALIŞMASI

“Constantinus’a ithaf ettiğimiz desende ilk göze çarpan, ortadaki atlı şövalye, Maxentius’u yenilgiye uğrattığı savaşı simgelemektedir. Raffael’in “Milvio Köprüsü Savaşı” adlı tablosundan esinlenerek çizilen bu Fotoğraf imparator Constantinus’tur. Raffael’in bu tablosu bugün Vatikan Müzesi’nde Constantin Salonu’nda sergilenmektedir. Diğer dikkati çeken düz, kesintisiz diyagonal hatlar, Constantinus döneminin en önemli eseri olan Çemberlitaş’ı sembolik olarak anlatmaktadır.

Savaşçı Constantinus’un üzerindeki yazıysa (IN HOC SIGNO VINCES) bize başka bir efsaneyi anlatmaktadır: İmparator Constantin, Maxentius ile savaşmadan önce rüyasında bir ışık görür. Bu ışıkta bir haç işareti vardır ve rüyasındaki ses ona “Bu işaretle zafere” (Latincesi in Hoc Signo Vinces) demektedir. Bu cümle, Protestanların benimsemesiyle yayılmış ve yüzyıllar

sonra *İlluminatilerin temelini oluşturan Tapınak Şövalyeleri'in simgesi olmuştur. İç ve dış bordürlerinde Bizans sanatının en önemli ögesi geometrik motifler yer almaktadır.*

Münhaniler; ilk örnekleri Uygurlar'a ait bezelik fresklerinde görülen bu motif, Anadolu'da Selçuklular tarafından yoğun olarak kullanılmıştır. Selçuklu Dönemi motifi olssalar da geçmişle gelecek arasındaki köprüyü temsil ediyor.”⁵³

Lacivert renkli dış zemin üzerinde tek renkli geometrik tekrarlar yer almaktadır. Kompozisyonun dört tarafında yer alan tepeliklerin etrafı, natüralist çiçeklerle bezenmiş olup üst bordürün orta kısmında gücü simgeleyen kartal başı tasviri bulunmaktadır.

Fotoğraf 4. 155. Nilüfer KURFEYZ tarafından çizilen desenin eskizi.

⁵³ Korhan İSLAMCIOĞLU tarafından yazılan envanter çalışması. (Yedi Tepe Yedi Hükümdar ile İstanbul Kataloğu)

Fotoğraf 4. 156. Örnek No. 50.

Fotoğraf 4. 157. Örnek No. 50 sırt fotoğrafı.

ENVANTER FİŞİ	
Örnek No	50
Tasarımın İsmi / Kodu	St. Jean / Aziz Yuhanna
Üretici Firma	Korhan Halı
Tarihlendirme	2005 – 2010
Boyut (En x Boy)	42 cm. x 60 cm. = 0,26 m ²
Düğüm Tekniği	Gördes ve Simli Sarma
Kalite (cm ²)	12 x 12 (144 Düğüm)
Atkı & Çözüğü & Düğüm İpliği	İpek
Ağırlıklı Renkler	Lacivert, Açık Kahve, Mavi, Bordo, Mor

Tablo 4. 50. Örnek No. 50 envanter fişi.

Fotoğraf 4. 158. Örnek No. 50 detay.

ÖRNEK NO. 50 ENVANTER ÇALIŞMASI

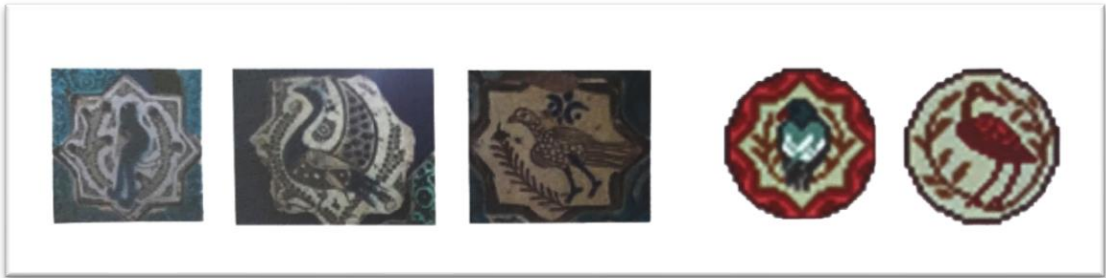
Lacivert zemin, Selçuklu geçmeleri tekrarıyla bezenmiştir. Kompozisyonun iki tarafında yer alan uzun sütunların gövdeleri, üst üste yerleştirilen kartuşlardan oluşmuştur. Mimari süslemelerle tasvir edilmiş sütun başlarında, iri yaprak demetleri görülmektedir. Sütunlar arasında, rumilerle bezenmiş sarı zeminli bir kuşak yer almaktadır. Kuşağın üzerinde, iki farklı karaktere sahip dört adet kuş tasvir edilmiştir. Kuşağın ortasında yer alan rumilerle bezeli tepelik formunun üzerinde, gücü sembolize eden çift başlı kartal figürü bulunmaktadır. Kartal figürünün etrafında altı adet tığ süsleme mevcuttur.

Kompozisyonun altında bulunan yeşil zeminli bantta, küçük çiçeklerden ve yapraklardan oluşmuş bir raport düzeni mevcuttur.

Tasarımda yer alan mimari yapılar hakkındaki bilgiler, Korhan Halı'ya ait "Ephesus" isimli katalogtan alınan fotoğraflar vasıtasıyla verilmiştir.

Fotoğraf 4. 159. Aysuluk Tepesi'nin tasarıma uygulanışı.

Fotoğraf 4. 160. Karatay Müzesi'nde bulunan Selçuklu karo örneklerinin tasarıma uygulanışı.

Fotoğraf 4. 161. İsa Bey Cami güney cephesi girişinin tasarıma uyarlanması.

Fotoğraf 4. 162. Selim SAĞLAM tarafından çizilen desenin eskizi.

5. VİDEO KAYITLARI

Üretim yapan mevcut atölyeler video kaydına alınmış, sayısal veri ortamı olan CD (Compact Disk) içerisine kaydedilmiştir. Dosyanın içinde; Çınar Halı'ya ait olan cm^2 'de 40x40 ve 45x45 düğümle dokunan halıların videosu, firmanın arşivinden temin edilmiştir. Mevcut CD, tezin arka kapağının iç kısmında yer almaktadır.

6. SONUÇ

İnce kaliteye yönelim nedenlerinin başında, dünya pazarlarında (bilhassa Çin) üretilen düşük maliyetli ipek halılar ile rekabet edilememesi gelmektedir. Bu sebeple, gerek klasik desenler gerekse ünlü tabloların kopyaları, gravürler ve doğa çalışmalarının yer aldığı tasarımlarda; küçük ebatlı yüksek kaliteli halılar üretme ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Bu yönelime, ipek koza üretiminin azalması sebebiyle ipek temininin dışarıdan ithal edilmesi de neden olmuştur. Az ipek kullanarak küçük ebatlı, fakat maddi bakımdan yüksek gelir getiren kalitede halılar üreten firmalar kendi aralarında rekabet etmeye başlamıştır.

İlk başlarda; cm²'de 100 düğüm için yapılmış standart kaliteye uygun desen tasarımları yüksek kalitede dokunmaya başlayan Hereke ipek halılarında da uygulanmış, farklı kaliteler için desen tasarımları yapılmamıştır. Zamanla, yüksek kalitede üretilen Hereke ipek halıları için desen tasarımı ihtiyacı doğmaya başlamış ve bunun sonucunda üretici firmalar kendi AR-GE'lerini oluşturup daha kaliteli, daha orijinal, daha dünya beğenisine dönük tasarımlar yaparak yurtiçinde ve yurtdışında var olan gerçek rekabetin içinde yer almışlardır.

7. KAYNAKLAR

KİTAPLAR

BİROL, Dr. İnci A. - DERMAN, Prof. Dr. Çiçek (2011), **Türk Tezyini San'atlarında Motifler**, 8. Baskı, Kubbealtı, İstanbul.

COSMADES, Thomas (2010), **İncil: Sevinç Getirici Haber - İncil'in Yunanca'dan Çağdaş Türkçe'ye Çevirisi**, Kutsal Söz Yayınları.

ERDMANN, Kurt, **15. Asır Türk Halısı**, Çev. Haldun Taner, 1. Baskı, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.

ERHAT, Azra (1972), **Mitoloji Sözlüğü**, 1. Baskı, Remzi Kitabevi, İstanbul.

GRZYMKOWSKI, Eric (2017), Sanat 101 – **Leonardo Da Vinci'den Andy Warhol'a Sanat Hakkında Bilmeniz Gereken Her Şey**, Çev. Orhan Düz, 5. Baskı, Say Yayınları, İstanbul.

MONNIER, Gérard (2006), **Mimarlık Tarihi**, Çev. İsmail Yerguz, 1. Baskı, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara.

ÖZEN, Mine Esiner (1985), **Yazma Kitap Sanatları Sözlüğü**, Prof. Dr. Nazım Terzioğlu Basım Atölyesi, İstanbul.

ÖZTÜRK, Prof. İsmail (2007), **Dokumaya Giriş**, 1. Baskı, Mor Fil Yayınları, Ankara.

KATALOG

Arkas Holding A.Ş. (2017), **Arkas Koleksiyonu'nda Kumkapı Halıları**, İzmir.

İSLAMCIOĞLU, Korhan (2016), “**Ephesus**”, Korhan Tekstil, İstanbul.

İSLAMCIOĞLU, Korhan, **Yedi Tepe Yedi Hükümdar İle İstanbul**, Korhan Tekstil, İstanbul.

MAKALE

ŞAFAK, Yakup (2009), Mevlânâ'ya Atfedilen “Yine Gel...” Rubâîsine Dair, **Tasavvuf İlmî ve Akademik Araştırma Dergisi**, 24, Şubat : 75 – 80

SÖZLÜK

Türk Dil Kurumu – Büyük Türkçe Sözlük

Türk Dil Kurumu – Güncel Türkçe Sözlük

ANSİKLOPEDİ

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi.

8. ÖZGEÇMİŞ

12 Ekim 1988 yılında İstanbul'da doğdu. Etiler Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu'ndan sonra Nişantaşı Nuri Akın Lisesi'nde eğitimine devam etti.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Bölümü Halı-Kilim, Eski Kumaş Desenleri Anasanat Dalı'ndan onur belgesiyle mezun oldu.

Amerika Birleşik Devletleri, Moldova, Ukrayna, Moğolistan, Fransa'da uluslararası sergilere katıldı.

2016 yılında Kherson'da gerçekleşen *11.th International Biennial of Contemporary Textile Art* isimli bienalin bünyesinde gerçekleşen "Textile for Young" tasarım yarışmasından ödül aldı.

2017 yılında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde araştırma görevlisi olarak akademik hayatına başladı.